

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU SIEMIATYCKIEGO
NA LATA 2020 - 2023
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2024 - 2027

ZLECENIODAWCA

WYKONAWCA

Zarząd Powiatu Siemiatyckiego
Starostwo Powiatowe w Siemiatyczach
ul. Leg. Piłsudskiego 3
17 - 300 Siemiatycze

EKOTON sp. z o. o.
siedziba: ul. Ciepła 12/4 15 - 472 Białystok
biuro: ul. Włókiennicza 7A lok. 14U
15 - 464 Białystok
tel./fax: (+48) 85 744 67 95

Zamawiający:

Zarząd Powiatu Siemiatyckiego
Starostwo Powiatowe w Siemiatyczach
ul. Leg. Piłsudskiego 3
17 - 300 Siemiatycze

Wykonawca:

siedziba: ul. Ciepła 12/4 15 - 472 Białystok
biuro: ul. Włókiennicza 7A lok. 14U, 15 - 464 Białystok
tel./fax: (+48) 85 744 67 95

Zespół autorów:

dr Grzegorz Chocian
mgr inż. Beata Gładkowska - Chocian
mgr inż. Agnieszka Łuniewska

Kierujący zespołem autorów:	mgr inż. Beata Gładkowska-Chocian
Podpis kierującego zespołem autorów	
Data sporządzenia prognozy:	11.10.2019 r.

SPIS TREŚCI

1.	PODSTAWA OPRACOWANIA	3
2.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
2.1.	POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	12
3.	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	46
4.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA...	50
5.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	52
6.	STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	52
7.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	55
7.1.	STAN ŚRODOWISKA W POWIECIE SIEMIATYCKIM	55
7.2.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ...	101
8.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	103
9.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	107
10.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	115
11.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU A TAKŻE NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	117
12.	PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	136
13.	PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	142
14.	OŚWIADCZENIE AUTORÓW	143
15.	SPIS LITERATURY	145
16.	SPIS RYCIN	147
17.	SPIS TABEL.....	147
18.	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	147

1. PODSTAWA OPRACOWANIA

Przedmiotem niniejszej *Prognozy Oddziaływania Na Środowisko* jest projekt „*Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024 - 2027*” (dalej zwany Programem). Powyższy dokument został opracowany na zlecenie Powiatu Siemiatyckiego przez firmę EKOTON Sp. z o. o. z Białegostoku.

Podstawę prawną wykonania niniejszej *Prognozy oddziaływania na srodowisko* stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018 poz. 2081 ze zm.). Zgodnie z art. 46 ww. ustawy opracowujący dokumenty planów i programów jest zobowiązany do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Poprzez przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Wobec powyższego, Starosta Powiatu Siemiatyckiego, wystąpił do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku o zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w *Prognozie Oddziaływania Na Środowisko*. Przy sporządzeniu niniejszego dokumentu uwzględnione zostały otrzymane uzgodnienia.

Zakres sporządzanej *Prognozy* określa art. 51 pkt. 2 ustawy z 3 października 2008 r. Wobec powyższego niniejsza *Prognoza*:

Zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,

- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym
- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, stanowiące załącznik do prognozy;

Określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra, materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

Przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być

rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru,

- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w *Prognozie oddziaływania na środowisko* zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Po przygotowaniu *Prognozy* organ opracowujący projekt poddawany ocenie dokumentu przedstawia go, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez organy ochrony środowiska, inspekcji sanitarnej oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, zgodnie z przepisami działu III rozdz. 1 i 3 Ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018 poz. 2081), w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Organ opracowujący projekt dokumentu i odpowiedzialny za przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zobowiązany jest wziąć pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów ochrony środowiska oraz inspekcji sanitarnej, oraz rozpatrzyć uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa. Do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opinie właściwych organów,
- zgłoszone uwagi i wnioski,
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,

- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami zawartymi w wyżej wymienionym pisemnym podsumowaniu.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programów Ochrony Środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ powinny stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej Jednostki Samorządu Terytorialnego.

Cele „*Programu ochrony środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024 - 2027*” zostały określone na podstawie analizy stanu środowiska oraz prognozowanych zmian w oparciu o obowiązujące przepisy oraz nowe wymagania prawne, a także cele dokumentów strategicznych wyższego szczebla, oraz planów i programów powiatowych. Przy formułowaniu celów i zadań wzięto pod uwagę specyficzne uwarunkowania powiatu siemiatyckiego, a także bariery i wytyczne wynikające z oceny realizacji dotychczasowego „*Programu ochrony środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2012 - 2015 z perspektywą na lata 2016 - 2019*” oraz możliwości finansowania działań. Zaproponowane w niniejszym *Programie* cele i działania powinny w pierwszej kolejności posłużyć przede wszystkim do utrzymania i zachowania stanu środowiska oraz do stopniowej poprawy jego poszczególnych komponentów. Naczelną zasadą przyjętą w przedmiotowym Programie jest zasada zrównoważonego rozwoju, która zapewnia zharmonizowany rozwój gospodarczy i społeczny zgodny z ochroną walorów środowiska.

Nadrzędny cel *Programu* to:

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ POWIATU SIEMIATYCKIEGO SZANSĄ NA POPRAWĘ I PROMOCJĘ ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Powyższy nadrzędny cel będzie realizowany poprzez cele i zadania ekologiczne powiatu, które są zgodne ze Strategią „*Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do*

2020 r.” oraz „Programem Ochrony Środowiska województwa podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku”. Realizacja niniejszego Programu odbywać się będzie w oparciu o cele i kierunki interwencji obejmujące zakres do 2027 r.

Cele interwencji:

- Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza,
- Poprawa efektywności energetycznej,
- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu,
- Ograniczenie emisji hałasu,
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi,
- Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych,
- Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej,
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
- Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- Racjonalne gospodarowanie odpadami,
- Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków,
- Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych,
- Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym,
- Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym,
- Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego,
- Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii.

Przedstawione w dokumencie cele i kierunki działań w zakresie poszczególnych obszarów interwencji zostały wyznaczone na podstawie zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji wskazanych w analizie SWOT. Ponadto są one wynikiem potrzeb, jakie zaistniały w środowisku regionu i całej Polsce na przestrzeni ostatnich lat.

Wskazane w programie ochrony środowiska cele i kierunki, a także konkretne zamierzenia inwestycyjne im przypisane są spójne, zarówno z krajowymi, jak i wojewódzkimi programami, strategiami i planami w zakresie ochrony środowiska. Odzwierciedlają obecne trendy w zakresie jego ochrony, które przyczynią się także do realizacji polityk krajowych.

Tab. 1. Zestawienie celów i kierunków interwencji w zakresie ochrony środowiska powiatu siemiatyckiego.

Obszar interwencji	Cele interwencji	Kierunki interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza	Modernizacja transportu w kierunku transportu niskoemisyjnego
		Opracowanie i aktualizacja programów w zakresie ochrony powietrza
		Monitoring powietrza
		Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu
	Poprawa efektywności energetycznej	Rozbudowa przesyłowej i dystrybucyjnej sieci ciepłowniczej i gazowej
		Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i prywatnym, w tym termomodernizacja i wymiana oświetlenia
Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu	Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych (słońca, wiatru, wody, biomasy i biogazu) do produkcji energii elektrycznej i ciepłej	
Zagrożenia hałasem	Ograniczenie emisji hałasu	Uwzględnienie aspektów związanych z ponadnormatywnym hałasem w zagospodarowaniu przestrzennym
		Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, realizowana z uwzględnieniem konieczności ograniczenia presji na środowisko oraz życie i zdrowie ludzi (w tym usprawnienie organizacji ruchu)
		Eliminacja zagrożenia mieszkańców powiatu nadmiernym hałasem
		Opracowanie i aktualizacja programów ochrony przed hałasem (w tym aktualizacja map akustycznych)

Obszar interwencji	Cele interwencji	Kierunki interwencji	
		Monitoring hałasu komunikacyjnego i kontynuacja kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu	
Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	
		Monitoring natężeń pól elektromagnetycznych	
Gospodarowanie wodami	Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych	Ochrona zasobów wodnych (w tym ochrona naturalnej hydromorfologii cieków)	
		Budowa i odtwarzanie systemów i urządzeń melioracji wodnych (w tym niezbędnych do realizacji zrównoważonego rolnictwa) oraz pozostałej infrastruktury służącej do retencjonowania, regulacji i ochrony zasobów wód	
		Odtwarzanie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek	
		Ograniczenie presji rolnictwa na wody	
		Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania wodami	
		Monitoring wód	
		Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarowania wodami	
Gospodarka wodno-ściekowa	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania	
		Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej z uwzględnieniem konieczności ograniczania strat wody	
		Uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę	
	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Realizacja projektów sanitacji w zabudowie rozproszonej	
		Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i deszczowej)	
		Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja działań w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	
		Monitoring wód oraz kontrola jakości wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia	
		Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	
	Zasoby geologiczne	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko i ludność lokalną podczas prowadzenia prac geologicznych oraz eksploatacji i magazynowania kopalin, w tym monitorowanie wydobycia

Obszar interwencji	Cele interwencji	Kierunki interwencji
		Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami
		Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi
Gleby	Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Rekultywacja terenów zdegradowanych lub zdewastowanych w celu przywrócenia im wartości użytkowych lub przyrodniczych
		Przeciwdziałanie degradacji gleb i powierzchni ziemi
		Monitoring gleb i powierzchni ziemi
		Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalne gospodarowanie odpadami	Zapewnienie funkcjonowania systemu selektywnego zbierania/odbioru odpadów komunalnych
		Zapewnienie sprawnego funkcjonowania procesów odzysku i recyklingu (w tym ograniczenie masy odpadów składowanych)
		Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury służącej składowaniu odpadów
		Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest
		Monitoring gospodarki odpadami
		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarki odpadami
Zasoby przyrodnicze	Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków	Aktualizacja inwentaryzacji oraz stworzenie spójnego systemu informacji, opartego o technologie informatyczne, o zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych wraz z wyceną wartości środowiska przyrodniczego
		Planowanie działań ochronnych na terenach przyrodniczo cennych
		Zwiększanie powierzchni obszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu
		Ochrona siedlisk i gatunków
		Wielofunkcyjna, zrównoważona gospodarka leśna
		Racjonalna gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska
		Minimalizacja ryzyka wprowadzenia do środowiska gatunków obcych oraz usuwanie, kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych

Obszar interwencji	Cele interwencji	Kierunki interwencji
		Powiązanie systemów dolin rzecznych (jako naturalnych korytarzy ekologicznych) z zarządzaniem ryzykiem powodziowym, systemem obszarów chronionych i programem zwiększania możliwości retencyjnych, poprzez wykorzystanie naturalnych uwarunkowań terenu
		Monitoring przyrodniczy różnorodności biologicznej i krajobrazowej
		Zarządzanie środowiskiem
	Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych	Racjonalne powiększanie zasobów leśnych i dostosowanie składu gatunkowego drzewostanu do siedliska oraz zwiększanie różnorodności biocenoz leśnych, z uwzględnieniem gatunków odpornych na susze i podtopienia
		Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów
		Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania środowiskiem
Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym	Podejmowanie działań edukacyjnych służących ochronie i zachowaniu bioróżnorodności i dziedzictwa kulturowego oraz zagwarantowanie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska i dostępu do informacji o środowisku	
Zagrożenia poważnymi awariami	Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym	Wspieranie działania jednostek reagowania kryzysowego
	Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego	Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez kompleksowe działania prewencyjne
	Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii	Ograniczenie występowania poważnych awarii

Źródło: Program Ochrony Środowiska województwa podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku”.

2.1. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Realizacja zadań oraz celów zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024 - 2027” jest zgodna z założeniami przyjętymi w innych dokumentach strategicznych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym, biorąc przy tym pod uwagę zasadę zrównoważonego rozwoju. Najważniejsze powiązania tematyczne z założeniami i wymaganiami innych strategii szczebla międzynarodowego, krajowego i wojewódzkiego przedstawiono poniżej.

STRATEGIA „BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE I ŚRODOWISKO PERSPEKTYWA DO 2020 R.”

Celem głównym „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę. Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko stanowi odpowiedź na najważniejsze wyzwania stojące przed Polską w perspektywie do 2020 r. w zakresie środowiska i energetyki, które zostały zdefiniowane jako priorytety krajowe w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (DSRK) do 2030 roku, jak i w średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju 2020. Cele i działania zaplanowane w BEiŚ są także zgodne z celami strategii Europa 2020. W zakresie energetyki zgodność ta dotyczy pięciu priorytetów strategii energetycznej UE, tj. podniesienia efektywności energetycznej w Europie, utworzenia zintegrowanego, ogólnoeuropejskiego rynku energii, nadania szerszych uprawnień konsumentom i uzyskania najwyższego poziomu bezpieczeństwa i niezawodności, wzmocnienia przywództwa Europy w zakresie technologii energetycznych i innowacji, a także wzmocnienia zewnętrznego wymiaru rynku energii UE. W zakresie polityk środowiskowych BEiŚ jest zgodne z podejściem UE prezentowanym w jednej z inicjatyw przewodnich strategii Europa 2020 - Europa efektywnie korzystająca z zasobów.

Celem głównym „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Przedstawione w niniejszej strategii działania umożliwią, w połączeniu z pozostałymi zintegrowanymi strategiami, przezwyciężenie barier wzrostu, hamujących potencjał rozwojowy Polski, przyczyniając się w konsekwencji do wzmocnienia pozycji naszego kraju na arenie międzynarodowej.

Cel główny BEiŚ realizowany będzie przez cele szczegółowe i kierunki interwencji:

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

- Kierunek interwencji 1.1. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
- Kierunek interwencji 1.2. Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
- Kierunek interwencji 1.3. Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
- Kierunek interwencji 1.4. Uporządkowanie zarządzania przestrzenią.

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

- Kierunek interwencji 2.1. Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii,
- Kierunek interwencji 2.2. Poprawa efektywności energetycznej,
- Kierunek interwencji 2.6. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii,
- Kierunek interwencji 2.7. Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich,
- Kierunek interwencji 2.8. Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne.

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

- Kierunek interwencji 3.1. Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
- Kierunek interwencji 3.2. Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,

- Kierunek interwencji 3.3. Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
- Kierunek interwencji 3.4. Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
- Kierunek interwencji 3.5. Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

II POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA (DOKUMENT Z PERSPEKTYWĄ DO 2025 ROKU)

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej jest zasada zrównoważonego rozwoju, uzupełniona szeregiem zasad pomocniczych i konkretyzujących, które znalazły zastosowanie w rozwiniętych demokracjach. Program stanowi realizację poniższych zasad polityki ekologicznej państwa w skali powiatu, które odzwierciedlają tendencje europejskiej polityki ekologicznej:

- zasada przezorności,
- zasada wysokiego poziomu ochrony środowiska,
- zasada równego dostępu do środowiska przyrodniczego,
- zasada regionalizacji,
- zasada uspołecznienia,
- zasada "zanieczyszczający płaci",
- zasada prewencji,
- zasada stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT),
- zasada subsydiarności,
- zasada klauzul,
- zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej.

DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU. POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno - gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Stanowi najszerszy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego założenia zostały określone w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju kraju oraz przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski. Uzupelnieniem ramy strategicznej rozwoju Polski do 2030 roku jest Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 16 marca 2012 r.

Główne cele środowiskowe i kierunki interwencji Strategii to:

Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska

- Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
- Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
- Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
- Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii,
- Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,
- Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,

Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

- Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach,
- Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie - miasta,
- Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,
- Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast,

Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski

- Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.)

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju - rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

SOR zmierza do zmiany struktury gospodarki na rzecz uczynienia jej bardziej innowacyjną, efektywnie wykorzystującą zasoby kapitału rzeczowego i ludzkiego. Na podkreślenie zasługuje dążenie do zwiększenia odpowiedzialności instytucji państwa za kształtowanie procesów gospodarczych, społecznych i terytorialnych.

Główne cele Strategii to:

Cel szczegółowy I - Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną;

Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony;

Cel szczegółowy III - Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu;

Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii - Środowisko.

Kierunki interwencji:

- Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód
- Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania

- Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego,
- Ochrona gleb przed degradacją,
- Zarządzanie zasobami geologicznymi,
- Gospodarka odpadami,
- Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.

STRATEGIA INNOWACYJNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI GOSPODARKI „DYNAMICZNA POLSKA 2020”

Głównym założeniem SIEG jest przygotowanie odpowiednich warunków funkcjonowania polskich przedsiębiorstw oraz sektora nauki i administracji, które pozwolą zwiększyć konkurencyjność i innowacyjność naszej gospodarki. Strategia zakłada dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki, stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy, wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców, wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.

Główne cele środowiskowe i kierunki interwencji Strategii to:

Cel 1: Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki

- Kierunek działań 1.2. Koncentracja wydatków publicznych na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych: Działanie 1.2.3. Identyfikacja i wspieranie rozwoju obszarów i technologii o największym potencjale wzrostu, Działanie 1.2.4. Wspieranie różnych form innowacji, Działanie 1.2.5. Wspieranie transferu wiedzy i wdrażania nowych/nowoczesnych technologii w gospodarce (w tym technologii środowiskowych),
- Kierunek działań 1.3. Uproszczenie, zapewnienie spójności i przejrzystości systemu danin publicznych mające na względzie potrzeby efektywnej i innowacyjnej gospodarki: Działanie 1.3.2. Eliminacja szkodliwych subsydiów i racjonalizacja ulg podatkowych,

Cel 3: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

- Kierunek działań 3.1. Transformacja systemu społeczno-gospodarczego na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę”, zwłaszcza ograniczanie energo- i materiałochłonności gospodarki: Działanie 3.1.1. Tworzenie warunków dla rozwoju zrównoważonej

produkcji i konsumpcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej, Działanie 3.1.2. Podnoszenie społecznej świadomości i poziomu wiedzy na temat wyzwań zrównoważonego rozwoju i zmian klimatu, Działanie 3.1.3. Wspieranie potencjału badawczego oraz eksportowego w zakresie technologii środowiskowych, ze szczególnym uwzględnieniem niskoemisyjnych technologii węglowych (CTW), Działanie 3.1.4. Promowanie przedsiębiorczości typu „business & biodiversity”, w szczególności na obszarach zagrożonych peryferyjnością,

- Kierunek działań 3.2. Wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa na etapie planowania, projektowania, wznoszenia budynków oraz zarządzania nimi przez cały cykl życia: Działanie 3.2.1. Poprawa efektywności energetycznej i materiałowej przedsięwzięć architektoniczno-budowlanych oraz istniejących zasobów, Działanie 3.2.2. Stosowanie zasad zrównoważonej architektury.

STRATEGIA ROZWOJU TRANSPORTU DO 2020 ROKU (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 ROKU)

Jest to dokument, który wyznacza najważniejsze kierunki rozwoju transportu w Polsce. Strategia dotyczy wszystkich sektorów transportu: drogowego, kolejowego, lotniczego, morskiego i wodnego śródlądowego, miejskiego oraz intermodalnego. Strategia uwzględnia priorytety różnych polityk Unii Europejskiej - transportowej, regionalnej, innowacyjnej oraz ochrony środowiska.

Główne cele środowiskowe i kierunki interwencji Strategii to:

Cel strategiczny 1. Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego

- Cel szczegółowy 1. Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej,
- Cel szczegółowy 4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko,

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSI, ROLNICTWA I RYBACTWA NA LATA 2012-2020

Głównym celem opracowania SZRWRiR jest określenie kluczowych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., a tym samym właściwe adresowanie zakresu interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych. Długookresowy cel główny działań służących rozwojowi obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa zdefiniowano w strategii w następujący sposób: poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i

potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju. Działania strategii wychodzą naprzeciw nowym wyzwaniom cywilizacyjnym, w tym m.in. takim jak: starzenie się społeczeństw, zmiany klimatu, wymiana pokoleń, rozwój technologii informacyjnych, mobilność zawodowa i terytorialna oraz wpływ sytuacji demograficznej na świecie na bezpieczeństwo żywnościowe.

Główne cele środowiskowe i kierunki interwencji Strategii to:

Cel szczegółowy 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej

- Priorytet 2.1. Rozwój infrastruktury gwarantującej bezpieczeństwo energetyczne, sanitarne i wodne na obszarach wiejskich - Kierunki interwencji: 2.1.1. Modernizacja sieci przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej, 2.1.2. Dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii elektrycznej, 2.1.3. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i sieci wodociągowej, 2.1.4. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, 2.1.5. Rozwój systemów zbiórki, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, 2.1.6. Rozbudowa sieci przesyłowej i dystrybucyjnej gazu ziemnego,
- Priorytet 2.2. Rozwój infrastruktury transportowej gwarantującej dostępność transportową obszarów wiejskich - Kierunki interwencji: 2.2.1. Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej i kolejowej, 2.2.2. Tworzenie powiązań lokalnej sieci drogowej z siecią dróg regionalnych, krajowych, ekspresowych i autostrad, 2.2.3. Tworzenie infrastruktury węzłów przesiadkowych, transportu kołowego i kolejowego,
- Priorytet 2.5. Rozwój infrastruktury bezpieczeństwa na obszarach wiejskich - Kierunek interwencji: 2.5.1. Rozwój infrastruktury wodno-melioracyjnej i innej łagodzącej zagrożenia naturalne,

Cel szczegółowy 3. Bezpieczeństwo żywnościowe

- Priorytet 3.2. Wytwarzanie wysokiej jakości, bezpiecznych dla konsumentów produktów rolno-spożywczych - Kierunek interwencji: 3.2.2. Wsparcie wytwarzania wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych, w tym produktów wytwarzanych metodami integrowanymi, ekologicznymi oraz tradycyjnymi metodami produkcji z lokalnych surowców i zasobów oraz produktów rybnych,
- Priorytet 3.4. Podnoszenie świadomości i wiedzy producentów oraz konsumentów w zakresie produkcji rolno-spożywczej i zasad żywienia - Kierunek interwencji: 3.4.3. Wsparcie działalności innowacyjnej ukierunkowanej na zmiany wzorców produkcji i konsumpcji,

Cel szczegółowy 5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

- Priorytet 5.1. Ochrona środowiska naturalnego w sektorze rolniczym i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich - Kierunki interwencji: 5.1.1. Ochrona różnorodności biologicznej, w tym unikalnych ekosystemów oraz flory i fauny związanych z gospodarką rolną i rybacką, 5.1.2. Ochrona jakości wód, w tym racjonalna gospodarka nawozami i środkami ochrony roślin, 5.1.3. Racjonalne wykorzystanie zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa oraz zwiększanie retencji wodnej, 5.1.4. Ochrona gleb przed erozją, zakwaszeniem, spadkiem zawartości materii organicznej i zanieczyszczeniem metalami ciężkimi, 5.1.5. Rozwój wiedzy w zakresie ochrony środowiska rolniczego i różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich i jej upowszechnianie,
- Priorytet 5.2. Kształtowanie przestrzeni wiejskiej z uwzględnieniem ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego - Kierunki interwencji: 5.2.1. Zachowanie unikalnych form krajobrazu rolniczego, 5.2.2. Właściwe planowanie przestrzenne, 5.2.3. Racjonalna gospodarka gruntami,
- Priorytet 5.3. Adaptacja rolnictwa i rybactwa do zmian klimatu oraz ich udział w przeciwdziałaniu tym zmianom (mitygacji) - Kierunki interwencji: 5.3.1. Adaptacja produkcji rolnej i rybackiej do zmian klimatu, 5.3.2. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w rolnictwie i całym łańcuchu rolno-żywnościowym, 5.3.3. Zwiększenie sekwestracji węgla w glebie i biomase wytwarzanej w rolnictwie, 5.3.4. Badania w zakresie wzajemnego oddziaływania rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa na zmiany klimatu, 5.3.5. Upowszechnianie wiedzy w zakresie praktyk przyjaznych klimatowi wśród konsumentów i producentów rolno-spożywczych,
- Priorytet 5.4. Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich - Kierunki interwencji: 5.4.1. Racjonalne zwiększenie zasobów leśnych, 5.4.2. Odbudowa drzewostanów po zniszczeniach spowodowanych katastrofami naturalnymi, 5.4.3 Zrównoważona gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska oraz rozwojowi rolnictwa i rybactwa, 5.4.4. Wzmacnianie publicznych funkcji lasów,
- Priorytet 5.5. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich - Kierunki interwencji: 5.5.1. Racjonalne wykorzystanie rolniczej i rybackiej przestrzeni produkcyjnej do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, 5.5.2. Zwiększenie dostępności cenowej i upowszechnienie

rozwiązań w zakresie odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców obszarów wiejskich

STRATEGIA „SPRAWNE PAŃSTWO 2020”

Strategia Sprawne Państwo jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych do roku 2020. Najważniejsze założenia strategii to efektywna i sprawna administracja, otwarta na współpracę z obywatelem, i tworząca dobre prawo. Najważniejszymi cechami sprawnego państwa, zapisanymi w strategii są przejrzystość (np. prawa i procedury), efektywność (np. komunikacja i wymiana dokumentów), szeroka współpraca (między rządem, samorządem terytorialnym i organizacjami pozarządowymi), zaangażowanie i uczestnictwo obywateli w procesie podejmowania decyzji przez administrację publiczną.

U podstaw strategii leży budowanie „państwa optimum” - takiego, które odpowiada na potrzeby obywateli, nie zwleka z regulacjami, ale i też ich nie nadużywa. Taki model zakłada podniesienie efektywności administracji publicznej z korzyścią dla klienta administracji i szeroką współpracę - razem z obywatelem - przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii.

Główne cele środowiskowe i kierunki interwencji Strategii to:

Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych

- Kierunek interwencji 3.2. Skuteczny system zarządzania rozwojem kraju - Przedsięwzięcia: 3.2.1. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających spójność programowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego, 3.2.2. Zapewnienie ładu przestrzennego, 3.2.3. Wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych,

Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych

- Kierunek interwencji 5.2. Ochrona praw i interesów konsumentów - Przedsięwzięcie 5.2.3. Wzrost świadomości uczestników obrotu o przysługujących konsumentom prawach oraz stymulacja aktywności konsumenckiej w obszarze ochrony tych praw,
- Kierunek interwencji 5.5. Standaryzacja i zarządzanie usługami publicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem technologii cyfrowych - Przedsięwzięcie 5.5.2. Nowoczesne zarządzanie usługami publicznymi,

Cel 7. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego

- Kierunek interwencji 7.5. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego - Przedsięwzięcie 7.5.1. Usprawnienie działania struktur zarządzania kryzysowego,

STRATEGIA ROZWOJU SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ 2022

Za cel główny SRSBN RP uznano wzmocnienie efektywności i spójności systemu bezpieczeństwa narodowego, rozumianego jako synergia wysiłków poszczególnych organów, instytucji i służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa do identyfikacji i eliminacji źródeł, przejawów oraz skutków zagrożeń bezpieczeństwa narodowego. Efektywność zostanie osiągnięta poprzez podnoszenie sprawności zasadniczych elementów systemu bezpieczeństwa narodowego. Służyć temu będzie realizacja celu pierwszego Kształtowanie stabilnego międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa w wymiarze regionalnym i globalnym, celu drugiego Umocnienie zdolności państwa do obrony oraz celu trzeciego Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego. Osiągnięcie spójności nastąpi poprzez realizację celu czwartego Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa i celu piątego Tworzenie warunków do rozwoju zintegrowanego systemu bezpieczeństwa narodowego.

Osiągnięcie celu głównego zagwarantuje lepszą realizację interesów narodowych. Przyczyni się także do osiągnięcia odpowiedniego pod względem ilościowym i jakościowym potencjału państwa, który umożliwi zachowanie wpływu na rzeczywistość międzynarodową i przebieg procesów wewnętrznych oraz stymulację pozytywnych tendencji ewolucyjnych w kraju i poza nim.

Główne cele środowiskowe i kierunki interwencji Strategii to:

Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego

- Priorytet 3.1. Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej - Kierunek interwencji 3.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,

Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa

- Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego - Kierunki interwencji; 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną, 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i

bezpieczeństwa państwa, 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa, 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa,

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) to rządowa wizja rozwoju polskich regionów do 2020 roku. Określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Wyznacza też zasady i mechanizmy współpracy pomiędzy rządem a samorządami wojewódzkimi oraz koordynacji działań obu szczebli. Najważniejszym celem KSRR jest wykorzystanie specyficznych atutów (tzw. potencjałów rozwojowych), które ma każdy obszar Polski, dla osiągnięcia celów rozwoju kraju - wzrostu, zatrudnienia i spójności. Chodzi o politykę rozwoju „szytą na miarę” konkretnej części naszego kraju. Środki na rozwój trzeba inwestować tak, by wspierały mocne strony danego obszaru, dawały szansę na wzrost gospodarczy i większe zatrudnienie oraz niwelowały różnice w poziomie rozwoju. Polskie regiony mają być po prostu lepszym miejscem do życia. Ten cel ma charakter ponadczasowy i nie odnosi się tylko do 2020 roku, czyli czasu obowiązywania strategii.

Główne cele środowiskowe i kierunki interwencji Strategii to:

Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów

- Kierunek działań 1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych - Działania: 1.1.1. Warszawa - stolica państwa, 1.1.2. Pozostałe ośrodki wojewódzkie,
- Kierunek działań 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi - Działania: 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów, 1.2.2. Wspieranie rozwoju i znaczenia miast subregionalnych, 1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich,
- Kierunek działań 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw - działania tematyczne - Działania: 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne, 1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego

Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych

- Kierunek działań 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe - Działania: 2.2.3. Zwiększanie dostępności i jakości usług komunikacyjnych, 2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska,
- Kierunek działań 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- Kierunek działań 2.4. Przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE,
- Kierunek działań 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności,

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2020

Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości.

Główne cele środowiskowe i kierunki interwencji Strategii to:

- Cel szczegółowy 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej - Kierunek interwencji - kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję zdrowia, edukację zdrowotną oraz prośrodowiskową oraz działania wspierające dostęp do zdrowej i bezpiecznej żywności.

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego opiera się na przekonaniu, iż kapitał społeczny jest ważnym czynnikiem rozwoju kraju, wymagającym wzmocnienia. Podejmowane działania powinny przyczyniać się do wzrostu wzajemnego zaufania Polaków i sprzyjać poprawie zaufania do instytucji i organów państwa. Ważnym elementem inicjowanych zmian powinno być wzmacnianie gotowości Polaków do działania na rzecz dobra wspólnego. Szeroka diagnoza przygotowana dla potrzeb SRKS stanowiła podstawę dla wyodrębnienia czterech obszarów kluczowych, w których w najbliższych latach konieczna jest interwencja państwa, realizowana w partnerskim współdziałaniu z obywatelami. Są to: postawy i kompetencje społeczne, współdziałanie i partycypacja społeczna, komunikacja społeczna, kultura i kreatywność.

Główne cele środowiskowe i kierunki interwencji Strategii to:

Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego

- Priorytet Strategii 4.1. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej - Kierunek działań 4.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu,

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2030 ROKU

PEP to syntetyczny dokument ramowy, który koncentruje się na określeniu głównych kierunków rozwoju i modernizacji szeroko rozumianego sektora energetyki. Zestaw priorytetowych kierunków działania uzupełniono i przedstawia się on następująco:

I. Poprawa efektywności energetycznej;

II. Wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii;

III. Dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej;

IV. Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw;

V. Rozwój konkurencyjności rynków paliw i energii;

VI. Ograniczanie oddziaływania energetyki na środowisko.

Sześć wyżej wymienionych podstawowych kierunków zmian w sektorze energetycznym określa pola działań jakie mają być podejmowane dla osiągnięcia celów głównych dokumentu - w tym w szczególności wzrostu bezpieczeństwa energetycznego kraju - z uwzględnieniem założeń polityki energetycznej UE oraz zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i wymogami ochrony środowiska. W tym kontekście polityka energetyczna służyć ma zapewnieniu rozwoju zabezpieczającego potrzeby energetyczne obecnego pokolenia bez stwarzania zagrożenia niewystarczającej podaży energii dla przyszłych pokoleń, w tym rozwoju infrastruktury przesyłowej, dystrybucyjnej oraz magazynowej paliw i energii.

Główne cele środowiskowe i kierunki interwencji Strategii to:

Kierunek - poprawa efektywności energetycznej

- Cel główny - dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną,
- Cel główny - konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15,

Kierunek - wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii

- Cel główny - racjonalne i efektywne gospodarowanie złożami węgla, znajdującymi się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- Cel główny - zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego,

Kierunek - wytwarzanie i przesyłanie energii elektrycznej oraz ciepła

- Cel główny - zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii,

Kierunek - dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej

- Cel główny - przygotowanie infrastruktury dla energetyki jądrowej i zapewnienie inwestorom warunków do wybudowania i uruchomienia elektrowni jądrowych opartych na bezpiecznych technologiach, z poparciem społecznym i z zapewnieniem wysokiej kultury bezpieczeństwa jądrowego na wszystkich etapach: lokalizacji, projektowania, budowy, uruchomienia, eksploatacji i likwidacji elektrowni jądrowych

Kierunek - rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw

- Cel główny - wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych,
- Cel główny - osiągnięcie w 2020 roku 10% udziału biopaliw w rynku paliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji,
- Cel główny - ochrona lasów przed nadmiernym eksploatowaniem, w celu pozyskiwania biomasy oraz zrównoważone wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, w tym biopaliw, tak aby nie doprowadzić do konkurencji pomiędzy energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną,
- Cel główny - wykorzystanie do produkcji energii elektrycznej istniejących urządzeń piętrzących stanowiących własność Skarbu Państwa,
- Cel główny - zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł dostaw oraz stworzenie optymalnych warunków do rozwoju energetyki rozproszonej opartej na lokalnie dostępnych surowcach,

Kierunek - rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii

- Cel główny - zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania rynków paliw i energii, a przez to przeciwdziałanie nadmiernemu wzrostowi cen,

Kierunek - ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko

- Cel główny - ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego,
- Cel główny - ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych,

- Cel główny - ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- Cel główny - minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce,
- Cel główny - zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.

POLITYKA LEŚNA PAŃSTWA

Przedmiotem Polityki Leśnej Państwa są lasy wszystkich form własności i ich funkcje, cele i zasady prowadzenia gospodarki leśnej oraz związku leśnictwa ze społeczeństwem z innymi działami gospodarki narodowej i zarządzania, oraz innymi jednostkami organizacyjnymi współdziałającymi z leśnictwem.

Nadrzędnym celem polityki leśnej jest wyznaczenie kompleksu działań kształtujących stosunek człowieka do lasu, zmierzających do zachowania w zmieniającej się rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-gospodarczej warunków do trwałej w nieograniczonej perspektywie czasowej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności i ochrony oraz roli w kształtowaniu środowiska przyrodniczego zgodnie z obecnymi i przyszłymi oczekiwaniami społeczeństwa. Główne cele w polityce leśnej państwa zostały sformułowane w następujący sposób:

- Zapewnienie trwałości lasów wraz z ich wielofunkcyjnością
- Zwiększanie zasobów leśnych
- Poprawa stanu i ochrony lasów tak, by mogły one w lepszym stopniu i szerszym zakresie spełniać różnorodne funkcje

PAKIET KLIMATYCZNO - ENERGETYCZNY

Pakiet klimatyczno - energetyczny (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku) potwierdza podstawowe cele polityki energetycznej Unii Europejskiej tzn.:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych do roku 2020 o 20 proc. w stosunku do roku 1990;
- zwiększenie do 2020 r. udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) w zużyciu energii do 20 proc.;

- poprawę do 2020 r. efektywności energetycznej o 20 proc.;
- zwiększenie do 2020 r. udziału biopaliw w zużyciu paliw w transporcie do 10 proc.

Ponadto, pakiet doprecyzowuje i modyfikuje instrumenty osiągnięcia tych celów wskazując, że głównymi z nich są:

- system handlu emisjami w ramach UE (EU ETS);
- wiążące cele w zakresie zmian poziomu emisji w sektorach nieobjętych systemem ETS;
- wiążące cele odnośnie udziału OZE w produkcji energii;
- wsparcie rozwoju technologii składowania CO₂ w strukturach geologicznych (carbon capture and storage - CCS); poszerzenie zestawu instrumentów wsparcia państwa dla przedsięwzięć służących ochronie klimatu i środowiska.

W efekcie najważniejsze zobowiązania wynikające z wprowadzenia pakietu energetyczno-klimatycznego dla Polski są następujące:

- w wyniku rezygnacji z krajowych planów rozdziału uprawnień do emisji na rzecz jednego unijnego limitu emisji i wyznaczenia puli uprawnień do sprzedaży na aukcjach dla każdego z państw członkowskich, Polska powinna otrzymać 205 mln uprawnień rocznie na okres 2013-2020. Dochody ze sprzedaży uprawnień trafią do budżetu państwa i w 20 proc. muszą zostać wydane na realizację określonych przez Komisję Europejską celów związanych z ochroną środowiska. Pozostała część dochodów może być przeznaczona na dowolne cele, według uznania polskiego rządu.
- od roku 2013 elektrownie zawodowe będą musiały nabywać 100 proc. uprawnień do emisji na aukcjach. Pozostałe sektory objęte ETS będą kupować 20 proc. pozwoleń na aukcjach od 2013, zaś limit ten będzie zwiększany do 100 proc. w 2020 r.
- w sektorach nieobjętych systemem ETS Polska będzie mogła zwiększyć emisję gazów cieplarnianych o 14 proc. w porównaniu do poziomu emisji z 2005 r.
- do 2020 r. udział energii produkowanej ze źródeł odnawialnych powinien ukształtować się na poziomie 15 proc.
- wszystkie nowe zakłady spalania paliw o mocy powyżej 300 MW będą musiały być przystosowane do instalacji wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (carbon capture and storage -CCS).

STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również wzrost gospodarczy. SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi, w szczególności Strategią Rozwoju Kraju 2020 i innymi strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji. Uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

DYREKTYWA 2000/60/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Z DNIA 23 PAŹDZIERNIKA 2000 R. USTANAWIAJĄCEJ RAMY WSPÓLNOTOWEGO DZIAŁANIA W DZIEDZINIE POLITYKI WODNEJ (DZ. U. UE L Z DNIA 22 GRUDNIA 2000 R.) TZW. RAMOWA DYREKTYWA WODNA

Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej jest wynikiem wieloletnich prac Wspólnot Europejskich zmierzających do lepszej ochrony wód poprzez wprowadzenie wspólnej europejskiej polityki wodnej, opartej na przejrzystych, efektywnych i spójnych ramach legislacyjnych. Zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

Celem niniejszej dyrektywy jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych, które:

a) zapobiegają dalszemu pogarszaniu oraz chronią i poprawiają stan ekosystemów wodnych oraz, w odniesieniu do ich potrzeb wodnych, ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych;

b) promują zrównoważone korzystanie z wód oparte na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych;

c) dążą do zwiększonej ochrony i poprawy środowiska wodnego między innymi poprzez szczególne środki dla stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat substancji priorytetowych oraz zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych;

d) zapewniają stopniową redukcję zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobiegają ich dalszemu zanieczyszczeniu;

e) przyczyniają się do zmniejszenia skutków powodzi i susz, a przez to przyczyniają się do:

- zapewnienia odpowiedniego zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, które jest niezbędne dla zrównoważonego, i sprawiedliwego korzystania z wód,
- znacznej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
- ochrony wód terytorialnych i morskich, oraz
- osiągnięcia celów odpowiednich umów międzynarodowych, w tym mających za zadanie ochronę i zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska morskiego, poprzez wspólnotowe działanie na mocy art. 16 ust. 3, celem zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych, z ostatecznym celem osiągnięcia w środowisku morskim stężeń bliskich wartościom tła dla substancji występujących naturalnie i bliskich zeru dla syntetycznych substancji wytworzonych przez człowieka.

KRAJOWY PROGRAM OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do wypełnienia wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., str. 40-52, z późn. zm.; Dz. Urz. WE

Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 002, str. 26) zgodnie z określonymi w negocjacjach i zapisanymi w Traktacie Akcesyjnym terminami i okresami przejściowymi. W rozmowach przedakcesyjnych wynegocjowane zostały bowiem dostosowawcze okresy przejściowe na wprowadzenie przepisów ww. dyrektywy do końca 2015 r. Dlatego też, aby zidentyfikować faktyczne potrzeby w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregować ich realizację w taki sposób aby wywiązać się ze zobowiązań traktatowych, utworzono Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK).

Program ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 grudnia 2003 r.

Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie - ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. KPOŚK jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. KPOŚK podlega okresowej aktualizacji przynajmniej raz na cztery lata. Do chwili obecnej przeprowadzono pięć jego aktualizacji w latach: 2005, 2009, 2010, 2015 i 2017

Rada Ministrów przyjęła piątą aktualizację KPOŚK 31 lipca 2017 r. Przyjęta przez rząd aktualizacja zawiera listę zadań zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2016-2021. Wykaz inwestycji planowanych po 2016 r. wynika z dalszych niezbędnych potrzeb zgłaszanych przez samorządy w celu zakończenia inwestycji i wypełnienia wymogów dyrektywy 91/271/EWG, uwzględniając jednocześnie nową perspektywę finansową 2014-2020 (lub wynikającą z Umowy Partnerstwa). Biorąc jednak pod uwagę spójność dokumentów planistycznych wszystkie planowane inwestycje powinny zostać zrealizowane w perspektywie do 2021 r., to znaczy do zakończenia kolejnego cyklu realizacji planów gospodarowania wodami oraz programu wodno-środowiskowego kraju.

NARODOWY PROGRAM ROZWOJU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN), przygotowane przez Ministerstwo Gospodarki i Ministerstwo Środowiska, zostały przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 16 sierpnia 2011 roku. Opracowanie NPRGN stanowi odpowiedź na konieczność przestawienia polskiej gospodarki na gospodarkę niskoemisyjną, która wynika ze zobowiązań jakie Polska podjęła na szczeblu prawa międzynarodowego. Zgodnie z projektem dokumentu (wersja z dnia 4 sierpnia 2015 r.) celem głównym NPRGN jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju. Realizacja celu głównego wspierana będzie przez następujące cele szczegółowe:

1. Niskoemisyjne wytwarzanie energii. Energia jest niezbędna na każdym etapie gospodarki o zamkniętym obiegu, stąd tak ważne jest by pozyskiwać ją w sposób przyjazny środowisku i po możliwie najniższej cenie.
2. Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami- skutkująca redukcją odpadów na składowiskach i zwiększeniem stopnia ich powtórnego wykorzystania.
3. Rozwój zrównoważonej produkcji -obejmujący przemysł, budownictwo i rolnictwo. W ramach celu kluczowe jest zidentyfikowanie działań przyczyniających się do wytwarzania produktów, które nie tylko będą bardziej przyjazne środowisku, ale po zakończonym cyklu życia staną się ponownym zasobem.
4. Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności, obejmująca sektor transportu i handlu.
5. Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji. Bez zmian w sferze świadomości nie jest możliwe wykreowanie popytu na zrównoważone produkty, a tym samym przejście od gospodarki linearnej do cyrkularnej.

Realizacja celu głównego i celów szczegółowych NPRGN ma ułatwić adaptację wszystkich sektorów do wymogów gospodarki niskoemisyjnej.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO 2024 ROKU

W Programie Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku:

- zidentyfikowano najważniejsze walory środowiska naturalnego i zagrożenia w tym, wynikające z zanieczyszczenia środowiska, według modelu: siły sprawcze - presja - stan - wpływ - reakcja, dla poszczególnych obszarów interwencji;
- wskazano cele i kierunki inwestycyjne oraz zadania, zmierzające do poprawy stanu środowiska i zachowania równowagi ekologiczno-społeczno-gospodarczej, zgodnie z wymogami polityki ochrony środowiska i dyrektywami UE;
- oszacowano niezbędne nakłady na inwestycje proekologiczne oraz ustalono priorytety i źródła ich finansowania;

Opis stanu środowiska został uzupełniony o opis przyczyn takiego stanu oraz wpływu środowiska na życie gospodarcze i społeczne. Oceny stanu środowiska dokonano z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji, tj.:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.
2. Zagrożenia hałasem.
3. Pola elektromagnetyczne.
4. Gospodarowanie wodami.
5. Gospodarka wodno-ściekowa.
6. Zasoby geologiczne.
7. Gleby.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
9. Zasoby przyrodnicze.
10. Zagrożenia poważnymi awariami.

Ponadto w każdym z powyższych obszarów interwencji uwzględniono zagadnienia horyzontalne, tj. adaptację do zmian klimatu, monitoring środowiska i nadzwyczajne zagrożenia środowiska oraz działania edukacyjne.

Przedstawione w dokumencie cele i kierunki działań w zakresie poszczególnych obszarów interwencji zostały wyznaczone na podstawie zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji wskazanych w analizie SWOT. Ponadto są one wynikiem potrzeb, jakie zaistniały w środowisku regionu i całej Polsce na przestrzeni ostatnich lat.

Wskazane w programie ochrony środowiska cele i kierunki, a także konkretne zamierzenia inwestycyjne im przypisane są spójne, zarówno z krajowymi, jak i wojewódzkimi programami, strategiami i planami w zakresie ochrony środowiska. Odzwierciedlają obecne trendy w zakresie jego ochrony, które przyczynią się także do realizacji polityk krajowych.

Cele interwencji:

- Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza,
- Poprawa efektywności energetycznej,

- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu,
- Ograniczenie emisji hałasu,
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi,
- Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych,
- Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej,
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
- Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- Racjonalne gospodarowanie odpadami,
- Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków,
- Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych,
- Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym,
- Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym,
- Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego,

Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Plan określa zasady ochrony środowiska i korzystania z jego zasobów (ogólne i szczegółowe) w zakresie planowania przestrzennego na obszarze województwa podlaskiego.

Zasady ogólne:

- nasywanie obszarów sieci ekologicznej różnymi formami ochrony prawnej ze strefowaniem reżimów ochronnych i zagospodarowania oraz wzmacnianie więzi między obszarami węzłowymi,
- niepodejmowanie decyzji przestrzennych mogących prowadzić do zniszczenia lub dewaloryzacji cennych układów przyrodniczych, w tym przenoszenie działań i urządzeń uciążliwych (tam, gdzie to możliwe) poza obszary sieci ekologicznych
- podporządkowanie zagospodarowania i działalności gospodarczej w obszarach prawnie chronionych zasadom określonym w planach ich ochrony lub w stanowiących je aktach prawnych,
- zmniejszanie kosztów ekologicznych, społecznych i ekonomicznych funkcjonowania i rozwoju osadnictwa poprzez kształtowanie zwartych przestrzennie obszarów zurbanizowanych i hamowanie „rozlewania się zabudowy” zwłaszcza w obszarach podmiejskich większych miast oraz na terenach atrakcyjnych dla rekreacji,
- zarządzanie popytem na zasoby naturalne we wszystkich formach, a zwłaszcza nieodnawialne, pod kątem oszczędności przestrzeni, surowców i energii
- dostosowanie zagospodarowania turystycznego i wypoczynkowego do naturalnej chłonności obszarów, a nie kryterium zysku,
- dostosowanie rozwoju rolnictwa i leśnictwa do istniejących układów przyrodniczych, w tym siedliskowych, z wykorzystaniem ich możliwości i predyspozycji - bez osłabienia,
- uwzględnianie nadrzędności ochrony środowiska i krajobrazu również na obszarach wiejskich poza systemami sieci ekologicznej, a zwłaszcza ochrony przed „żywiolową urbanizacją” i chemizacją,
- zmniejszanie transportochłonności osadnictwa i gospodarki poprzez racjonalne rozmieszczenie miejsc pracy, zamieszkania, usług i wypoczynku oraz preferowanie transportu zbiorowego,
- lokalizowanie elementów infrastruktury transportowej w sposób minimalizujący jej negatywny wpływ na środowisko,
- stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych i technologicznych w transporcie, przemyśle i gospodarce komunalnej, ograniczających do minimum ich negatywny wpływ na środowisko,

- zapewnienie priorytetu działań chroniących wody powierzchniowe i podziemne oraz powiązane z nimi ekosystemy lądowe przed ponadnormatywnymi zanieczyszczeniami i zmianami reżimów hydrologicznych w procesach urbanizacyjnych i gospodarczych, w tym zmniejszanie wodochłonności gospodarki komunalnej, przemysłu i rolnictwa,
- uwzględnianie wyników państwowego monitoringu środowiska oraz państwowych norm wykorzystania środowiska w procesach planowania przekształceń i rozwoju zagospodarowania przestrzennego oraz jego realizacji.

W Planie zawarte zostało kształtowanie sieci ekologicznej na obszarze województwa. Środowisko przyrodnicze poddano analizie w zakresie uwarunkowań wewnętrznych do zagospodarowania przestrzennego. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa precyzuje także kierunki ochrony zasobów środowiska województwa:

1. W zakresie ochrony przyrody:
 - Wdrożenie „Europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000”,
 - Ochrona elementów systemu przyrodniczego województwa.
2. W zakresie ochrony powierzchni ziemi:
 - Likwidacja źródeł zanieczyszczeń,
 - Ograniczenie niekorzystnych skutków przemysłowej eksploatacji powierzchniowej złóż surowców mineralnych,
 - Ochrona gleb przed erozją,
 - Ochrona wartościowych gruntów rolnych,
 - Ochrona powierzchni ziemi przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska.
3. W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego:
 - Ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz jej skutków,
 - Uwzględnienie wyników monitoringu powietrza w procesach sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
 - Ustalanie dopuszczalnego poziomu niektórych substancji.
4. W zakresie ochrony wód śródlądowych - powierzchniowych i podziemnych:

- Utrzymanie ilości wód powierzchniowych na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej,
 - Doprowadzenie jakości wód powierzchniowych powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach,
 - Eliminowanie źródeł zanieczyszczeń, zwłaszcza w zlewniach rzek wchodzących w skład obszarów prawnie chronionych
 - Prowadzenie racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi,
 - Wdrażanie dyrektyw UE w dziedzinie ochrony wód,
 - Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
 - Ustanowienie obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych,
 - Realizowanie międzynarodowych porozumień z Białorusią i Litwą w sprawie kontroli jakości i ochrony wód granicznych,
 - Przestrzeganie zakazów i nakazów zawartych w decyzjach administracyjnych wyznaczających strefy ochrony pośredniej i bezpośredniej komunalnych ujęć wód,
 - Prowadzenie stałego monitoringu wód śródlądowych w zakresie jakości i ich ilości.
5. Ochrona lasów i zadrzewień oraz wzbogacanie ich walorów,
6. Ochrona przed hałasem, wibracjami i elektromagnetycznym promieniowaniem niejonizującym,
7. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska,
8. Ochrona przeciwpowodziowa.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO NA LATA 2016-2022

Cele w gospodarce odpadami na lata 2016 - 2028

Odpady komunalne, w tym odpady żywności i inne odpady ulegające biodegradacji - Cele główne:

Cele główne:

1. Zmniejszenie ilości powstających odpadów:
 - a) ograniczenie marnotrawienia żywności,
 - b) wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia.
2. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.
3. Planowanie systemów zagospodarowania odpadów w regionach zgodnych z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
4. Zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi.
5. Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).
6. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
7. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
8. Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie.
9. Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych.
10. Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia.
11. Likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.
12. Utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi.
13. Monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12).

14. Zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.

Odpady komunalne - cele szczegółowe:

1. Objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
2. Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 r.
3. Do 2020 roku udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych w województwie nie może przekraczać 30%.
4. Do końca 2021 r. zsynchronizowanie w województwie podlaskim systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych do tego, jaki będzie ujednoczony na terenie całego kraju.
5. Do 2025 r. poddanie recyklingowi 60% odpadów komunalnych.
6. Do 2030 r. poddanie recyklingowi 65% odpadów komunalnych.
7. Do 2030 r. redukcja składowania odpadów komunalnych maksymalnie do 10%.
8. Do końca 2021 r. wprowadzenie we wszystkich gminach w województwie systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i bioodpadów

Odpady pozostałe - odpady użytkowe - cele:

1. Oleje odpadowe - Zapobieganie powstawaniu olejów odpadowych; Dążenie do zwiększenia ilości zbieranych olejów odpadowych; Utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%; W przypadku preparatów smarowych: wzrost poziomu recyklingu do wartości co najmniej 35% oraz poziomu odzysku do wartości co najmniej 50% w 2020 r.
2. Zużyte opony - Utrzymanie dotychczasowego poziomu odzysku w wysokości co najmniej 75%, a recyklingu w wysokości co najmniej 15%; Zwiększenie

świadomości społeczeństwa (w tym przedsiębiorców) na temat właściwego tj. zrównoważonego użytkowania pojazdów, w szczególności opon oraz dozwolonych przepisami prawa sposobów postępowania ze zużytymi oponami.

3. Zużyte baterie i akumulatory - Wzrost świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorców na temat prawidłowego sposobu postępowania ze zużytymi bateriami i zużytymi akumulatorami; Osiągnięcie w 2016 r. i w latach następnych poziomu zbierania zużytych baterii przenośnych i zużytych akumulatorów przenośnych, w wysokości co najmniej 45% masy wprowadzonych baterii i akumulatorów przenośnych; Utrzymanie poziomu wydajności recyklingu (zużytych baterii kwasowo-ołowiowych i zużytych akumulatorów kwasowo-ołowiowych w wysokości co najmniej 65%, pozostałych zużytych baterii niklowo-kadmowych i zużytych akumulatorów niklowo-kadmowych - 75%, w przypadku pozostałych zużytych baterii i zużytych akumulatorów w wysokości co najmniej 50% masy zużytych baterii lub zużytych akumulatorów).
4. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny (ZSEE) - Zwiększenie świadomości społeczeństwa i przedsiębiorców na temat prawidłowego sposobu postępowania ze ZSEE; Ograniczenie powstawania odpadów w postaci ZSEE; Zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu; Zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu;
5. Odpady opakowaniowe - Zapewnienie odpowiedniej jakości odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie w gospodarstwach domowych; Zapobieganie powstawaniu odpadów, w tym zmniejszenie zużycia opakowań (szczególnie jednorazowych) wszędzie tam gdzie jest to możliwe i uzasadnione. Utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu co najmniej na poziomie określonym w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi; Osiągnięcie i utrzymanie następujących poziomów odzysku i recyklingu w poszczególnych latach dla opakowań wielomateriałowych; Wylimitowanie stosowania nieuczciwych praktyk w zakresie wystawiania dokumentów potwierdzających przetworzenie odpadów opakowaniowych; Wzrost świadomości użytkowników i sprzedawców środków zawierających substancje niebezpieczne (w tym środków ochrony roślin) odnośnie właściwego postępowania z opakowaniami po tych środkach; Zwiększenie powszechności korzystania z zielonych zamówień publicznych (ZZP); Zwiększenie liczby podmiotów legitymujących się zweryfikowanym systemem zarządzania środowiskowego (posiadających aktualną rejestrację w EMAS); Zwiększenie liczby krajowych produktów certyfikowanych UE Ecolabel oraz krajowymi oznakowaniami ekologicznymi typu I wg norm ISO; Wzrost świadomości użytkowników i sprzedawców nawozów (chemicznych, mineralnych

i wapniowych) wykorzystywanych w rolnictwie odnośnie właściwego postępowania z opakowaniami po tych środkach.

6. Pojazdy wycofane z eksploatacji - Osiągnięcie minimalnych poziomów odzysku i recyklingu odniesionych do masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku na poziomie odpowiednio: 95% i 85%; Ograniczenie nieuczciwych praktyk w zakresie zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, zwiększenie ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji kierowanych do legalnych stacji demontażu; Ograniczenie liczby pojazdów sprowadzanych z zagranicy bezpośrednio do krajowych stacji demontażu w sposób nielegalny.

Odpady pozostałe - odpady niebezpieczne - cele:

7. Odpady medyczne i weterynaryjne - Zapewnienie odpowiedniego rozmieszczenia, ilości oraz wydajności spalarni odpadów spalających odpady medyczne i weterynaryjne w ujęciu nie tylko krajowym, ale i regionalnym tak, by ograniczyć transport tych odpadów w celu przestrzegania zasady bliskości; Podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych, w tym segregacji odpadów u źródła powstawania.
8. Odpady zawierające PCB - Kontynuacja likwidacji urządzeń o zawartości PCB poniżej 5 dm³.
9. Odpady zawierające azbest - Intensyfikacja działań na rzecz usuwania wyrobów zawierających azbest w kierunku osiągnięcia celów określonych w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla terenów województwa podlaskiego.

Odpady pozostałe - odpady inne - cele:

10. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury budownictwa - Zwiększenie świadomości wśród inwestorów oraz podmiotów wytwarzających odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej na temat należytego postępowania ze strumieniem w/w odpadów, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania oraz recyklingu; Utrzymanie poziomu przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych na poziomie minimum 70% wagowo.
11. Komunalne osady ściekowe - Całkowite zaniechanie składowania osadów ściekowych; Zwiększenie ilości KOŚ przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz ilości osadów poddanych termicznemu przekształceniu; Dążenie do maksymalizacji stopnia wykorzystania substancji biogenych

zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego, chemicznego oraz środowiskowego.

12. Odpady ulegające biodegradacji inne niż komunalne - W okresie do 2022 r. i w latach następnych utrzymanie masy składowanych odpadów na poziomie nie większym niż 40% masy wytworzonych odpadów.
13. Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin (grupa 01) Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów w stosunku do wydobywanej masy surowca; Zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO DO 2020 ROKU

W Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku wyróżniono dwa cele horyzontalne:

- Wysokiej jakości środowisko przyrodnicze podstawą harmonii aktywności człowieka i przyrody.
- Infrastruktura techniczna i teleinformatyczna otwierająca region dla inwestorów, mieszkańców, sąsiadów i turystów.

Określono również trzy cele strategiczne:

- Konkurencyjna gospodarka.
- Powiązania krajowe i międzynarodowe.
- Jakość życia.

Przyjęte cele horyzontalne z jednej strony warunkują, z drugiej zaś wspierają możliwości skutecznego osiągnięcia celów strategicznych. Wysokiej jakości środowisko przyrodnicze województwa podlaskiego ma stanowić nie tyle samoistny cel rozwojowy, co wzmacniać naturalną przewagę województwa postrzeganego jako posiadające doskonale zachowane środowisko naturalne. Konieczna dbałość o utrzymanie wysokiej jakości środowiska jest w układzie celów traktowana jako ważny czynnik zwiększający możliwości wzrostu konkurencyjnej gospodarki - szczególnie jej „zielonych” sektorów. Wizerunek regionu o unikalnym środowisku będzie czynnikiem sprzyjającym rozwojowi powiązań zewnętrznych, poprzez przyciąganie inwestorów zainteresowanych szybko rozwijającą się zieloną gospodarką i jako element promujący na zewnętrznych rynkach regionalne marki.

Utrzymanie dobrej jakości środowiska to także kluczowa determinanta wysokiej jakości życia mieszkańców regionu.

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA STREFY PODLASKIEJ

Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej został opracowany w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM 10 oraz pyłu zawieszonego PM 2,5 w powietrzu w 2011 i 2012 r. Podstawowym dokumentem wskazującym na konieczność wykonania Programu Ochrony Powietrza w strefie podlaskiej jest ocena jakości powietrza w województwie podlaskim za 2011 i 2012 rok, wykonana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, w których strefa podlaska została zakwalifikowana do klasy C pod względem ochrony zdrowia mieszkańców.

Program Ochrony Powietrza koncentruje się na istotnych powodach występowania przekroczeń poziomów dopuszczalnych ww. zanieczyszczeń, a także na znalezieniu skutecznych i możliwych do zrealizowania działań, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomów tych zanieczyszczeń, co najmniej do poziomów dopuszczalnych/docelowych, przy czym działania te powinny być uzasadnione finansowo i technicznie. Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Powietrza ma na celu zmniejszenie stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu w danej strefie do poziomów dopuszczalnych/docelowych i utrzymywania ich na takim poziomie.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU SIEMIATYCKIEGO NA LATA 2012 - 2015 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2016 - 2019

Nadrzędny cel „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2012 - 2015 z perspektywą na lata 2016 - 2019” to zrównoważony rozwój powiatu siemiatyckiego szansą na poprawę i promocję środowiska naturalnego.

Cele długoterminowe:

1. Utrzymanie odpowiedniego poziomu jakości powietrza
2. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania
3. Ochrona różnorodności biologicznej
4. Zmniejszenie zagrożenia hałasem

5. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi
6. Ograniczanie energochłonności oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
7. Zapobieganie powstawaniu poważnych awarii i zagrożeń środowiska
8. Zrównoważona gospodarka zasobami kopalin
9. Ochrona powierzchni ziemi
10. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

PROGRAM ROZWOJU POWIATU SIEMIATYCKIEGO DO ROKU 2020

W programie rozwoju powiatu siemiatyckiego przyjmuje się główne kierunki rozwoju, wizję i misję określone w przyjętej na lata 2013-2020 strategii powiatu. Wizja określa pożądany stan powiatu w 2020 roku, a misja, wskazuje sposób (kierunek) osiągnięcia pożądanego stanu.

Wizja powiatu: Powiat siemiatycki miejscem przyjaznym mieszkańcom i przedsiębiorcom, sprzyjającym rozwojowi zielonej gospodarki.

Misja powiatu:

1. Gospodarskie inicjowanie i realizacja działań organizacyjnych mających na celu zrównoważony rozwój powiatu.
2. Stworzenie warunków do maksymalnego pozyskania i wykorzystania środków rozwojowych Unii Europejskiej na lata 2014-2020

W Programie Rozwoju Powiatu przyjęto jako cele główne przyjęto cele strategiczne, które konkretyzują misję rozwoju powiatu siemiatyckiego i wszystkie cele są sobie równe pod względem wagi i znaczenia. Numeracja spełnia jedynie funkcję porządkującą, nie hierarchizującą. Celom głównym zostały przypisane bardziej szczegółowe cele operacyjne.

Cel główny 1. Podniesienie konkurencyjności gospodarki powiatu siemiatyckiego.

- Cel szczegółowy 1.1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej powiatu
- Cel szczegółowy 1.2. Promocja gospodarcza powiatu

- Cel szczegółowy 1.3. Przygotowanie kadr na potrzeby rozwoju gospodarki opartej na wiedzy

Cel główny 2. Stworzenie warunków do rozwoju zielonej gospodarki.

- Cel szczegółowy 2.1. Wspieranie rozwoju rolnictwa specjalistycznego
- Cel szczegółowy 2.2. Rozwój produkcji zdrowej żywności i zielarstwa
- Cel szczegółowy 2.3. Rozwój odnawialnych źródeł energii
- Cel szczegółowy 2.4. Rozwój turystyki „Zielona terapia i rekreacja” oraz turystyki wiejskiej

Cel główny 3. Poprawa jakości życia mieszkańców.

- Cel szczegółowy 3.1. Rozwój usług w zakresie opieki społecznej
- Cel szczegółowy 3.2. Poprawa jakości edukacji
- Cel szczegółowy 3.3. Poprawa dostępu i jakości usług w ochronie zdrowia
- Cel szczegółowy 3.4. Rozwój infrastruktury na rzecz poprawy jakości życia ludności.

3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognoza oddziaływania na środowisko, stanowi integralny element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów, zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018 poz. 2081 ze zm.).

Informacje zawarte w Prognozie opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości analizowanego dokumentu. Niniejsza Prognoza opiera się na zastosowaniu metod opisowych i porównawczych.

Dokonując oceny istniejącego stanu środowiska na obszarze objętym projektem Programu oraz na obszarze, na który realizacja ustaleń może wywierać wpływ posłużono się następującymi dostępnymi środkami:

- opracowaniami WIOŚ w Białymstoku:

- Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego,
- Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2017 roku, czerwiec 2018,
- Ocena wyników badań hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2017 roku, kwiecień 2018,
- Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2017 roku, kwiecień 2018.

- informacjami zawartymi w Standardowych Formularzach Danych oraz w planach zadań ochronnych:

- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 - PLH140011 Ostoja Nadbużańska, data aktualizacji: 2018-09.
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 - PLH200014 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego, data aktualizacji: 2019-04.
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 - PLH200021 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca, data aktualizacji: 2017-02.
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 - PLB140001 Dolina Dolnego Bugu, data aktualizacji: 2017-02.
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 5 września 2014 r. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB 140001 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2014 poz. 3204), które zostało zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2016 poz. 3239).

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2014 poz. 3132).
- Zarządzenie nr 20/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego PLH200014 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2013 poz. 3243).
- Zarządzenie nr 22/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 26 września 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca PLH200021 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2013 poz. 3498) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 5 grudnia 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca PLH200021 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2018 poz. 4893).

- informacjami i wnioskami zawartymi w innych opracowaniach:

- Program Ochrony Środowiska województwa podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko program ochrony środowiska województwa podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku,
- Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016-2022 oraz planu inwestycyjnego
- Program ochrony środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2012 - 2015, z perspektywą na lata 2016 - 2019,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016, poz. 1911).

Analiza powyższych dokumentów przyczyniła się do ustalenia aktualnego stanu środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego oraz pozwoliła ustalić wpływ realizacji ustaleń Programu na stan poszczególnych komponentów środowiska, a także na stan i zachowanie

zidentyfikowanych siedlisk i gatunków podlegających ochronie prawnej oraz korytarzy migracyjnych. W celu dokonania oceny istniejącego stanu środowiska posłużono się także informacjami uzyskanymi ze Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach.

Przy opracowaniu niniejszej *Prognozy* zastosowano metody opisowe i porównawcze. W początkowej fazie przygotowania Prognozy oddziaływania na środowisko zapoznano się z obowiązującymi dokumentami nadrzędnymi w stosunku do sporządzonego Programu. Następnie na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego zidentyfikowane zostały największe problemy środowiskowe. Kolejnym etapem było określenie powiązania pomiędzy założeniami projektowanego dokumentu, a istniejącymi problemami środowiskowymi. Późniejszy etap sporządzania Prognozy obejmował określenie wpływu realizacji celów wyznaczonych w Programie na środowisko.

Podczas określania wpływu realizacji celów zawartych w przedmiotowym Programie na środowisko zastosowano metodę macierzy interakcji. W wierszach siatki wpisano cele operacyjne, natomiast w kolumnach wskaźniki odpowiadające poszczególnym komponentom środowiska. Występowanie wzajemnego oddziaływania pomiędzy składnikami przeciwstawnych osi zaznaczono symbolem:

(+) - realizacja zadania spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki,

(-) - realizacja zadania spowoduje negatywne oddziaływania i skutki,

(0) - realizacja zadania nie wpływa na środowisko.

Przy ocenie poszczególnych działań wzięto również pod uwagę wzajemne zależności poszczególnych elementów środowiska oraz ich oddziaływanie między sobą. Szczególny nacisk położono na oddziaływanie przyjętych działań na obszary cenne przyrodniczo, w tym Natura 2000.

Za pomocą matrycy przeanalizowano oddziaływania: pozytywne, negatywne, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane. Następnie dokonano omówienia wszystkich ważniejszych oddziaływań i podsumowano wpływ poszczególnych celów na elementy środowiska.

4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Proces wdrażania *Programu* wymaga kontroli i odpowiedniego monitoringu wdrażanej polityki, którego najważniejszym elementem jest ocena realizacji zadań z punktu widzenia osiągania założonych celów. W związku z tym, co cztery lata ocenie będzie podlegał postęp *Programu*, w wyniku którego sporządzana będzie aktualizacja *Programu ochrony środowiska dla powiatu siemiatyckiego*. W celu stałej kontroli, co 2 lata Zarząd Powiatu będzie ocenił stopień wykonania *Programu*, po którym sporządzony będzie każdorazowo Raport z realizacji powiatowego *Programu ochrony środowiska*.

W celu ułatwienia oceny realizacji *Programu* zaproponowane zostały wskaźniki monitorowania.

Tab. 2. Wskaźniki monitorowania *Programu ochrony środowiska*

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania stanu środowiska	Jednostka miary	Źródło informacji o wskaźniku	Wartość bazowa (2017 r.)	Wartość docelowa
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	GUS	16041	Poniżej 16041
	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	GUS	15	Poniżej 15
Zagrożenia hałasem	Długość dróg o nawierzchni twardej ulepszonej (drogi gminne i powiatowe razem)	km	GUS	701,2	Powyżej 701,2
Pola elektromagnetyczne	Punkty w których zaobserwowano przekroczenia wartości dopuszczalnych	szt.	WIOŚ	0	0
Gospodarowanie wodami	Udział JCW o dobrym stanie	%	WIOŚ	0	Powyżej 0
	Udział JCW o stanie chemicznym dobrym	%	WIOŚ	0	Powyżej 0
Gospodarka wodno-ściekowa	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej ogółem	dam ³	WIOŚ, GUS	2481,7	Poniżej 2481,7
	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	WIOŚ, GUS	36	Poniżej 36
	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%	WIOŚ, GUS	42,2	Powyżej 42,2
	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	osoba	WIOŚ, GUS	67551	Powyżej 67551

Obszar interwencji	Wskaźniki monitorowania stanu środowiska	Jednostka miary	Źródło informacji o wskaźniku	Wartość bazowa (2017 r.)	Wartość docelowa
	Długość sieci kanalizacyjnej	km	WIOŚ, GUS	133,8	Powyżej 133,8
	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	WIOŚ, GUS	856,6	Powyżej 856,6
	Liczba eksploatowanych złóż kopalin	szt.	PIG	17	17
Gleby	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych w ciągu roku	ha	Dane własne JST	1	Powyżej 1
	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji	ha	Dane własne JST	179,32	Poniżej 179,32
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku	Mg	GUS	1897,99	Powyżej 1897,99
	Odpady komunalne zebrane w ciągu roku	Mg	GUS	6214,91	Powyżej 6214,91
Zasoby przyrodnicze	Poziom lesistości	%	GUS	34,6	Powyżej 34,6
	Powierzchnia lasów	ha	GUS	50527,70	Powyżej 50527,70
	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej ogółem	ha	GUS	78,51	Powyżej 78,51
	Powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione ogółem	ha	GUS	31290,58	Powyżej 31290,58
	Powierzchnia gruntów zalesionych	ha	GUS	56,07	Powyżej 56,07
Zagrożenia poważnymi awariami	Liczba wystąpienia przypadków poważnych awarii	szt.	WIOŚ	0	0

Źródło: Opracowanie własne EKOTON sp. z o. o. na podstawie „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” (Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2015 r.), danych GUS (Bank Danych Lokalnych), danych z opracowania „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2017 r.”(PIG, Warszawa, 2018 r.), danych ze Starostwa Powiatowego w Siemiatyczach.

Ocena realizacji Programu powinna zawierać:

- kontrolę wykonania zadań, określonych w harmonogramie realizacji *Programu*
- ocenę realizacji celów i działań określonych w *Programie*, opartą na wskaźnikach charakteryzujących stan środowiska.

Przy nowelizacji *Programu* powinny być wykorzystane wyniki przeprowadzonych ocen realizacji niniejszego *Programu* oraz uwzględnione uwarunkowania wewnętrzne, jak i zewnętrzne.

5. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

W wyniku realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023” z perspektywą na lata 2024-2027, nie będą występować transgraniczne oddziaływania na środowisko, wobec powyższego dokument nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wykonanie takiej oceny konieczne jest zawsze wtedy, gdy planowane cele mogą znacząco oddziaływać na środowisko i ludzi sąsiadujących krajów. Ustalenia Programu obejmują działania, które będą realizowane na obszarze powiatu, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał charakter lokalny i nie będą powodowały znaczących oddziaływań transgranicznych.

6. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko dla „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027”, została opracowana zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, oraz wytycznymi ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze regionu.

Prognoza zawiera informacje dotyczące „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027”, podaje główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami.

Nadrzędnym celem niniejszego Programu jest:

**Zrównoważony rozwój powiatu siemiatyckiego szansą na poprawę i promocję
środowiska naturalnego.**

Powyższy nadrzędny cel będzie realizowany poprzez cele i zadania ekologiczne powiatu, które są zgodne ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.”, „Polityką ekologiczną państwa” i „Programem Ochrony Środowiska województwa podlaskiego na lata 2017 - 2020 z perspektywą do 2024 roku”. Realizacja niniejszego Programu odbywać się będzie w oparciu o cele zakładane do realizacji w latach 2020 - 2027.

Cele interwencji:

- Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza,
- Poprawa efektywności energetycznej,
- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu,
- Ograniczenie emisji hałasu,
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi,
- Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych,
- Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej,
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
- Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- Racjonalne gospodarowanie odpadami,
- Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków,
- Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych,
- Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym,
- Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym,
- Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego,
- Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii.

Prognoza o oddziaływaniu na środowisko sprawdza stopień uwzględnienia, w projekcie Programu celów ochrony środowiska i priorytetów ekologicznych ustanowionych na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Wykazano zgodność głównych

celów, priorytetów ekologicznych i zaplanowanych do realizacji zadań z założeniami dokumentów wyższego szczebla. W osiągnięciu założonych w Programie celów mają służyć określone w harmonogramie Programu działania, ze wskazaniem podmiotu odpowiedzialnego za realizację oraz szacunkowych kosztów jego realizacji. W Programie określono również zasady zarządzania Programem ochrony środowiska oraz zaproponowano wskaźniki monitoringu jego realizacji.

Wyznaczone cele są spójne z dokumentami wyższych szczebli, zawierają pełen zakres informacji na temat aktualnego stanu środowiska naturalnego w powiecie siemiatyckim, przedziały czasowe wykonania poszczególnych inwestycji oraz nakłady finansowe i źródło finansowania.

Prognoza jako punkt wyjścia do kolejnych analiz, opisuje stan środowiska powiatu siemiatyckiego oraz definiuje problemy związane z jego ochroną.

Analizie i ocenie poddano również przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko. W wyniku analizy stwierdzono, iż wśród zadań ujętych w Programie nie ma inwestycji mogących powodować większe zagrożenie dla środowiska, gdyż suma korzyści z realizacji działań przekracza potencjalne zagrożenie. Analiza oddziaływań wykonana została w postaci opisowej oraz w postaci macierzy interakcji (postać tabelaryczna - oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne). W ramach przeprowadzonej analizy wykazano pozytywny (w ogólnym rozrachunku) wpływ wyznaczonych zadań na stan środowiska powiatu siemiatyckiego.

Mimo chęci władz Powiatu do wprowadzania zmian prowadzących do poprawy jakości środowiska przyrodniczego, jak i standardu życia mieszkańców, realizacja wielu z zaplanowanych zadań będzie zależać w dużym stopniu od pozyskania środków zewnętrznych, głównie z funduszy unijnych. Projekt Programu wskazuje również na inne źródła finansowania zadań wyznaczonych do realizacji.

Dokument pokazuje, że obecna eksploatacja środowiska (bez zastosowania odpowiednich środków naprawczych i środków ostrożności), będzie prowadziła do stopniowego pogorszenia się stanu środowiska. A zatem, można stwierdzić, iż wszystkie z zaproponowanych celów i zadań będą miały dodatni wpływ na środowisko i ludzi. Zakładając, że zostaną one wcielone w życie, powinny wpłynąć na zwiększenie tempa aktywności w zakresie ochrony środowiska. Jednocześnie, poprzez działania ukierunkowane na poprawę stanu poszczególnych komponentów środowiska wpłyną na poprawę stanu środowiska jako całości.

Powstanie niniejszej Prognozy pozwala stwierdzić poprawność wykonania Programu w zakresie zawartości niezbędnych informacji i analiz dotyczących polityki ochrony środowiska powiatu siemiatyckiego na najbliższe lata.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

7.1. Stan środowiska w powiecie siemiatyckim

Powiat siemiatycki jest zlokalizowany w południowej części województwa podlaskiego. Od północy analizowany powiat sąsiaduje z powiatami hajnowskim, bielsko-podlaskim i wysokomazowieckim, od południa z powiatami województwa mazowieckiego: siedleckim i łosickim oraz z powiatami województwa lubelskiego bialsko-podlaskim, od strony zachodniej z mazowieckim powiatem sokołowskim, natomiast wschodnia granica powiatu stanowi granicę z Republiką Białorusi.

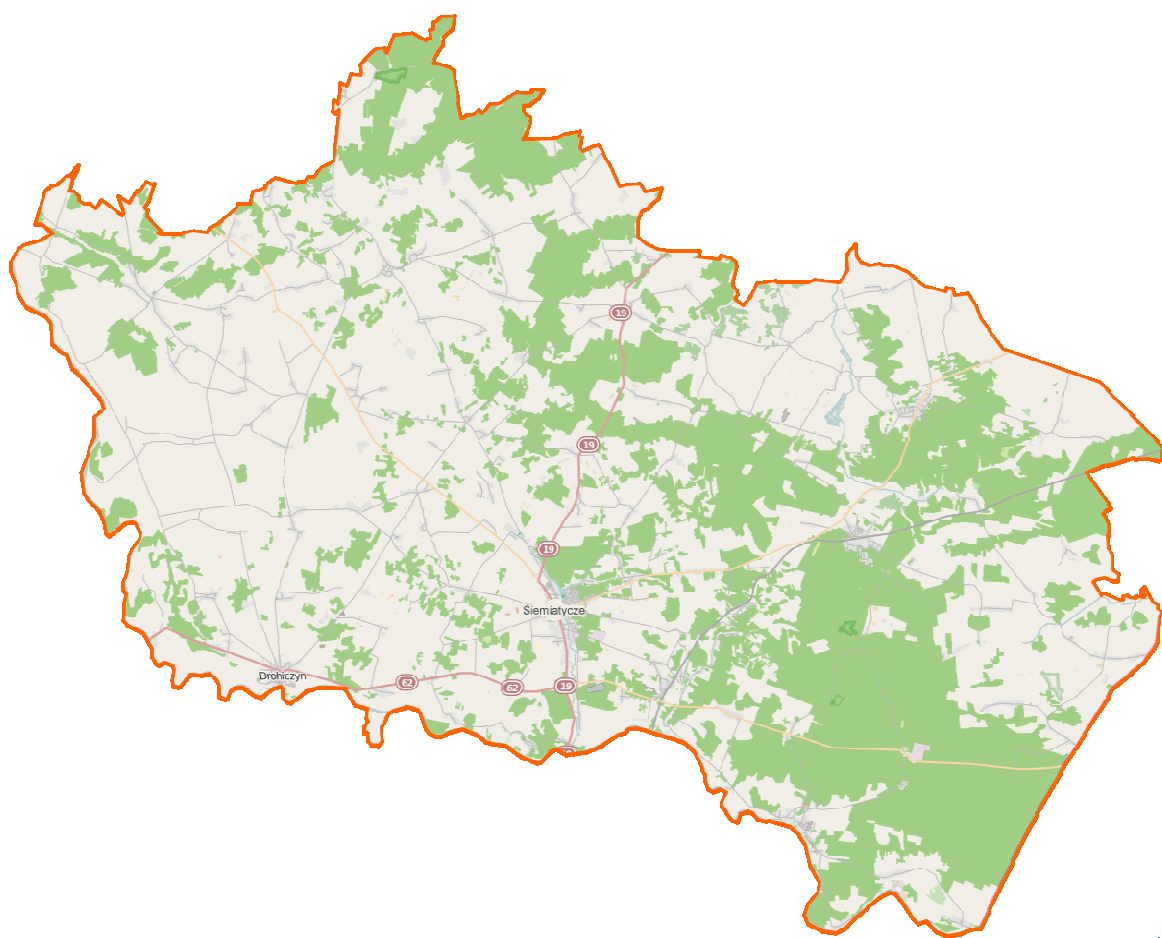

Ryc. 1. Położenie powiatu siemiatyckiego w województwie podlaskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl/>

Powiat siemiatycki swoim zasięgiem terytorialnym obejmuje następujące gminy:

- 1 gmina miejska - Siemiatycze,
- 1 gmina miejsko wiejska - Drohiczyn,
- 7 gmin wiejskich - Dziadkowice, Grodzisk, Milejczyce, Mielnik, Nurzec-Stacja, Perlejewo, Siemiatycze.

Ryc. 2. Powiat siemiatycki.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/>

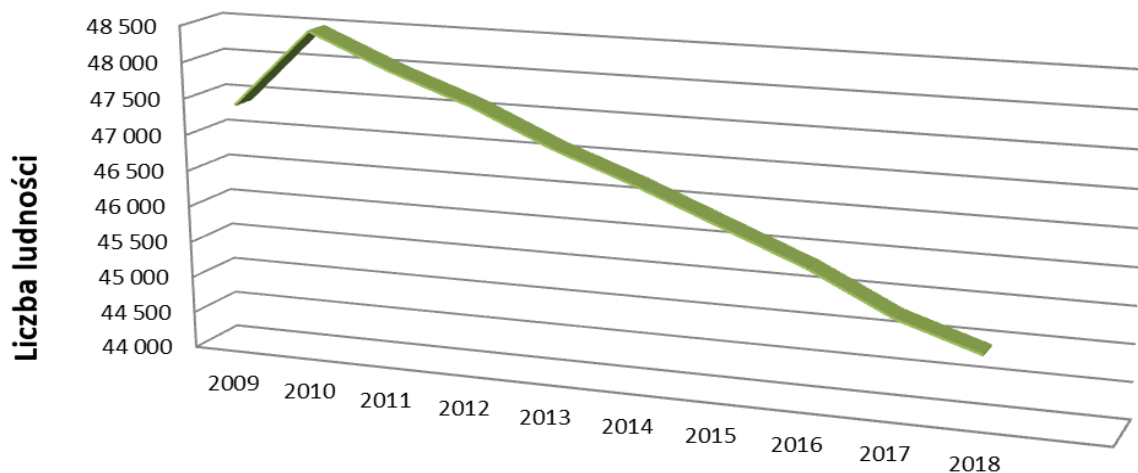
Pod względem fizycznogeograficznym, opracowanym przez Jerzego Kondrackiego powiat siemiatycki położony jest w obrębie bezzeizornej wysoczyzny staroglacjalnej tworzącej Mezoregion Wysoczyzna Drohiczyńska, będący częścią składową Niziny Północnopodlaskiej. Najbardziej wysunięty na północ fragment powiatu wchodzi w skład Mezoregionu Wysoczyzny Bielskiej, natomiast południowo - zachodni fragment pokrywający się z przebiegiem granicy powiatu stanowi Mezoregion Podlaski Przełom Bugu. Położenie powiatu na tle podziału fizycznogeograficznego Polski przedstawiono na rycinie poniżej.

Ryc. 3. Granice powiatu siemiatyckiego na tle podziału fizycznogeograficznego Polski.

Źródło: <http://web3.pgi.gov.pl/website/cbdg/>

Zgodnie z danymi GUS obszar powiatu siemiatyckiego w 2018 roku zamieszkiwało 44 901 osób (stan na 30 VI), w tym 16536 osób mieszkało w mieście a 28365 na obszarze wsi. Gęstość zaludnienia w 2017 roku wynosiła 31 osób na 1 km². Zmianę liczby ludności powiatu siemiatyckiego w latach 2009 - 2018 obrazuje poniższa rycina.

Ryc. 4. Zmiana liczby ludności powiatu siemiatyckiego w latach 2009-2018.

Źródło: Opracowanie własne Ekoton Sp. z o.o. na podstawie danych GUS zamieszczonych na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/bdl/>

Tab. 3. Liczba ludności powiatu siemiatyckiego w podziale na gminy w 2018 r.

Jednostka samorządu terytorialnego	Powierzchnia [ha]	Liczba ludności
Gmina miejska Siemiatycze	3625	14528
Gmina miejsko wiejska Drohiczyn	20796	6350
Gmina wiejska Dziadkowice	11611	2776
Gmina wiejska Grodzisk	20305	4240
Gmina wiejska Mienik	19639	2396
Gmina wiejska Milejczyce	15145	1792
Gmina wiejska Nurzec-Stacja	21490	3891
Gmina wiejska Perlejewo	10654	2836
Gmina wiejska Siemiatycze	22681	6092
Powiat siemiatycki razem	145946	44901

Źródło: Opracowanie własne Ekoton Sp. z o.o. na podstawie danych GUS zamieszczonych na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/bdl/>

Zgodnie z „Programem rozwoju powiatu siemiatyckiego do 2020 roku” podstawową dziedziną gospodarki jest rolnictwo. Użytki rolne stanowią 62% powierzchni ogólnej powiatu. Naturalne warunki glebowe i klimatyczne oraz tradycja wpłynęły na ukształtowanie profilu produkcji roślinnej, który obejmuje głównie zboża (60% struktury zasiewów), poza tym: ziemniaki, rośliny pastewne i przemysłowe oraz warzywa gruntowe. W powiecie dominują gospodarstwa o produkcji wielokierunkowej. Produkcja zwierzęca ukierunkowana jest na produkcję mleka, żywca wołowego i wieprzowego oraz drobiu. Dominująca większość użytków rolnych około 96% znajduje się we władaniu indywidualnych gospodarstw rolnych. Powiat charakteryzuje się dość dobrymi warunkami wodnymi, łagodną rzeźbą terenu oraz dużym zróżnicowaniem jakości gleb.

Na terenie powiatu dominują mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie firmy należące do sektora prywatnego, działające głównie w obszarze handlu i usług. Zgodnie z danymi GUS za 2018 rok na terenie powiatu siemiatyckiego staniało 2854 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, w tym:

- sektor publiczny - ogółem - 133,

- sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego - 95,
- sektor publiczny - spółki handlowe - 2,
- sektor prywatny - ogółem - 2710,
- sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - 2199,
- sektor prywatny - spółki handlowe - 81,
- sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego - 10,
- sektor prywatny - spółdzielnie - 16,
- sektor prywatny - fundacje - 9,
- sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne - 145.

Zgodnie z „Programem rozwoju powiatu siemiatyckiego do 2020 roku” gospodarka powiatu siemiatyckiego to przede wszystkim przemysł rolno - spożywczy, drzewny, budowlany, maszynowy, a także turystyczny. Stopień uprzemysłowienia powiatu jest bardzo niski. Dominuje przemysł przetwórstwa rolno - spożywczego oparty na miejscowej produkcji rolnej. Do największych zakładów funkcjonujących w tej branży należą:

- „POLSER” Sp. z o.o. - zakład przetwórstwa mleczarskiego (miasto Siemiatycze),
- „O.K. Owocowe Koncentraty” Sp. z o. o. - zakład przetwórstwa owocowo - warzywnego (miasto Siemiatycze),
- „Oerlemans Food” Sp. z o.o. - zakład przetwórstwa owocowo - warzywnego (miasto Siemiatycze),
- PHU „KOMIREX” - skup, przetwórstwo i export grzybów (miasto Siemiatycze),
- „Dary Natury” skup i przetwórstwo ziół (gmina Grodzisk).

Drugą gałęzią gospodarki, której wiele podmiotów funkcjonuje na terenie powiatu siemiatyckiego jest przemysł drzewny. Bogate zasoby leśne sprawiają, że na terenie powiatu siemiatyckiego działa wiele zakładów przetwórstwa drzewnego, produkcji parkietów, mebli, stolarki okiennej i drzwiowej.

Innymi gałęziami gospodarki spełniającymi ważną rolę w rozwoju powiatu siemiatyckiego jest przemysł budowlany i maszynowy. Do najważniejszych przedsiębiorstw należy zaliczyć:

- Przedsiębiorstwo Drogowo - Mostowe „Maksbud” Sp. z o. o. (Oddział w mieście Siemiatycze),
- „Pronar” Sp. z o. o. Zakład Produkcji Maszyn Komunalnych (miasto Siemiatycze),
- PATER FIRMA - producent kostki brukowej (gmina Siemiatycze).
- DZT Tymińscy Sp. j. - producent elementów wyposażenia do pojazdów samochodowych (gmina Siemiatycze),
- OMP Sp. z o. o. w Krakowie Mielnickie Zakłady Kredowe - przedsiębiorstwo zajmujące się wydobyciem złóż kredy (gmina Mielnik),

Ważną rolę odgrywa Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągu Naftowego „Przyjaźń” S. A. - Stacja Pomp nr 1 w Adamowie - przesyłająca ropę naftową na potrzeby kraju i zagranicy (gmina Mielnik).

Czyste środowisko naturalne, walory przyrodnicze, kulturowe i historyczne stanowią idealne warunki do rozwoju turystyki. Obok istniejących i działających obiektów turystycznych w powiecie siemiatyckim powstają nowe, między innymi:

- Kresowiak, Cezar (miasto Siemiatycze),
- ETERNITE Hotel Spa (gmina Siemiatycze),
- Panorama (gmina Mielnik),
- Zamkowa (gmina Drohiczyn),
- Hotel Drohicki (gmina Drohiczyn).

Zgodnie z „*Informacją Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego*” z grudnia 2018 r. Głównymi źródłami zanieczyszczeń atmosfery na terenie powiatu są rozproszone źródła emisji z sektora komunalno - bytowego (ciepłownie miejskie i osiedlowe oraz zakłady przemysłowe zlokalizowane w większości w Siemiatyczach), a także zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem pojazdów, głównie na trasie samochodowej Białystok - Bielsk Podlaski - Siemiatycze (DK19). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2018 r. emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem z terenu powiatu wynosiła 14553 ton. W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano nieznaczny jej spadek. Emisja

zanieczyszczeń pyłowych na przestrzeni lat jest niska i utrzymuje się na poziomie kilkunastu ton.

Tab. 4. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w powiecie siemiatyckim

Emisja/jednostka		Rok								
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Emisja zanieczyszczeń pyłowych										
ogółem	t/r	18	11	13	11	18	11	18	15	14
ogółem (Polska = 100)	%	0,03	0,02	0,02	0,02	0,04	0,02	0,05	0,04	0,04
ogółem na 1 km ² powierzchni	t/r	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
ze spalania paliw	t/r	18	11	13	11	18	11	18	15	14
Emisja zanieczyszczeń gazowych										
ogółem	t/r	20 897	19 127	17 159	16 238	15 686	14 264	15 933	16 041	14553
ogółem (bez dwutlenku węgla)	t/r	15	166	148	150	145	150	132	142	134
dwutlenek siarki	t/r	17	13	18	16	14	12	12	13	11
tlenki azotu	t/r	15	15	13	11	14	13	14	14	13
tlenek węgla	t/r	128	113	113	111	117	104	112	115	110
dwutlenek węgla	t/r	20 731	18 979	17 009	16 093	15 536	14 132	15 789	15 899	14419
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń										
pyłowe	t/r	0	0	0	0	16	12	11	0	0
gazowe	t/r	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne Ekoton Sp. z o.o. na podstawie danych GUS zamieszczonych na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/bdl/>

Ocena stopnia zanieczyszczenia powietrza na terenie woj. podlaskiego dokonywana jest w oparciu o pomiary kontrolne głównych zanieczyszczeń bezpośrednio emitowanych do atmosfery (emisja) oraz badania monitoringowe substancji powstających w atmosferze (emisja).

Celami corocznej oceny jakości powietrza wykonywanej na mocy art. 89 Ustawy Prawo ochrony środowiska są:

- dokonanie klasyfikacji stref według określonych kryteriów (poziom dopuszczalny substancji, poziom docelowy, poziom celu długoterminowego). Wynik klasyfikacji jest podstawą do określenia potrzeby podjęcia i prowadzenia określonych działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie (w tym opracowania programów ochrony powietrza POP).
- uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń na obszarze strefy, w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach. Informacje te są niezbędne do określenia obszarów wymagających podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza (redukcji stężeń zanieczyszczeń) a w przypadku uznania posiadanych informacji za niewystarczające – do przeprowadzenia dodatkowych badań we wskazanych rejonach.
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach (w zakresie możliwym do uzyskania na podstawie posiadanych informacji). Określenie przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń, w rozumieniu wskazania źródeł lub grup źródeł emisji odpowiedzialnych za zanieczyszczenie powietrza w danym rejonie, często wymagających przeprowadzenia złożonych analiz. Analizy stanowią element programu ochrony powietrza (POP). W niektórych przypadkach, informacje zgromadzone na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza, w połączeniu z wynikami wieloletnich badań, ze znajomością rejonu i z doświadczeniem osób wykonujących ocenę, mogą pozwolić na wskazanie przyczyn przekroczeń norm jakości powietrza na określonych obszarach

W województwie podlaskim, zostały ustanowione dwie strefy: aglomeracja białostocka (którą tworzy powiat miasto Białystok) oraz strefa podlaska (obejmująca pozostały obszar województwa podlaskiego).

Zgodnie z publikacją: „Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2017 roku” Na terenie strefy podlaskiej prowadzony jest:

- w Łomży: automatyczny pomiar pyłu PM10 i zanieczyszczeń gazowych (dwutlenku i tlenku azotu oraz dwutlenku siarki) oraz pomiar manualny pyłu PM2,5;
- w Suwałkach: automatyczny pomiar pyłu PM2,5 oraz pomiar manualny pyłu PM10, metali i WWA w pyłe (z końcem 2017 r. podjęto działania w celu przeniesienia stacji);

- w Borsukowiznie (gm. Krynki), automatyczny pomiar: ozonu, dwutlenku i tlenku azotu oraz dwutlenku siarki na stacji 1 tła wiejskiej wykonującej pomiary na potrzeby oceny wg kryterium - ochrona roślin.
- laboratorium mobilne prowadzące automatyczny pomiar pyłu PM10 i PM2,5 i zanieczyszczeń gazowych (dwutlenku i tlenku azotu oraz dwutlenku siarki, ozonu, tlenku węgla). W 2017 r. wykonano badania w Augustowie a zgodnie z Aneksm do Programu Monitoringu Środowiska województwa podlaskiego przedłużono pomiar w uzdrowisku o kolejny rok. Na kolejne lata założono program prowadzenia badań laboratorium mobilnym w różnych miastach województwa

Ocena jakości powietrza za 2017 rok w strefach województwa podlaskiego wykazała, że:

1. Przekroczenia norm jakości powietrza stwierdzono w odniesieniu do:

- stężenia dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 w strefie podlaskiej - obszar przekroczeń Łomża (kryterium - ochrona zdrowia);
- poziomu dopuszczalnego II fazy pyłu zawieszonego PM2,5 w strefie podlaskiej - obszar przekroczeń Łomża (kryterium - ochrona zdrowia). Wyniki pomiarów pyłu PM2,5 w strefie aglomeracja białostocka, także wykazały wysokie wartości, chociaż nie przekroczyły one dopuszczalnej normy. Ryzyko przekroczenia ocenia się jako wysokie.
- poziomu docelowego benzo(a)pirenu w aglomeracji białostockiej i strefie podlaskiej - według kryterium ochrona zdrowia, obszary przekroczeń wyznaczono uwzględniając metodę zastosowaną pomocniczo w wykonaniu oceny - modelowanie.
- poziomów celów długoterminowych ozonu według kryterium ochrona zdrowia - w strefie aglomeracja białostocka i strefa podlaska oraz według kryterium - ochrona roślin w strefie podlaskiej;

2. Nie stwierdzono przekroczeń norm jakości powietrza w strefie aglomeracja białostocka i strefie podlaskiej w odniesieniu do następujących zanieczyszczeń:

- stężenia 24 - godzinnego pyłu zawieszonego PM10. Wyniki modelowania rozkładu zanieczyszczeń pyłu PM10 wskazują na ryzyko występowania przekroczenia dopuszczalnej liczby z przekroczeniem normy dobowej w odniesieniu do północno - zachodniej części aglomeracji białostockiej. Wyniki modelowania wykorzystano w ocenie pomocniczo. Nie wpłynęły na ocenę strefy. Zgodnie z wytycznymi GIOŚ,

ocenę przeprowadzono na podstawie pomiarów, spełniających wymagania jakości danych dla pomiarów intensywnych.

- stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM₁₀. Niższe wartości odnotowane w ostatnich latach (2013-2016) wynikały z łagodniejszych zim. Okres charakteryzował się wyjątkowo wysokimi temperaturami zimą, co skutkowało mniej intensywnym ogrzewaniem budynków i mniejszym zapyleniem powietrza. Z tego powodu odnotowano również mniejszą od dopuszczalnej - liczbę dni z przekroczeniami normy stężeń 24 - godzinnych pyłu PM₁₀. Wyniki modelowania nie wykazały obszarów przekroczeń dla średniorocznego stężenia pyłu zawieszonego.
- poziomu docelowego metali w pyłe PM₁₀. Od lat nie odnotowano przekraczania poziomów docelowych metali ciężkich oznaczanych w pyłe PM₁₀. Zgodnie z wytycznym zaleca się ich dalsze monitorowanie.
- poziomów dopuszczalnych i docelowych: dwutlenku siarki, dwutlenku i tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu oraz ozonu.

3. Wyniki pomiarów wykonane przy użyciu laboratorium mobilnego w Augustowie (strefa podlaska) wykazują na ryzyko przekroczenia norm zapylenia.

Zgodnie z „*Informacją Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego*” na terenie powiatu siemiatyckiego w latach 2016 - 2017 Inspektorat nie prowadził pomiarów hałasu komunikacyjnego.

Zagrożenie hałasem przemysłowym związane jest głównie z niekorzystną lokalizacją zabudowy mieszkaniowej, w pobliżu zakładów. Emisja hałasu przemysłowego jest uzależniona w dużym stopniu od procesu technologicznego i wykorzystywanych w nim maszyn i urządzeń, których ilość, stan techniczny, poziom nowoczesności, a także izolacyjność akustyczna i lokalizacja źródła są czynnikami decydującymi o stopniu uciążliwości dla otoczenia.

Od stycznia 2017 r. na terenie powiatu Inspektorat przeprowadził kontrole podmiotów gospodarczych, w których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pole elektromagnetyczne (PEM) jest zjawiskiem fizycznym złożonym z układu dwóch pól: elektrycznego i magnetycznego. Zmiany pola elektrycznego i magnetycznego rozchodzą się w przestrzeni w postaci fal elektromagnetycznych.

W środowisku występują dwa rodzaje źródeł PEM: naturalne (pole magnetyczne Ziemi, pole wytwarzane przez wyładowania atmosferyczne, promieniowanie kosmiczne i

promieniowanie Słońca) oraz sztuczne (powstające wokół radiolinii i wytwarzane przez instalacje służące do komunikacji za pomocą fal, np.: stacje radarowe, anteny nadawcze radiowo-telewizyjne, aparaty CB-radio, stacje telefonii komórkowej, napowietrzne linie przesyłowe wysokiego napięcia, stacje elektroenergetyczne; jak również urządzenia elektryczne codziennego użytku takie jak: telefony, kuchenki mikrofalowe, telewizory itp.).

Niewątpliwie najistotniejszymi źródłami PEM oddziałującymi negatywnie na środowisko i zdrowie są stacje radiowe i telewizyjne, nadajniki GSM, linie wysokiego napięcia.

W Polsce obowiązują niezależne przepisy ochronne związane z narażeniem na promieniowanie elektromagnetyczne dotyczące ochrony środowiska. Dopuszczalne poziomy PEM wyznaczone zostały dla terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz miejsc dostępnych dla ludności i odnoszą się do różnych zakresów częstotliwości. Parametry PEM określa się zależnie od częstotliwości.

Zgodnie z „*Informacją Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego*” z grudnia 2018 r. w ramach wieloletniego programu pomiarowego, Inspektorat corocznie przeprowadza pomiary w 45 punktach pomiarowych rozmieszczonych na terenie całego województwa. W roku 2017 pomiary przeprowadzono w 2 miejscowościach na obszarze powiatu siemiatyckiego: Dziadkowicach i Siemiatyczach. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów stwierdza się, iż w żadnym z punktów nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Również pomiary kontrolne stacji bazowych telefonii komórkowej w miejscowościach: Perlejewo, Korzeniówka, Siemiatycze, Wiktorowo, Korycin, Nurzec, Grodzisk, Milejczyce, Drohiczyn, Siemianówka, Dziadkowice nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Powiat Siemiatycki położony jest w dorzeczu Wisły. Główną rzeką analizowanego regionu jest płynący po granicy województwa Bug oraz dopływy Nurca. Na terytorium Polski powierzchnia zlewni Bugu wynosi 19 284 km². Na terenie analizowanego powiatu zlewnię Bugu tworzą dopływy: Moszczona, Kamianka, Szysia i Silna, zlewnię Nurca: Nurczyk, Pełchówka, Czarna i Leśna wraz z towarzyszącymi im mniejszymi dopływami. Zlewnia Rzeki Bug posiada w większości cechy typowe dla zlewni nizinnych. Odznacza się licznymi dorzeczami, starorzeczami, nieuregulowanym korytem i ciągle meandrującym nurtem.

Ze względu na unikatowe walory przyrodniczo - krajobrazowe doliny Bugu, jest ona obejmowana ochroną prawną w formie rezerwatów przyrody i Obszarów Chronionego Krajobrazu.

Na terenie analizowanego powiatu nie występują duże, naturalne zbiorniki wodne. Zbiorniki sztuczne, reprezentowane są głównie przez zlokalizowane w Siemiatyczach dwa duże zalewy o powierzchni łącznej ok. 32 ha.

Zgodnie z „Informacją Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego” z grudnia 2018 r. badania jakości wód w systemie Państwowego Monitoringu Środowiska są realizowane w 6-cio letnich cyklach pomiarowych. Aktualnie realizowany jest program badań w latach 2016-2021, w ramach opracowanego Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa podlaskiego na lata 2016-2020. W 2017 roku na terenie powiatu monitoring wód prowadzono na rzece Kamiance (dopływ Bugu) w profilu pomiarowym na ujściu w miejscowości Turna Mała, i rzece Silna w profilu pomiarowym na ujściu do Bugu.

Rzeka Kamianka wyływa z Wysoczyzny Drohiczyńskiej w pobliżu miejscowości Czerepy i płynie w kierunku południowo-wschodnim. Całkowita długość wynosi 27,0 km, a powierzchnia zlewni 127,2 km². Powyżej Siemiatycz Kamiankę zasilają wody największego dopływu Mahomet. Rzeka przepływa przez teren miasta i uchodzi do Bugu poniżej miejscowości Turna Mała. W zlewni znajduje się zalew pełniący funkcję kąpieliska, zasilany wodami rzeki Kamianki i jej dopływu. Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód są miejscowości Siemiatycze i Czartajew. Odcinek ujściowy rzeki leży w obszarze Natura 2000 objętym ochroną.

Ocena jakości wód w JCWP: PLRW200017266569, Kamianka z dopływami

- Stan ekologiczny - wody zakwalifikowano do IV klasy - stan słaby. O klasyfikacji zdecydował wskaźnik biologiczny: ichtiofauna.
- Stan chemiczny - określono jako poniżej dobrego ze względu na ponadnormatywne wartości substancji z grupy 4.1. tj. substancji priorytetowych
- Stan wód - określany na podstawie ocen stanu ekologicznego i chemicznego oceniono jako zły.

Rzeka Silna jest prawostronnym dopływem Bugu o długości 28,00 km i powierzchni zlewni 59,6 km², której zlewnia jest położona w większej mierze na terenach rolniczych.

Ocena jakości wód w JCWP: PLRW20001726659729, Silna

- Stan ekologiczny - wody zakwalifikowano do IV klasy - stan słaby. O klasyfikacji zdecydował wskaźnik biologiczny: ichtiofauna oraz ponadnormatywne stężenia wskaźników fizyko-chemicznych.
- Stan chemiczny - określono jako poniżej dobrego ze względu na ponadnormatywne wartości substancji z grupy 4.1. tj. substancji priorytetowych

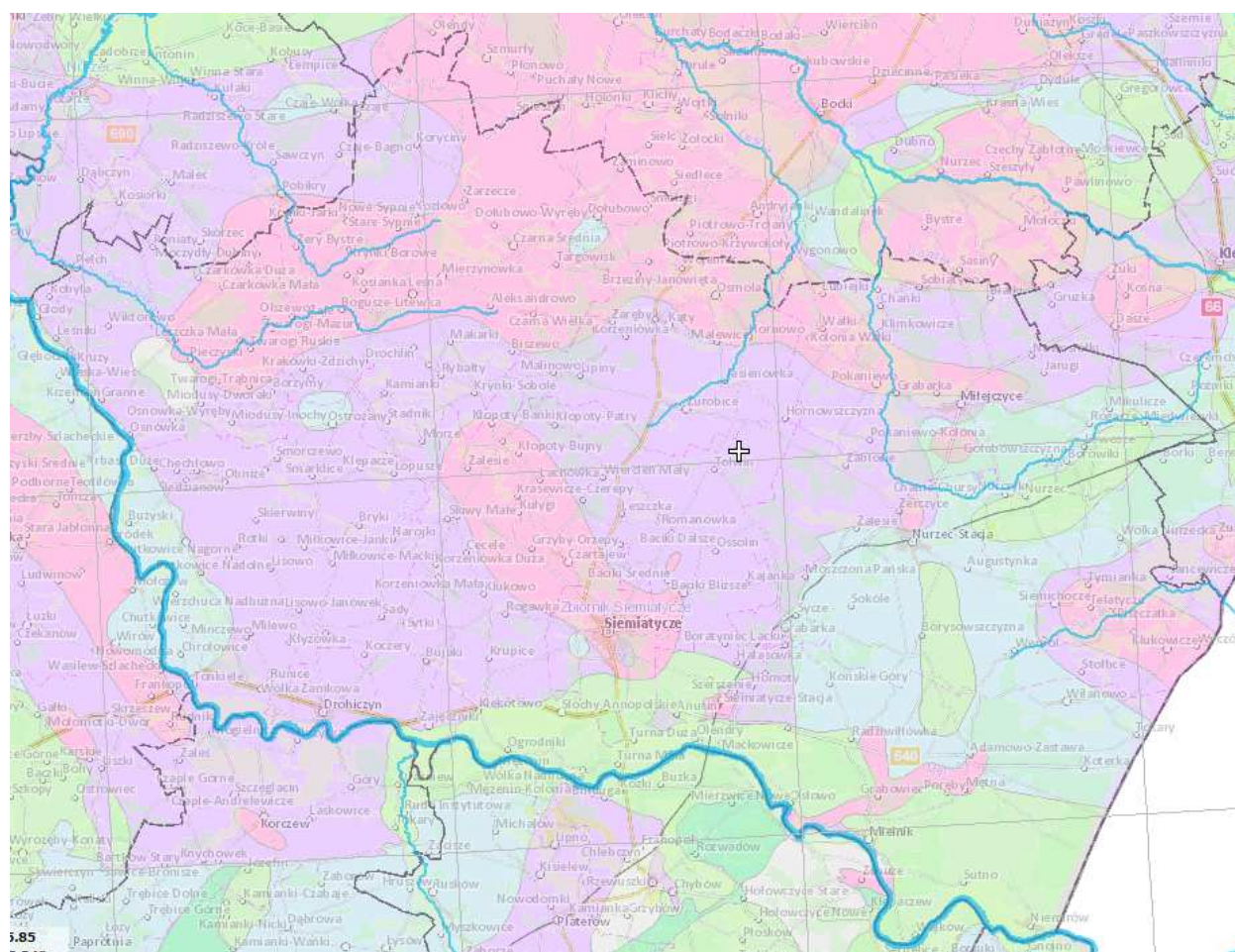
- Stan wód - określany na podstawie ocen stanu ekologicznego i chemicznego oceniono jako zły

Wody podziemne należące do zasobów naturalnych, coraz bardziej zagrożone są zanieczyszczeniami z powierzchni ziemi. Konieczna jest ich szczególna ochrona, gdyż są to zasoby nieodnawialne. W szczególności niezbędna jest ochrona obszarów, pod którymi znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. W Polsce jest ich około 180, a obszar obejmuje ponad 52 % powierzchni naszego kraju.

Wody podziemne zanieczyszczone są różnymi substancjami chemicznymi, najczęściej są to: substancje ropopochodne, azotany, fosforany, chlorki, siarczany i inne. Najpowszechniej występującymi przyczynami zanieczyszczeń wód podziemnych są wycieki z niez izolowanych składowisk odpadów, z baz magazynowania i dystrybucji paliwowych do pojazdów samochodowych. Zanieczyszczenia azotanami i fosforanami występują przede wszystkim na terenach rolniczych (związki te są także przyczyną eutrofizacji wód powierzchniowych).

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę ludności powiatu siemiatyckiego, są wody podziemne, na stacjach wodociągowych oraz wody ujmowane studniami kopanymi, zlokalizowanymi przy gospodarstwach domowych. Tereny Wysoczyzny Drohickej charakteryzują się średnią zasobnością słodkich wód podziemnych występujących najczęściej na głębokości 20 - 150 m w porowych i porowo-szczelinowych formacjach wodonośnych. Pierwsze zwierciadło występuje najczęściej już na głębokości od 0 do 20 m, a w okolicy Mielnika do 40 m. Na głębokości powyżej 500 m występują mineralne wody chlorkowe.

Na poniższej rycinie przedstawiono wydajność potencjalną studni wierconych w powiecie siemiatyckim.

- Wydajność potencjalna studni wierconej
- Wydajność potencjalna >70
- Wydajność potencjalna 50-70
- Wydajność potencjalna 30-50
- Wydajność potencjalna 10-30
- Wydajność potencjalna <10
- Brak GUPW

Ryc. 5. Wydajność potencjalna studni wierconej w powiecie siemiatyckim.

Źródło: <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

Zgodnie z „Informacją Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego” z 2018 r. monitoring jakości wód podziemnych prowadzi Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy w sieci otworów badawczych obejmujących wszystkie JCWPd na obszarze kraju.

Ostatnie badania stanu chemicznego, w ramach monitoringu diagnostycznego, PIG przeprowadził w 2016 roku w dwóch punktach pomiarowych zlokalizowanych w m. Tymianka i Klukowicze. Jakość wód w m. Klukowicze należy uznać za dobrą (wody dobrej jakości), natomiast w m. Tymianka są to wody zadowalającej jakości.

Należy podkreślić, że przedstawiona klasyfikacja wód podziemnych skierowana jest na ocenę stopnia zanieczyszczenia wód i nie obejmuje oceny stanu sanitarnego oraz badań pod kątem przydatności wody do picia (po uzdatnieniu). Oceny te wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Zgodnie z danymi GUS w 2018 roku w powiecie siemiatyckim pobrano na potrzeby gospodarki narodowej i ludności 2650,8 dam³ wody. Najwięcej wody w 2018 roku w powiecie zużyto na eksploatację sieci wodociągowej - 1966,8 dam³. Zużycie wody na jednego mieszkańca od 2010 roku oscyluje w granicach 49,5 - 59 m³.

Tab. 5. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w powiecie siemiatyckim w ciągu roku.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku	Jednostka	Lata								
		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem	dam ³	2530,3	2566,7	2414,3	2333,6	2413,5	2432,9	2527,5	2481,7	2650,8
przemysł	dam ³	804	786	745	646	635	571	681	646	666
rolnictwo i leśnictwo	dam ³	34	25	50	30	0	0	30	18	18
eksploatacja sieci wodociągowej	dam ³	1692,3	1755,7	1619,3	1657,6	1778,5	1861,9	1816,5	1817,7	1966,8
eksploatacja sieci wodociągowej - gospodarstwa domowe	dam ³	1514,5	1599,6	1532,3	1503,3	1571,8	1688,3	1650,2	1656,6	1783,0
udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	31,8	30,6	30,9	27,7	26,3	23,5	26,9	26,0	25,1
zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³	52,2	53,5	50,7	49,5	51,7	52,6	55,2	54,8	59,0

Źródło: Opracowanie własne Ekoton Sp. z o.o. na podstawie danych GUS zamieszczonych na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/bdl/>

Sieć wodociągowa w pow. siemiatyckim jest systematycznie, choć powoli, rozbudowywana. Zgodnie z danymi GUS za 2017 r. w powiecie znajduje się 856,6 km czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej. Najdłuższą sieć posiada gmina Drohiczyn. W 2017 r. (brak danych za rok 2018) 87,2 % ludności powiatu siemiatyckiego korzystało z sieci wodociągowej.

W powiecie siemiatyckim sieć kanalizacyjna jest znacznie krótsza od sieci wodociągowej. Od lat kanalizacja jest powoli rozbudowywana. Długość całkowita w 2017 roku wyniosła 133,8 km. Najdłuższą sieć kanalizacyjną ma miasto Siemiatycze, natomiast gminy wiejskie - Milejczyce i Perlejewo - są całkowicie nieskanalizowane (dane GUS za 2017 r.). Kanalizacja w 2017 r. (brak danych za rok 2018) obsługiwała 35,9 % mieszkańców powiatu siemiatyckiego.

Tab. 6. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w powiecie siemiatyckim w 2017 r.

Parametr i jednostka	Jednostka Samorządu Terytorialnego										
	powiat siemiatycki	m. Siemiatycze	gm. Siemiatycze	gm. Drohiczyn	gm. Dziadkowice	Gm. Grodzisk	gm. Mielnik	gm. Milejczyce	gm. Nurzec-Stacja	gm. Perlejewo	
Wodociągi											
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	856,6	52,1	123,5	139,9	80,2	113,3	75	83,9	95,8	92,9
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	11461	1983	1680	1871	705	1175	1149	813	1250	835
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	% ludności JST	87,2	94,1	80,1	83,1	97,2	89,3	93,4	85,2	73,9	78,2
Kanalizacja											
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	133,8	60,1	8,1	19,4	10,1	8,2	17,7	0	10,2	0
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3093	1664	84	428	146	213	312	0	246	0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	% ludności JST	35,9	82,5	6,8	21,8	20,1	14,9	24,3	0	15,4	0

Źródło: Opracowanie własne Ekoton Sp. z o.o. na podstawie danych GUS zamieszczonych na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/bdl/>

W 2017 r. z terenu powiatu siemiatyckiego odprowadzono do wód lub do ziemi łącznie 1197,0 dam³ ścieków komunalnych i przemysłowych wymagających oczyszczenia, z czego 100 % ścieków oczyszczono. Dotyczy to oczywiście tylko terenów skanalizowanych. Dominującym sposobem oczyszczania ścieków jest ich oczyszczanie biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów - związków azotu i fosforu (1097 dam³), co przyczynia się do ograniczenia antropopresji na środowisko wodne.

W 2017 roku na terenie powiatu funkcjonowało 7 komunalnych i 2 przemysłowe oczyszczalnie ścieków. Trzy komunalne oczyszczalnie były wyposażone w system podwyższonego usuwania biogenów.

Ze względu na słabo rozbudowaną sieć kanalizacyjną, głównie na terenach wiejskich, znaczna ilość ścieków gromadzona jest w nie zawsze dokładnie uszczelnionych, lub wcale nie uszczelnionych, szambach. Ponadto część nieczystości wywożona jest na łąki, pola lub wylewana do rowów, skąd trafia do środowiska wodnego.

Według danych GUS w 2017 roku na terenie powiatu funkcjonowało 6915 zbiorników bezodpływowych (szamb), 236 oczyszczalni przydomowych oraz 5 stacji zlewnych.

Ilość ścieków przemysłowych odprowadzanych i oczyszczanych w powiecie siemiatyckim w 2017 roku wyniosła 679 dam³. Ścieki zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego są w całości oczyszczane mechanicznie.

Niekorzystnym „ubocznym” zjawiskiem związanym z procesem oczyszczania ścieków jest powstawanie na oczyszczalniach osadów ściekowych. W 2017 roku wg danych GUS było to 869 ton osadów z oczyszczalni komunalnych, z czego 766 tony zastosowano w rolnictwie. Na oczyszczalniach przemysłowych powstało w 2017 roku łącznie 2 tony osadów.

Powiat siemiatycki nie należy do obszarów zasobnych w surowce mineralne. Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie powiatu głównymi surowcami są:

- surowce okruczowe - kruszywo naturalne (głównie piasek i piasek ze żwirem),
- surowce zwięzłe - kreda piszcząca,
- surowce ilaste - surowce ilaste ceramiki budowlanej (głina).

W Polsce naturalne złoża kruszyw piaszczysto - żwirowych są przeważnie wieku czwartorzędowego, odznaczają się dość równomiernym rozmieszczeniem.

Na obszarze powiatu siemiatyckiego złoża piasków i żwirów zlokalizowane są w gminach: Nurzec - Stacja, Mielnik, Milejczyce, Siemiatyce, Grodzisk i Dziadkowice. W Mielniku

występują czwartorzędowe złoża kredy piszącej, będącej skałą wapienną, słabo zwięzłą, porowatą, mającą zastosowanie w przemyśle gumowym, papierniczym, chemicznym, farbiarskim i cementowym. Surowce ilaste ceramiki budowlanej, reprezentowane na omawianym obszarze przez glinę występują w Milejczycach.

W poniższej tabeli zamieszczono charakterystykę eksploatowanych złóż zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2017 r.”:

Tab. 7. Złoża kopalin na terenie powiatu siemiatyckiego.

Nazwa złoża	Kopalina główna / podtyp	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby [tys. Mg]		Wydobycie [tys. Mg]
			Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
Biszewo	piaski i żwiry	E	53	-	4
Chanie-Chursy		R	209	-	-
Czarna Cerkiewna		E	Tylko pzb.	-	3
Czarna Wielka		E	Tylko pzb.	-	12
Czarna Wielka I		R	Tylko pzb.	-	-
Czarna Wielka I/I		R	Tylko pzb.	-	-
Koczery		T	1416	1568	-
Koczery II		R	Tylko pzb.	-	-
Kol. Stochy Annopolskie		T	20	-	-
Kol. Stochy Annopolskie		T	270	-	-
Krupice		E	866	866	70
Krupice II		R	4113	300	-
Moszczona		T	238	-	-
Moszczona Pańska		T	144	-	-
Ostowo		Z	57	-	-
Pokaniewo		E	264	-	10
Pokaniewo I		T	483	-	-
Pokaniewo II		R	743	-	-
Pokaniewo II-73/1		E	640	-	4
Pokaniewo III		T	849	-	-
Pokaniewo IV	E	684	-	6	

Nazwa złoża	Kopalina główna / podtyp	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby [tys. Mg]		Wydobycie [tys. Mg]
			Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
Pokaniewo V		E	2689	2689	109
Rogawka		E	2538	2538	76
Rogawka III		T	164	-	-
Rogawka VI		R	682	-	-
Romanówka		E	21	-	3
Siemiatycze		E	5010	4744	91
Siemiatycze Stacja		E	276	-	4
Siemiatycze Stacja I		Z	101	-	-
Siemiatycze Stacja II		E	294	-	15
Siemiony		E	84	-	3
Siemiony II		Z	50	-	-
Siemiony III		E	Tylko pzb.	-	4
Słochy Annapolskie		Z	322	-	-
Sobiatyno		E	2267	797	6
Sobiatyno I		T	836	-	-
Wajków		R	179	-	-
Zalesie		R	Tylko pzb.	-	-
Żurobice		R	31	-	-
Mielnik		kreda	E	2659	2659

Oznaczenia stanu zagospodarowania złoża:

R - złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (kategorie A+B+C₁),

Z - złożo, z którego wydobyć zostało zaniechane,

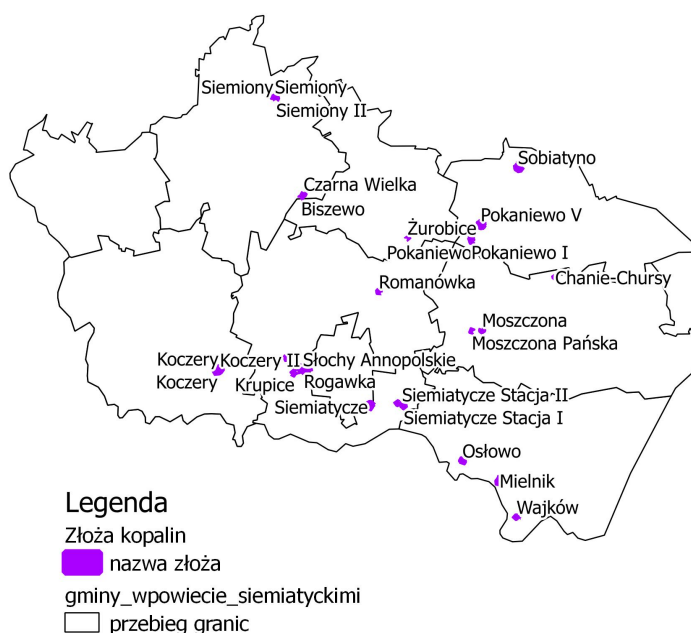
E - złożo eksploatowane,

T - złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo,

P - złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (kategoria C₂).

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2017 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2018 r.

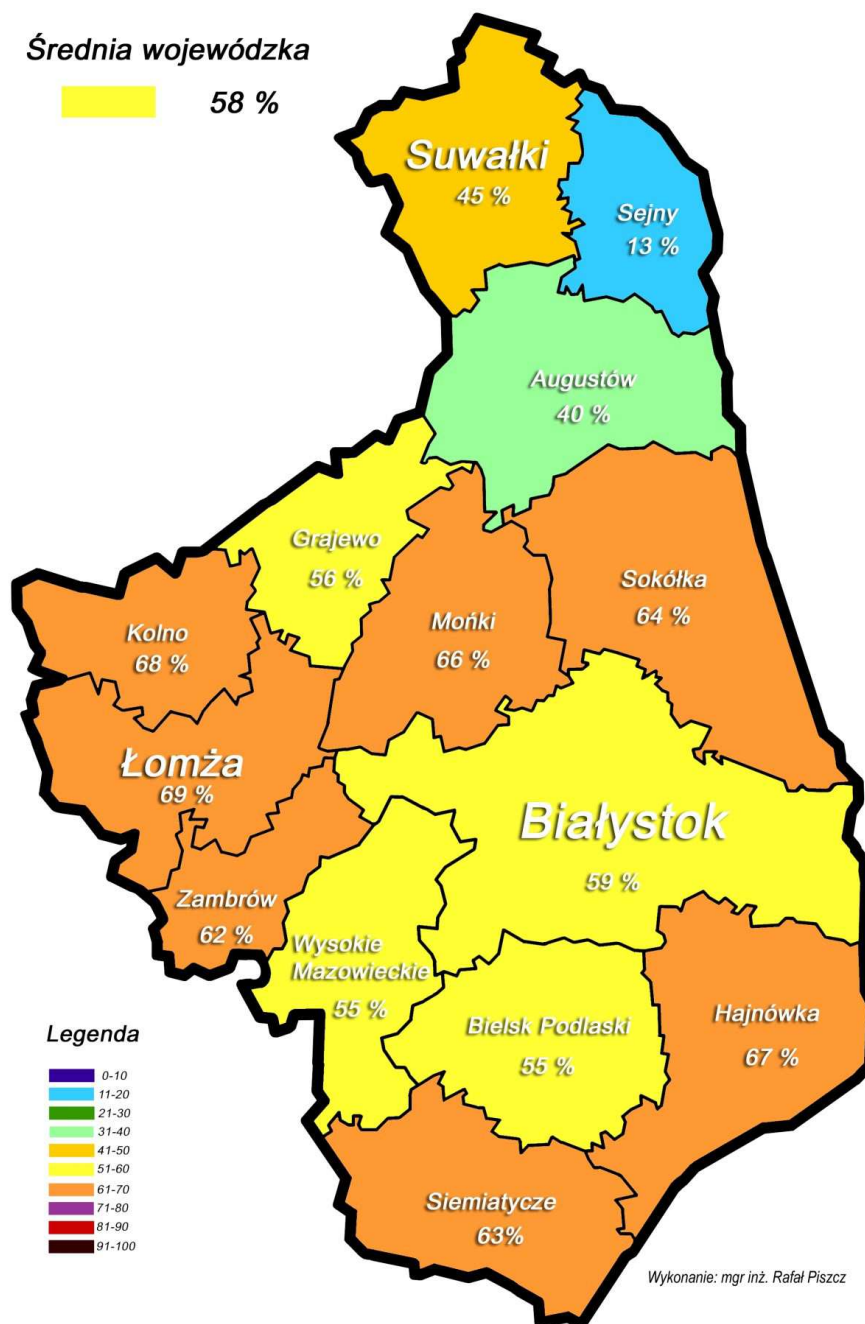
Rozmieszczenie złóż przedstawiono na poniższej rycinie.

Ryc. 6. Złóża kopalin na obszarze powiatu siemiatyckiego

Na obszarze powiatu siemiatyckiego występują gleby wykształcone głównie z glin i piasków czwartorzędowych pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego. Dominują gleby opadowo - glejowe i płowe opadowo - glejowe oraz rdzawe z towarzyszącymi brunatnymi, bielcowymi, czarnymi ziemiami i madami w dolinie Bugu. Pod względem uziarnienia gleby występujące na terenie powiatu to gliny i ropy, piaski luźne i słabogliniaste oraz piaski gliniaste i gliny piaszczyste. W zachodniej części powiatu występują gleby o korzystnym uwilgotnieniu natomiast w części wschodniej przeważają obszary okresowo zbyt suche o odczynie kwaśnym.

Zgodnie z opracowaniem „Wyniki badań agrochemicznych gleb w województwie podlaskim w latach 2009 - 2012 oraz realizacja podstawowych zadań w 2012 r.” Okręgowej Stacji Chemiczno - Rolnicza w Białymstoku, 63 % gleb powiatu siemiatyckiego jest kwaśnych i bardzo kwaśnych (średnia wojewódzka 58 %). Zgodnie z w/w opracowaniem 66 % gleb powiatu wymaga systematycznego - co około 4 lata - wapnowania (średnia wojewódzka 60 %).

Ryc. 7. Procentowy udział gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych w województwie podlaskim (na podstawie badań OSChR w Białymstoku w latach 2009-2012)

Źródło: „Wyniki badań agrochemicznych gleb w województwie podlaskim w latach 2009 - 2012 oraz realizacja podstawowych zadań w 2012 r.” Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Białymstoku, luty 2013 r.

Użytki rolne stanowią około 60 % powierzchni ogólnej powiatu. Naturalne warunki glebowe i klimatyczne oraz tradycja wpłynęły na ukształtowanie profilu produkcji roślinnej, który obejmuje głównie zboża, poza tym: ziemniaki, rośliny pastewne i przemysłowe oraz warzywa gruntowe. W powiecie dominują gospodarstwa o produkcji wielokierunkowej. Produkcja zwierzęca ukierunkowana jest na produkcję mleka, żywca wołowego i wieprzowego oraz drobiu. Dominująca większość użytków rolnych się we władaniu indywidualnych gospodarstw rolnych. Powiat charakteryzuje się dość dobrymi warunkami wodnymi, łagodną rzeźbą terenu oraz dużym zróżnicowaniem jakości gleb.

Zgodnie z *Planem Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016 - 2022* w województwie podlaskim wydzielono cztery regiony gospodarki odpadami:

- RGO Centralny: Obszar Białystok z instalacją termicznego przekształcania odpadów w ZUOK Białystok oraz pozostałymi instalacjami w ZUOK Hryniewicze,
- RGO Południowy,
- RGO Północny: Obszar Koszarówka,
- RGO Zachodni: Obszar Czartoria i Obszar Czerwony Bór. Do RGO Zachodni, Obszar Czerwony Bór kierowane są również odpady z pięciu gmin województwa mazowieckiego: Andrzejewo, Boguty Pianki, Nur, Szulborze Wielkie, Zaręby Kościelne (gminy powyższe przypisane zostały do WPGO Województwa Podlaskiego na podstawie uzgodnień z Marszałkiem Województwa Mazowieckiego.

Powiat siemiatycki według tego podziału należy do Regionu Południowego.

W Regionie Południowym aktualnie i w przyszłości funkcjonować będzie tylko jedna instalacja RIPOK MBP w Hajnówce. W związku z tym zapewnienie niezbędnych wydajności w zakresie zagospodarowania odpadów zmieszanych realizowane jest przez tę instalację.

Według danych uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego ilość zebranych odpadów komunalnych w powiecie siemiatyckim w 2017 r. wyniosła 6214,91 Mg. Odpady wytwarzane w gospodarstwach domowych (4789,81 Mg) stanowią około 77 % zebranych odpadów komunalnych.

Zgodnie z danymi GUS w powiecie siemiatyckim w 2017 r. zebrano selektywnie 1897,99 Mg odpadów, w tym:

- Papier i tektura - 184 Mg,
- Szkło - 501,52 Mg,
- Tworzywa sztuczne - 45,95 Mg,
- Metale - 2,87 Mg,
- Tekstylia - 15,68 Mg,
- Niebezpieczne - 0,11 Mg,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne - 15,60 Mg,
- wielkogabarytowe - 87,69 Mg,
- biodegradowalne - 366,95 Mg,
- baterie i akumulatory - 0,09 Mg,
- zmieszane odpady opakowaniowe - 464,30 Mg,
- pozostałe - 213,23 Mg.

ODPADY PRZEMYSŁOWE

Według danych uzyskanych z Głównego Urzędu Statystycznego ilość odpadów wytworzonych i nagromadzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w powiecie siemiatyckim w 2017 r. wyniosła 5,8 tys. ton. Przekazane innym odbiorcom zostało 4,4 tys. ton, magazynowane czasowo było 0,7 tys. ton, a unieszkodliwione zostało 0,7 tys. ton odpadów przemysłowych.

Lesistość powiatu siemiatyckiego zgodnie z danymi GUS za 2018 rok wynosi 34,5 %. Powierzchnia gruntów leśnych w powiecie w 2018 roku wyniosła 50972,17 ha. Lesistość w 2010 roku wyniosła 33,7 %, w 2012 r. - 34 % a w 2016 r. już 34,5 %, należy więc stwierdzić iż powierzchnia lasów w powiecie siemiatyckim systematycznie wzrasta.

Tab. 8. Leśnictwo wszystkich form własności w powiecie siemiatyckim.

Parametr	Jednostka miary	Ilość w 2017 r.	Ilość w 2018 r.
Powierzchnia gruntów leśnych			
ogółem	ha	51136,98	50972,17
lesistość w %	%	34,6	34,5
grunty leśne publiczne ogółem	ha	27357,98	27252,17
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	27223,93	27102,88
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	26515,80	26516,31
grunty leśne prywatne	ha	23779,00	23720,00
Powierzchnia lasów			
lasy ogółem	ha	50527,70	50363,15
lasy publiczne ogółem	ha	26748,70	26643,15
lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	26618,66	26497,87
lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	25910,53	25911,30
lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	149,53	150,80
lasy publiczne gminne	ha	130,04	145,28
lasy prywatne ogółem	ha	23779,00	23720,00
Powierzchnia gruntów nieleśnych zalesionych i przeznaczonych do zalesienia			
zalesienia ogółem	ha	56,07	17,37
zalesienia lasy prywatne ogółem	ha	56,07	17,37
zalesienia w % powierzchni ogółem	%	0,0	0,0
LASY PRYWATNE I GMINNE			
Powierzchnia gruntów leśnych			
ogółem	ha	23913,05	23869,29
lasy ogółem	ha	23909,04	23865,28
lasy ochronne	ha	1017,00	679,00
grunty leśne prywatne ogółem	ha	23779,00	23720,00
grunty leśne prywatne osób fizycznych	ha	21961,00	22387,00
grunty leśne prywatne wspólnot gruntowych	ha	230,00	677,00
grunty leśne prywatne lasy ochronne	ha	1017,00	679,00
grunty leśne gminne ogółem	ha	134,05	149,29

Parametr	Jednostka miary	Ilość w 2017 r.	Ilość w 2018 r.
grunty leśne gminne lasy ogółem	ha	130,04	145,28
grunty leśne gminne lasy ochronne	ha	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne Ekoton Sp. z o.o. na podstawie danych GUS zamieszczonych na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/bdl/>

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody na terenie powiatu siemiatyckiego zlokalizowane są:

- 5 rezerwatów: Góra Uszeście, Grąd Radziwiłłowski, Koryciny, Sokóle, Witanowszczyzna;
- 2 obszary chronionego krajobrazu: Dolina Bugu, Dolina Bugu i Nurca;
- 4 obszary Natura 2000 - Ostoja Nadbużańska, Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego, Ostoja w Dolinie Górnego Nurca, Dolina Dolnego Bugu
- 42 pomniki przyrody,
- 64 użytki ekologiczne,
- 1 zespół przyrodniczo-krajobrazowy: Głogi.

REZERWATY

Rezerwat Góra Uszeście

Rodzaj rezerwatu: stepowy, Gmina Mielnik. Rezerwat utworzony w roku 1985, położony jest na terenie Leśnictwa Sutno Nadleśnictwa Nurzec. Powierzchnia rezerwatu 12,06 ha. Celem rezerwatu jest zachowanie stanowiska wielu rzadkich gatunków kserotermicznych. Rezerwat obejmuje dwa pagórki morenowe o stromych zboczach, tzw. Duże i Małe Uszeście znajdujące się na północnym obrzeżu wsi Mielnik. Są to najwyższe wyniesienia na terenie Wysoczyzny. Drohickiej. Duże Uszeście osiąga 204 m n.p.m., Małe Uszeście - 174 m n.p.m.

Rezerwat Grąd Radziwiłłowski

Rodzaj rezerwatu: leśny, Gmina Mielnik. Rezerwat utworzony został w 1990 roku. Zajmuje powierzchnię 24,44 ha. Jest to rezerwat leśny, którego celem ochrony jest zachowanie w stanie naturalnym fragmentu lasu grądowego (naturalnego fragmentu dawnej Puszczy Mielnickiej) charakterystycznego dla Wysoczyzny Drohickej z dominującym gatunkiem dębu szypułkowego w wieku 150-180 lat. Na obszarze rezerwatu zachował się cenny pod względem przyrodniczym fragment grądu, reprezentujący starodrzewia dawnej Puszczy Mielnickiej. W drzewostanie dominują okazałe dęby z domieszką lip, sosen i innych, z dolnym piętrzem grabowym. W typowym grądowym runie występują gatunki rzadkie i chronione. Rezerwat jest również ostoją wielu gatunków zwierząt i ptaków.

Rezerwat Koryciny

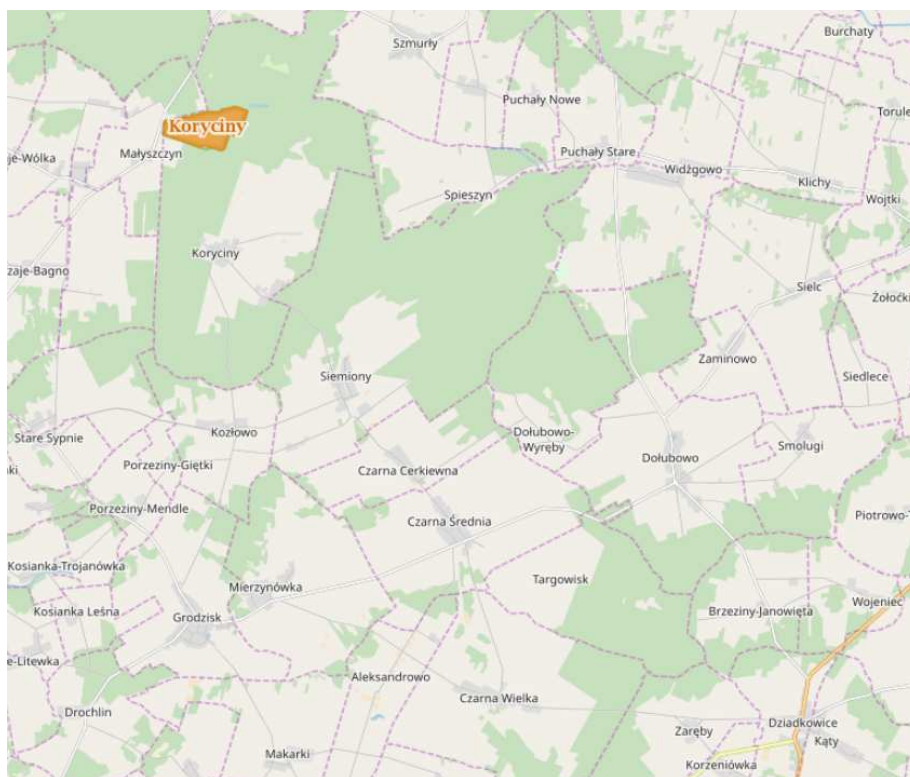
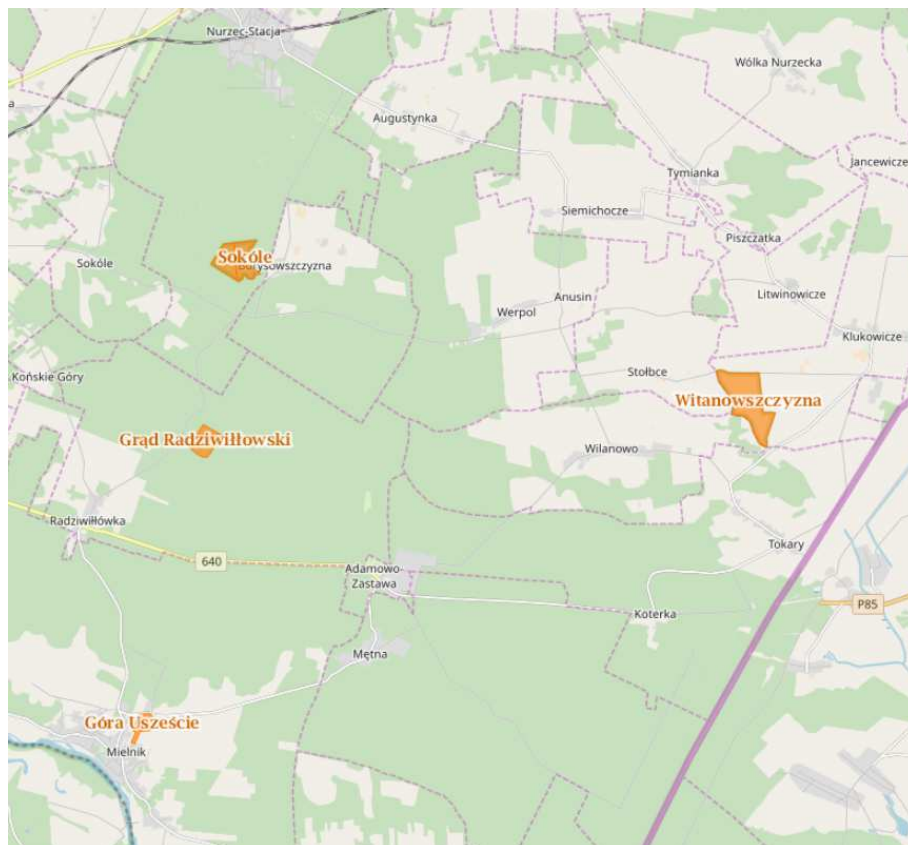
Rodzaj rezerwatu: leśny, Gmina Grodzisk. Rezerwat leśny obejmujący kompleks liściastych lasów grabowo - dębowych o powierzchni 87,72 ha. Rezerwat został utworzony w 1975 roku, w celu zachowania w naturalnym stanie zbiorowisk leśnych grabowo - dębowych charakterystycznych dla Wysoczyzny Drohiczyńskiej. Chroni naturalne grądy typowe i wilgotne z rzadkimi gatunkami roślin np. miodunką miękkowłosą, turówką leśną i fiołkiem przedziwnym.

Rezerwat Sokółe

Rodzaj rezerwatu: leśny, Gmina Nurzec-Stacja. Rezerwat ma na celu zachowanie naturalnych zbiorowisk leśnych o typowych dla Wysoczyzny Drohickej drzewostanach mieszanych stanowiących ostatnie fragmenty dawnej Puszczy Nurzeckiej. Rezerwat został utworzony w 1990 roku, ma powierzchnię 44,69 ha.

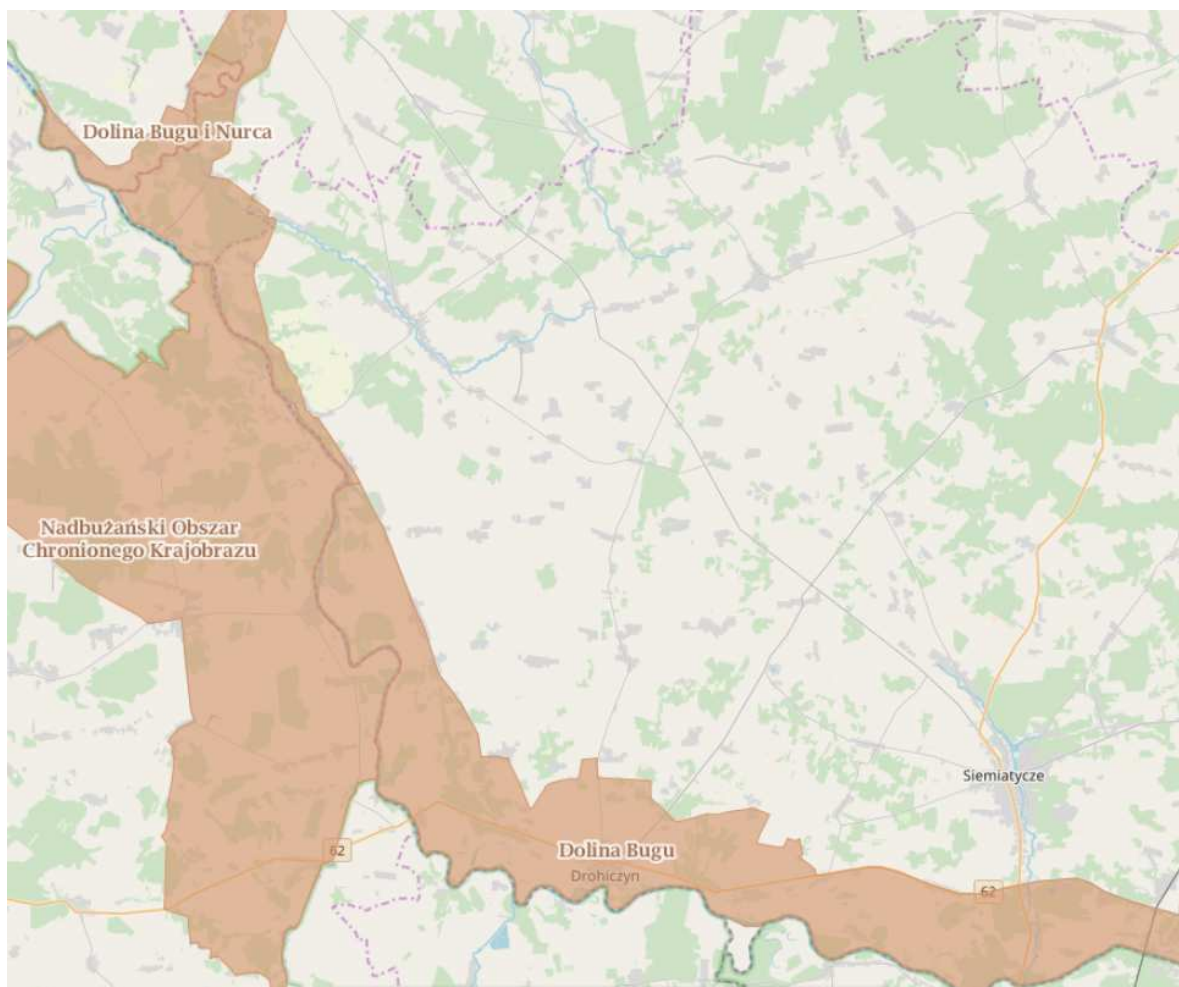
Rezerwat Witanowszczyzna

Rodzaj rezerwatu: leśny, Gmina Nurzec-Stacja. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie w stanie naturalnym ekosystemów leśnych lasów łęgowych i grądów, a w szczególności zachowanie stanowisk rzadko występujących na niżu gatunków).

Ryc. 8. Położenie rezerwatów na terenie powiatu siemiatyckiego.

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Ryc. 9. Położenie Obszarów Chronionego Krajobrazu w powiecie siemiatyckim.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar Chronionego Krajobrazu "Dolina Bugu"

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody obszar ten został wyznaczony w 1986 roku i posiada powierzchnię 30162 ha. Obszar Chronionego Krajobrazu "Dolina Bugu" położony jest w obrębie gmin: Mielnik (wiejska), Nurzec-Stacja (wiejska), Drohiczyn (miejsko-wiejska), Perlejewo (wiejska), Siemiatycze (miejska), Siemiatycze (wiejska).

Czynna ochrona ekosystemów Obszaru, realizowana w ramach racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych występujących w dolinie Bugu oraz na terenie kompleksu leśnego Puszczy Mielnickiej i Puszczy Nurskiej.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Doliny Bugu i Nurca”

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody obszar ten został wyznaczony w 1982 roku i posiada powierzchnię 2917,59 ha. Różnorodność biologiczna dolin Bugu i Nurca o naturalnym charakterze oraz fragment Wysoczyzny Drohickej odznaczające się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi, kulturowymi i wypoczynkowymi. Obszar znajduje się w powiecie siemiatyckim na terenie gminy Perlejewo (801,78 ha) oraz w powiecie wysokomazowieckim na terenie gminy Ciechanowiec (2 115,81 ha).

OBSZARY NATURA 2000

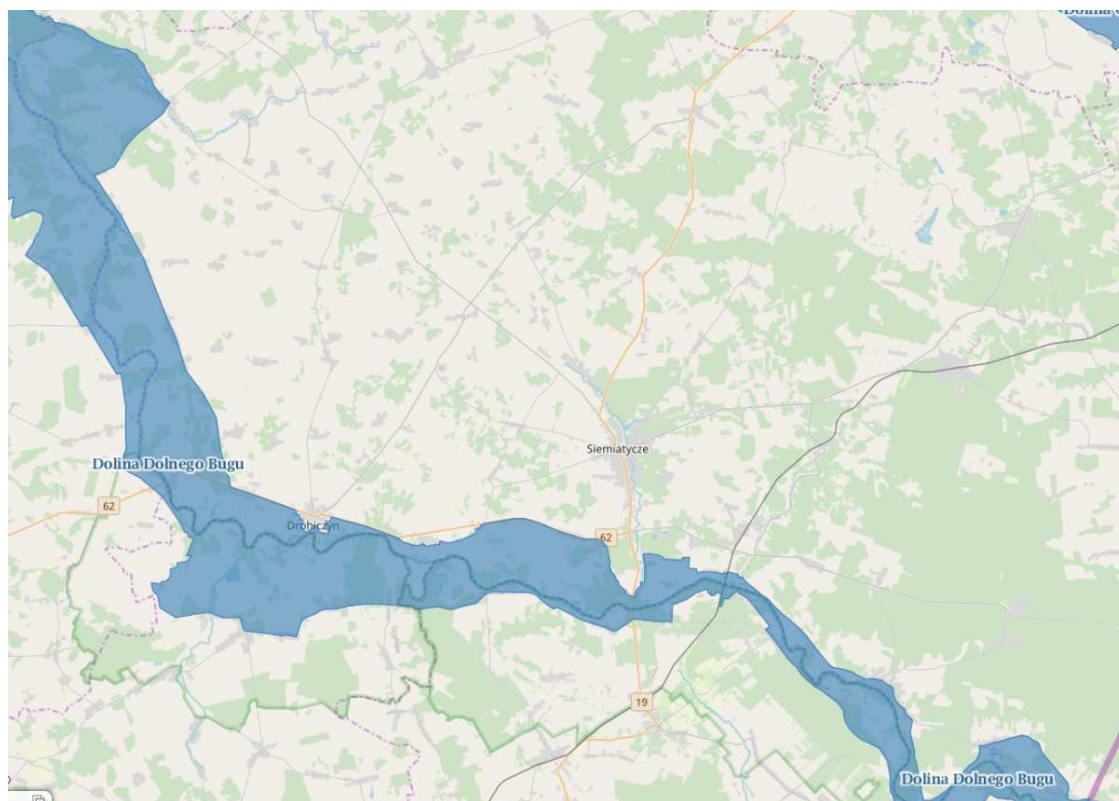
Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 - PLB140001 Dolina Dolnego Bugu

Zgodnie ze standardowym formularzem danych Obszar Dolina Dolnego Bugu obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzyny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu, oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łęgami nadrzecznymi; wzdłuż rzeki występują dobrze rozwinięte zarośla wierzbowe. Pierwsza terasa rzeki obfituje w starorzecza, zróżnicowane pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną. Do ostoi włączony jest także kompleks lasów liściastych między miejscowościami Drażniew i Platerów.

Obszar Dolina Dolnego Bugu to ostoja ptasia o randze europejskiej E 51. Występują tu co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar Dolina Dolnego Bugu to bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych. Jedno z nielicznych w Polsce stanowisk łęgowych gadożera, do niedawna jedno z nielicznych w Polsce stanowisk kulona.

W okresie łęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3, C6) następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bocian czarny, brodziec piskliwy, cyranka, czajka, czapla siwa, krwawodziób, gadożer (PCK), kszyc, kulik wielki (PCK), płaskonos, podróżniczek (PCK), rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, rycyk, sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna (PCK), zimorodek; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: bocian biały, kania czarna, derkacz, wodnik i samotnik. Niestety brak jest danych o ptakach w okresie pozalęgowym. Bogata fauna bezkręgowców, m.in. interesujące gatunki pajaków (*Agyneta affinis*, *A. saxatilis*, *Chocorna picinus*, *Enoplognatha thoracica*, *Enophrys aequipes*, *Hahnia halveola*, *Iberina candida*, *Leptyphantes flavipes*, *Styloctetor stativus*).

Cenny kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym charakterze naturalnym, oraz szereg zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskami wilgotnymi. Stanowiska rzadkich gatunków roślin.

Ryc. 10. Położenie Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu na terenie powiatu siemiatyckiego.

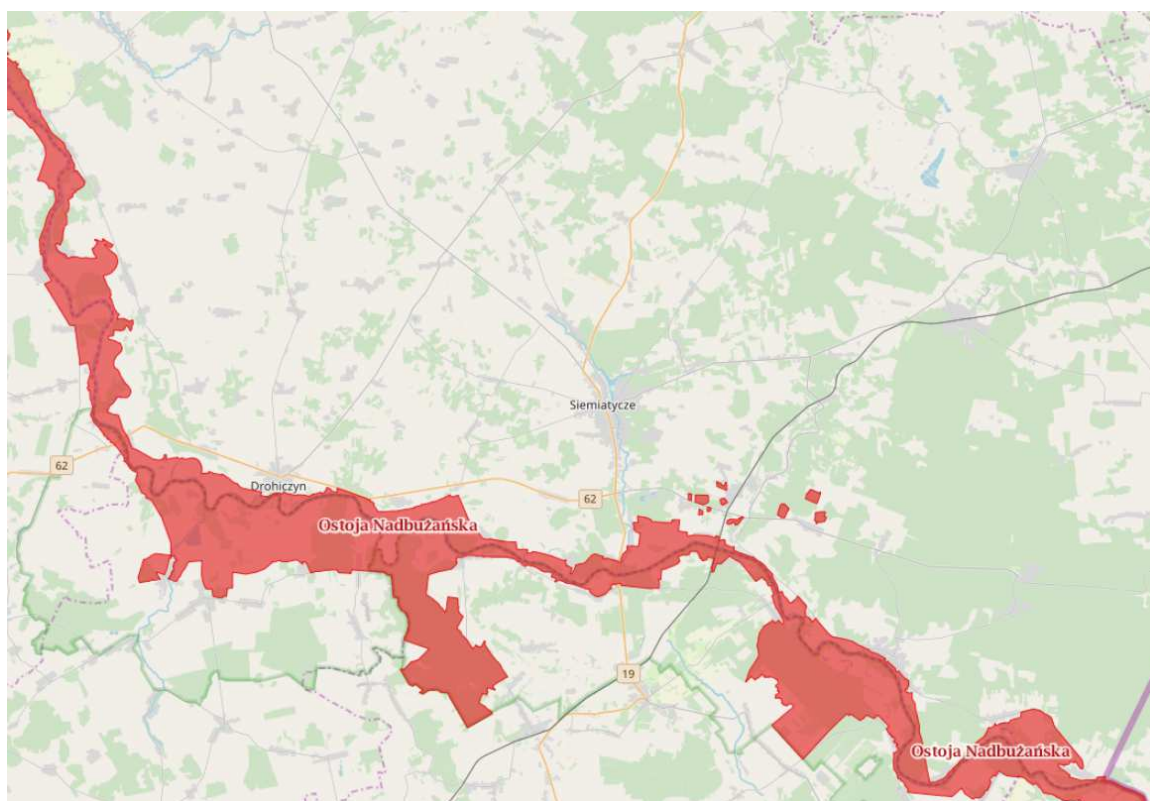
Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - PLH140011 Ostoja Nadbużańska

Zgodnie ze standardowym formularzem danych Ostoja obejmuje ok. 260 km odcinek doliny Bugu od ujścia Krzny do Jeziora Zegrzyńskiego. Większość doliny pokrywają suche, ekstensywnie użytkowane pastwiska. Obszary bagienne są usytuowane głównie przy ujściach rzek, dopływów Bugu oraz wokół pozostałych fragmentów dawnych koryt rzecznych. Koryto Bugu jest w większości nie zmienione przez człowieka, pozostały tu liczne, piaszczyste wyspy, nagie lub porośnięte wierzbowymi lub topolowymi łągami nadrzeczными, z dobrze rozwiniętymi zaroślami wierzbowymi. Pierwsza terasa rzeki obfituje w starorzeczka, zróżnicowana pod względem wielkości, głębokości i stopnia porośnięcia przez roślinność wodną. Do ostoi włączony jest także kompleks lasów

liściastych między miejscowościami Drażniew i Platerów. Lasy zajmują niecałe 20% obszaru. Dominują siedliska nieleśne: łąki i pastwiska oraz uprawy rolnicze.

Naturalna dolina dużej rzeki. Szczególnie cenny jest kompleks nadrzecznych lasów o zachowanym naturalnym charakterze oraz szereg zbiorowisk łąkowych i związanych z siedliskami wilgotnymi, typowo wykształconych na dużych powierzchniach. 16 rodzajów siedlisk z tego obszaru znajduje się w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stwierdzono tu występowanie 21 gatunków z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to jeden z najważniejszych obszarów dla ochrony ichtiofauny w Polsce. Obejmuje ona 10 gatunków ryb z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG, z koza złotawą i kietkiem białopłetwym. Stanowiska rzadkich gatunków roślin w tym 2 gatunki z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bogata fauna bezkręgowców, m.in. interesujące gatunki pająków (*Agyneta affinis*, *A. saxatilis*, *Chocorna picinus*, *Enoplognatha thoracica*, *Enophrys aequipes*, *Hahnia halveola*, *Iberina candida*, *Leptyphantus flavipes*, *Styloctetor stativus*). Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.

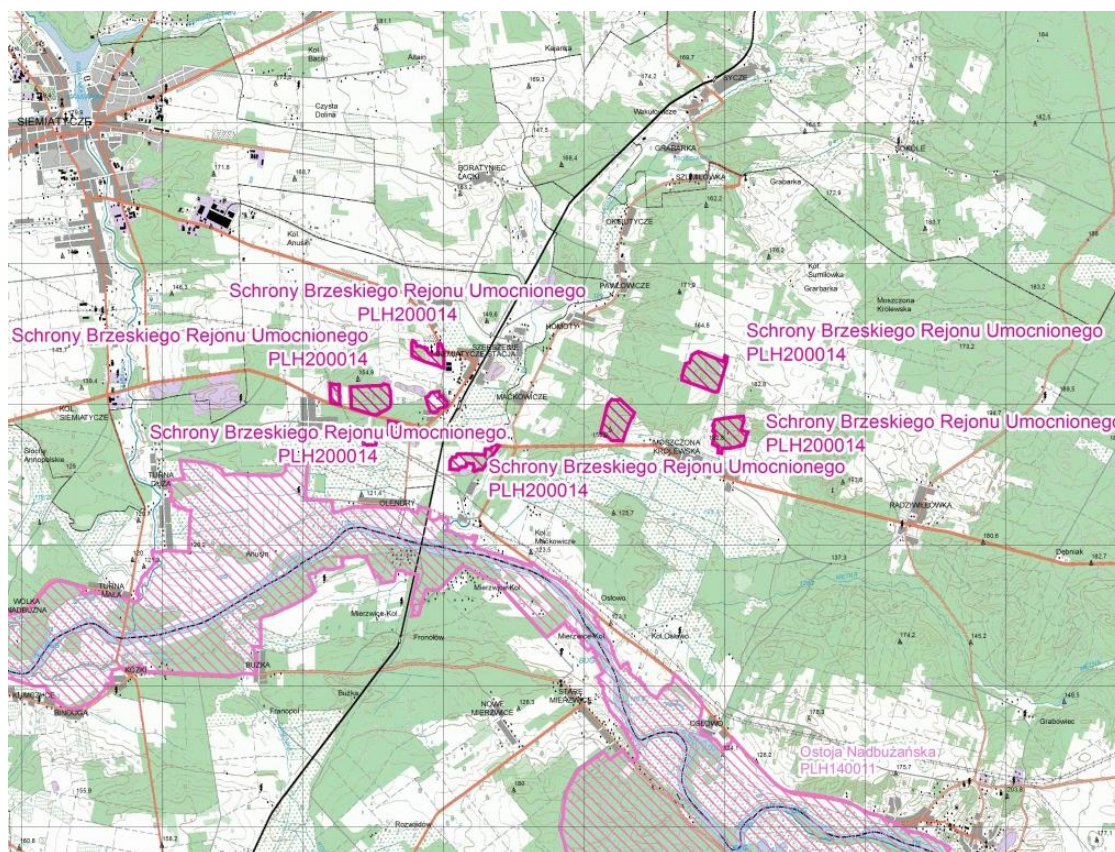
Ryc. 11. Położenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Nadbużańska w powiecie siemiatyckim

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - PLH200014 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego

Zgodnie ze standardowym formularzem danych Obszar leży na terenie Podlaskiego Przełomu Bugu, w okolicach Siemiatycz. Betonowe bunkry z kondygnacjami pod ziemią położone są na prawym brzegu rzeki. Obecne studnie wewnątrz. Wybudowane podczas II Wojny światowej. Obszar obejmuje niektóre obiekty 2 umocnień - koło Anusina i Moszczony Królewskiej.

Dla obszaru Natura 2000 procedowana jest zmiana granic obszaru. Po akceptacji Komisji Europejskiej granice obszaru i informacje zawarte w SDF zostaną zaktualizowane. Zgodnie z Kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obszar uzyskał 40 punktów, co daje podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. Na terenie obszaru stwierdzono 1 gatunek nietoperzy z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Jedno z ważniejszych zimowisk mopka w Polsce.

Ryc. 12. Położenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego w powiecie siemiatyckim

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - PLH200021 Ostoja W Dolinie Górnego Nurca

Zgodnie ze standardowym formularzem danych Dolina Górnego Nurca (DGN) znajduje się w północno-wschodniej części Polski, w południowo-wschodniej części województwa podlaskiego, w powiecie bielskim (gminy Orla i Boćki) oraz hajnowskim (gmina Kleszczele). Osią Obszaru jest rzeka Nurzec - prawostronny dopływ Bugu IV rzędu.

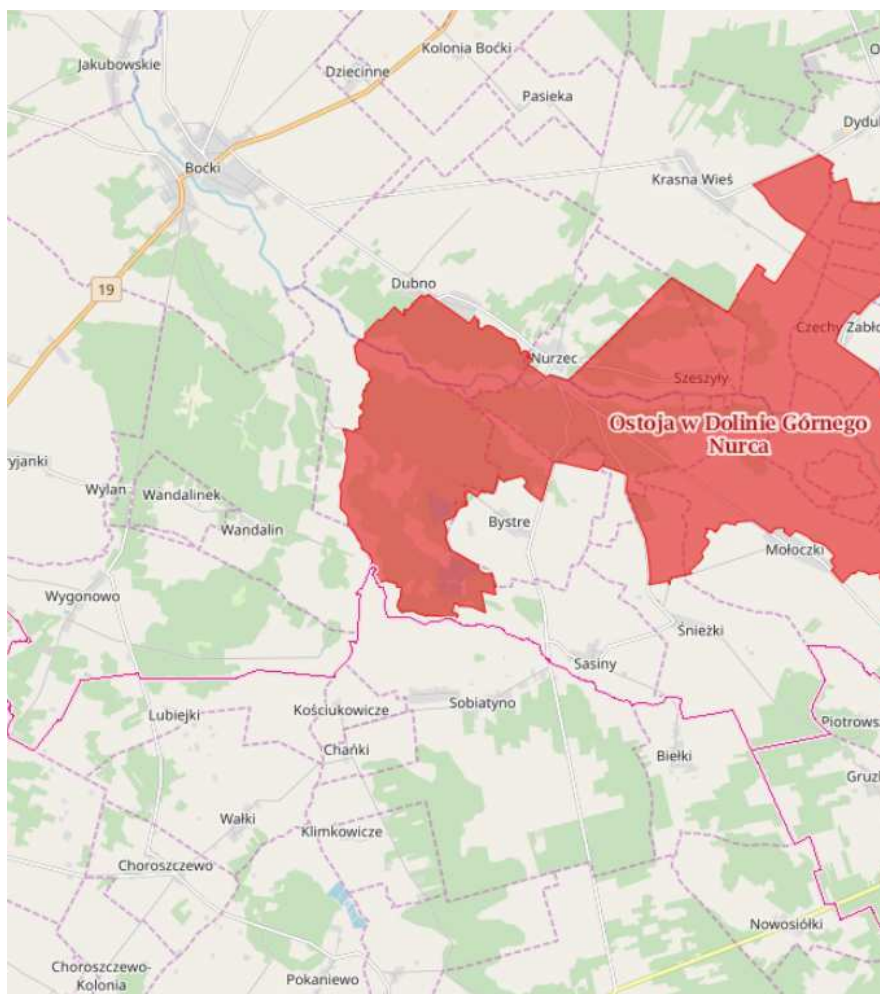
Rzeka Nurzec należy do rzek typowo nizinnych przepływających przez tereny bagienne i podmokłe. Wypływa w podmokłej dolinie na południowy wschód od miasta Czeremcha na wysokości ok. 180 m n.p.m. Całkowita długość rzeki wynosząca 100,2 km i powierzchnia zlewni rzędu 2082,6 km² stawiają rzekę w pierwszej grupie największych rzek Makroregionu Północno-Wschodniego i jednocześnie kwalifikują do jednej z większych zlewni dopływów Bugu.

Jeszcze w końcu lat 30. ubiegłego stulecia rozpoczęto regulację koryta Nurca, którą przerwała II wojna światowa - wcześniej tereny te były silnie zabagnione. W latach 1956 - 1965 od Bociek do źródeł rzeka została uregulowana a przylegające tereny zmeliorowane. Wykonano wówczas trzy jazy: w Kleszczelach (94,220 km biegu rzeki), w Pogrebach (90,930) i Pawlinowie (85,530). W 1988 roku wybudowano przepusty z piętrzeniem w okolicach 100. km biegu rzeki (Hukało i in. 1998). Jazy te nie mają przepławek, w związku z czym naturalna dyspersja ryb jest ograniczona. Celem tych inwestycji było nawodnienie terenów użytków zielonych przylegających do koryta rzeki powyżej budowli wodnych (Pałys 2005). Szerokość koryta wynosi średnio 4 m. W ostatnich latach, na skutek niedrożności rowów i działalności bobrów, następuje rewitalizacja doliny. W okresie wczesnowiosennym woda pochodząca z topniejącego śniegu i opadów atmosferycznych tworzy rozległe, ale krótkotrwałe rozlewiska na dużych połaciach łąk. W okresie wegetacyjnym wysoki poziom wód utrzymuje się do końca maja tylko lokalnie, uniemożliwiając koszenie oraz wypas krów, owiec i koni (Budka 2007). Na obszarze DGN występują niewielkie kompleksy leśne Nadleśnictw Bielsk i Nurzec. Na całym badanym terenie zdecydowanie dominują łąki i pastwiska, zajmujące około 75% arealów. Znakomita większość z nich jest wykaszana jedno- lub dwukrotnie w sezonie. Nierzadko po sianokosach prowadzony jest wypas. Poprzecinane są one licznymi rowami melioracyjnymi, w większości porośniętymi brzoźami i krzaczastymi wierzbami. Około 15% terenu nie jest w ogóle użytkowana lub użytkowana jest nieregularnie. Miejsca takie porośnięte są głównie pokrzywą i podlegają bardzo powolnej sukcesji roślinności drzewiastej. W miejscach bardziej podmokłych występują turzycowiska i trzcinowiska. Nie pokrywają one jednak więcej niż 3% powierzchni doliny. Większość łąk jest koszona dwa razy w roku. Pierwsze koszenie ma miejsce około 20 czerwca, drugie jest w dużej mierze uzależnione od warunków wilgotnościowych. W latach wilgotnych może odbywać się już na początku sierpnia, w latach bardziej suchych nawet w połowie września. Na

granicy wyniesień mineralnych i otaczających je torfowisk, w okolicach wsi Pawlinowo, Wólka Wygonowska i Żuki, występują jedne z najbogatszych w regionie stanowiska *Polemonium caeruleum* i *Betula humilis*. Na północny wschód od wsi Mołoczki, przy jednym z rowów melioracyjnych, rośnie jeden z największych w północno-wschodniej Polsce okazów brzozy niskiej, osiągający ponad 3,5 m wysokości i tyleż samo średnicy kępy. Miejscowości charakteryzują się zwartą, wydłużoną zabudową tzw. ulicówek. Spotykane są w nich jeszcze budynki gospodarskie kryte strzechą. Dominują gospodarstwa o powierzchni 3 - 8 ha, prowadzące wielokierunkową produkcję rolną tradycyjnymi metodami. Działki rolne w większości przypadków nie przekraczają 1 ha. Zarysowuje się jednak tendencja do ich scalania (Budka 2007). Tereny gmin (Boćki, Orla, Kleszczele), na których leży proponowany Obszar, są głównie użytkowane rolniczo i użytki rolne stanowią od 80% (gm. Orla) do 54% (gm. Kleszczele) powierzchni gminy. Użytki leśne stanowią od 38% (gm. Kleszczele) do 12% w gminie Orla. Niezwykle niskie jest zagęszczenie ludności na tym terenie i osiąga ok. 21,5 osób na 1 km², co nawet w porównaniu ze średnią dla województwa (ponad 59 osób na 1 km²) jest ponad dwukrotnie mniejsze (<http://pl.wikipedia.org/wiki/>). Lasy Doliny Górnego Nurca zajmują około 5% powierzchni i występują w dużym rozproszeniu. Znajdują się w granicach Nadleśnictw Bielsk i Nurzec. Są to w większości drzewostany gospodarcze, głównie olsy i bory mieszane wilgotne. Zróżnicowanie wiekowe drzewostanów jest bardzo duże - najstarsze olsy mają 95 lat (PUGLN Bielsk 2000).

O wartości przyrodniczej Doliny Górnego decydują przede wszystkim rozległe wieloprzestrzenne użytki zielone, zajmujące ponad 90% powierzchni całego obiektu. Najcenniejsze fitocenozy tych ekstensywnie użytkowanych łąk (6510), lokują się w przykrawędziowej strefie doliny, zwłaszcza w jej części północnej i wschodniej. Są to siedliska zasilane głównie wodami soligenicznymi, co warunkuje względnie dobre uwilgotnienie przez większą część sezonu wegetacyjnego. Dominują tu kwietne polidominantowe łąki wilgotne, bogate florystycznie i bardzo typowo wykształcone. W partiach centralnych i przykorytowych doliny jakość łąk radykalnie spada za sprawą drenażu siedlisk, szybkiego odpływu wód i murszenia wierzchniej warstwy torfu. W składzie gatunkowym fitocenoz przewagę uzyskują wówczas *Phalaris arundinacea*, *Deschampsia cespitosa*, *Filipendula ulmaria*; miejscami łąkowo występuje też *Urtica dioica*. Na sporym areale doliny zaniechano użytkowania tego typu łąk. W zachodniej części obszaru, w okolicach wsi Szeszyły i Nurzec, dolina jest głównie wypasana, a wielogatunkowe łąki nie występują. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt powszechnej obecności na niemal całym obszarze rdestu węzownika *Polygonum bistorta* - gatunku kluczowego dla rozwoju czerwończyka fioletka *Lycaena helle* (4038, II Załącznik Dyrektywy Siedliskowej) występującego na tym terenie. Cennym uzupełnieniem krajobrazu Doliny Górnego Nurca są zbiorowiska zajmujące wyniesienia wśród gruntów hydrogeniczných, a także siedliska mineralne przy krawędzi doliny: murawy napiaskowe (6120), wrzosowiska (4030) oraz murawy bliśniczkowe (6230). Są to wprawdzie siedliska

drobnopowierzchniowe, ale w ich składzie florystycznym notuje się gatunki rzadkie dla rodzimej flory. Pozostałe typy siedlisk, wykształcone w różnym stopniu - od dobrze zachowanych torfowisk przepływowych (7230) do silnie przekształconych borów chrobotkowych (91T0) i torfowisk przejściowych (7140) - występują fragmentarycznie i nie odgrywają większej roli w krajobrazie doliny. Na obszarze DGN obserwowane są gatunki owadów z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: zalotka większa (*Leucorhina pectoralis*), czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*), czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*), przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*) a także szlaczkoń szafraniec (*Colias myrmidone*) - stan populacji tych owadów na tym terenie wskazuje na ich znaczący udział w populacjach krajowych. Na uwagę zasługuje także ichtiofauna Doliny Górnego Nurca. Stwierdzono tu występowanie kozy złotawej *Sabanejewia aurata* (Pugacewicz 2006). Jeszcze w latach 70-tych poprzedniego wieku odławiano tu bolenia (*Aspius aspius*). W dalszym odcinku Nurca (powyżej Brańska) stwierdzono występowanie bolenia, piskorza (*Misgurnus fossilis*), kozy (*Cobitis taenia*) i minoga (*Eudontomyzon mariae*) (Chętnicki 2008). Z rozmów z wędkarzami wynika, że i obecnie na terenie obszaru DGN spotyka się piskorza i kozę. W obszarze DGN dotychczas pozostały stosunkowo liczne starorzecza i tereny podmokłe (często fragmenty olsów), które stanowią doskonałe miejsca do rozrodu płazów. Mimo tego, że są tu głównie gatunki powszechnie spotykane (żaby brunatne *Rana temporaria* i *R. arvalis*, zielone *R. lessonae* i *R. esculenta* i ropucha szara, *Bufo bufo*, choć także rzekotka drzewna, *Hyla arborea*), to w lokalnych warunkach stanowią one istotny element stabilizujący istniejący układ ekologiczny. Na tym terenie występuje także kumak nizinny (*Bombina bombina*). Bogata jest flora porostów obszaru DGN. Na około 600 gatunków występujących w północno-wschodniej Polsce (Cieśliński 2003a) odnotowano tu 130, a jest prawdopodobne występowanie dalszych 51 gatunków. Trzy z nich są to gatunki krytycznie zagrożone wymarciem (kategoria CR). Jeden z nich, *Melanelia exasperata* występuje tu na pewno, dwa dalsze, *Bryoria implexa* i *B. subcana* - prawdopodobnie. Dalszych 5 gatunków tu występujących należy do kategorii EN (wymierających) i są to: *Cetraria sepicola*, *Cladonia botrytes*, *C. turgida*, *Pleurosticia acetabulum* i *Ramalina fraxinea* i 9 gatunków wysokiego ryzyka (VU) (Cieśliński i in. 2003). Także spośród gatunków zagrożonych na Podlasiu występuje prawdopodobnie jeden gatunek kategorii CR (*Phaeophyscia ciliata*), jeden EN (*Melanelia exasperata*) i cztery kategorii VU (Cieśliński 2003b). Dolina Górnego Nurca uzyskała międzynarodową rangę ostoi ptaków w roku 1989 a późniejsza weryfikacja potwierdziła walory ornitologiczne tego terenu na skalę międzynarodową (Gromadzki i in. 1994). W roku 2002 straciła jednak tę rangę i pozostała jedynie jako ostoja krajowa, po czym znowu w roku 2004 odzyskała rangę ostoi europejskiej (kod PL056) (Budka 2007). W październiku tego roku stała się obszarem specjalnej ochrony ptaków (PLB200004) (Rozporządzenie 2008). Dolina Górnego Nurca stanowi fragment naturalnego korytarza ekologicznego, który niewątpliwie służy jako droga migracji m.in. ptaków oraz ssaków z Puszczy Białowieskiej.

Ryc. 13. Położenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca w powiecie siemiatyckim

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

POMNIKI PRZYRODY

Największą liczbę pomników przyrody w powiecie siemiatyckim stanowią pojedyncze drzewa, wiekowe, potężnych rozmiarów o pięknym pokroju. Liczba drzew objętych ochroną zmienia się każdego roku - część z nich ulega zniszczeniu przez wichury lub obumiera, ale również za pomniki uznawane są nowe obiekty.

Tab. 9. Pomniki przyrody na obszarze powiatu siemiatyckiego

Przedmiot ochrony	Data utworzenia	Nr ewidencyjny	Położenie	Podstawa prawna objęcia ochroną
Gmina Dziadkowice				
Dąb szypułkowy	1955	25	Kąty	Uchwała Prezydium WRN w Białymstoku Nr XXX/298 z 26.07.1955 (Dz. Urz. WRN z 1955, Nr 7, poz. 85)
Jesion wyniosły	1981	361	Dziadkowice	Zarządzenie Nr 27/81 Woj. Biał. z 14.11.1981 (Dz. Urz. WRN z 1981, Nr 10, poz. 52)
Dąb szypułkowy	1987	533	Dziadkowice	Zarządzenie Nr 43/87 Woj. Biał. z 5.10.1987 (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 11, poz. 139)
Dąb szypułkowy	1999	1184	Hornowo	Rozporządzenie Nr 35/99 Woj. Podl. z 7.10.1999 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 1999, Nr 33, poz. 522)
Jesion wyniosły, kasztanowiec zwyczajny	1981	363	Dziadkowice	Zarządzenie Nr 27/81 Woj. Biał. z 14.11.1981 (Dz. Urz. WRN z 1981, Nr 10, poz. 52)
Grupa drzew: 21 lip drobnolistnych, 5 dębów szypułkowych, 1 brzoza brodawkowa	1999	1183	Hornowo	Rozporządzenie Nr 35/99 Woj. Podl. z 7.10.1999 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 1999, Nr 33, poz. 522)
Głaz narzutowy	1955	24	Osmola	Uchwała Prezydium WRN w Białymstoku Nr XXX/298 z 26.07.1955 (Dz. Urz. WRN Nr 7, poz. 85)
Gmina Grodzisk				
Grupa drzew: 56 dębów szypułkowych, 1 podwójna lipa, 1 kasztanowiec	1998	57	Siemiony	Rozporządzenie Nr 14/98 Wojewody Białostockiego z 10.12.1998 (Dz. U. WB Nr 25, poz. 277)
Grupa drzew 9 dębów	2001	1193	Koryciny	Rozporządzenie Nr 28/01 Wojewody Podlaskiego z 3.10.2001r. (Dz. Urz. W.P. Nr 45.poz.758)
Sosna zwyczajna	1998	1329	Porzeziny	Rozporządzenie Nr 1/98 WB z 10.03.1998 (Dz. Urz. WB Nr 5, poz. 13)
Sosna wejmutka	1998	1330	Krynki Białokunki	Rozporządzenie Nr 1/98 WB z 10.03.1998 (Dz. Urz. WB Nr 5, poz. 13)
Gmina Mielnik				
Głaz narzutowy	1996	209	Moszczona Królewska	Rozporządzenie Nr 10/96 Woj. Biał. z 29.11.1996 (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 38, poz. 137)

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027

Przedmiot ochrony	Data utworzenia	Nr ewidencyjny	Położenie	Podstawa prawna objęcia ochroną
Dąb szypułkowy	1996	133	Mielnik	Rozporządzenie Nr 10/96 Woj. Biał. z 29.11.1996 (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 38, poz. 137)
Sosna pospolita	1996	134	Mielnik	Rozporządzenie Nr 10/96 Woj. Biał. z 29.11.1996 (Dz. Urz. Woj. Biał. nr 38, poz. 137)
Dąb szypułkowy	2001	1801	Sutno 5	Rozporządzenie Nr 28/01 Woj. Podl. z 3.10.2001 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2001, Nr 45, poz. 758)
Lipa drobnolistna	1996	206	Moszczona Królewska	Rozporządzenie Nr 10/96 Woj. Biał. z 29.11.1996 (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 38, poz. 137)
Dąb szypułkowy	1981	357	Sutno 7	Zarządzenie Nr 27/81 Wojewody Białostockiego z 14.11.1981 (Dz. Urz. WRN, Nr 10, poz. 52)
Głaz narzutowy	1973	87	Sutno	Orzeczenie WRiL Prezydium WRN z 22.10.1973 (Dz. Urz. WRN z 1973, Nr 18, poz. 178)
Gmina Milejczyce				
Dąb szypułkowy	1996	418	Kol. Pokaniewo	Rozporządzenie Nr 10/96 Woj. Biał. z 29.11.1996 (Dz. Urz. Woj. Biał. z 1996, Nr 38, poz. 137)
Gmina Perlejewo				
Lipa drobnolistna	1982	75 Ł	Perlejewo	Zarządzenie Nr 54/82 Woj. Łomż. z 26.10.1982 (Dz. Urz. Woj. Łomż. z 1982, Nr 3, poz. 34)
Lipa drobnolistna	1982	79 Ł	Perlejewo	Zarządzenie Nr 54/82 Woj. Łomż. z 26.10.1982 (Dz. Urz. Woj. Łomż. z 1982, Nr 3, poz. 34)
Gmina Siemiatycze				
Lipa drobnolistna	1978	219	Siemiatycze	Zarządzenie Nr 47/78 Woj. Biał. z 29.12.1978 (Dz. Urz. WRN Nr 2, poz. 12)
Jesion wyniosły	1978	220	Siemiatycze	Zarządzenie Nr 47/78 Woj. Biał. z 29.12.1978 (Dz. Urz. WRN Nr 2, poz. 12)
Trzy dęby szypułkowe	1987	534	przy drodze krajowej Nr 19, obręb Czartajew	Zarządzenie Nr 43/87 Woj. Biał. z 5.10.1987 (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 11, poz. 139)
Dąb szypułkowy	1987	535	przy drodze krajowej Nr 19, obręb Czartajew	Zarządzenie Nr 43/87 Woj. Biał. z 5.10.1987 (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 11, poz. 139)

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027

Przedmiot ochrony	Data utworzenia	Nr ewidencyjny	Położenie	Podstawa prawna objęcia ochroną
Dąb szypułkowy	1987	536	przy drodze krajowej Nr 19, obręb Czartajew	Zarządzenie Nr 43/87 Woj. Biał. z 5.10.1987 (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 11, poz. 139)
Dąb szypułkowy	1987	538	przy drodze krajowej Nr 19, obręb Czartajew	Zarządzenie Nr 43/87 Woj. Biał. z 5.10.1987 (Dz. Urz. Woj. Biał. Nr 11, poz. 139)
Głaz narzutowy	1969	83	obrab Czartajew, łąka zespołu szkół Rolniczych w Czartajewie, przy drodze gminnej Nr 109486B	Orzeczenie WRiL Prezydium WRN z 5.09.1969 (Dz. Urz. WRN z 1969, Nr 4, poz. 84)
Miasto Siemiatycze				
Lipa drobnolistna	1978	219	Siemiatycze	Zarządzenie Nr 47/78 Woj. Biał. z 29.12.1978 (Dz. Urz. WRN Nr 2, poz. 12)
Jesion wyniosły	1978	220	Siemiatycze	Zarządzenie Nr 47/78 Woj. Biał. z 29.12.1978 (Dz. Urz. WRN Nr 2, poz. 12)
Gmina Drohiczyn				
Dąb szypułkowy	1981	1318	Bujaki	Rozporządzenie Nr 1/98 Wojewody Białostockiego z 10.03.1998r. (Dz. Urz. Woj. Białostockiego Nr 5 poz.13)
Jesion wyniosły	1981	358	Ostrożany	Zarządzenie Nr 27/81 Wojewody Białostockiego z 14.11.1981 (Dz. Urz. WRN Nr 10, poz.52)
Głaz narzutowy	1971	85	przy drodze krajowej Nr 62 na odcinku Drohiczyn - Zajęcniki w obrębie gruntów wsi Zajęcniki	Decyzja Nr PŁop-4106/9/1-11/71 Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium WRN w Białymstoku z 16.06.1971 (Dz. Urz. WRN Nr 4, poz.105).
Gmina Nurzec - Stacja				
Dąb szypułkowy	1955	23	w rezerwacie przyrody „Sokóle”	Uchwała Prezydium WRN w Białymstoku Nr XXX/298 z 26.07.1955 (Dz. Urz. WRN Nr 7, poz. 85)
Świerk pospolity	1983	434	Zabłocie	Zarządzenie Nr 16/83 WB z 18.04.1983 (Dz. Urz. WRN Nr 4, poz. 33)

Przedmiot ochrony	Data utworzenia	Nr ewidencyjny	Położenie	Podstawa prawna objęcia ochroną
Jałowiec zwyczajny	1998	1181	Obręb Nurzec, oddział 394a	Rozp. Nr 15/98 Wojewody B-ckiego z 10.12.1998 (Dz. Urz. WB Nr 25, poz.278)
Dąb szypułkowy	1998	1182	Obręb Nurzec, oddział 371c	Rozp. Nr 15/98 Wojewody B-ckiego z 10.12.1998 (Dz. Urz. WB Nr 25, poz.278)
Jesion wyniosły	1998	1320	w dawnym parku dworskim, Klukowicze	Rozporządzenie Nr 1/98 WB z 10.03.1998 (Dz. Urz. WB Nr 5, poz. 13)
Klon zwyczajny	1998	1323	w dawnym parku dworskim, Klukowicze	Rozporządzenie Nr 1/98 WB z 10.03.1998 (Dz. Urz. WB Nr 5, poz. 13)
Dąb szypułkowy	2001	1626	Zabłocie	Rozp.Nr28/01 Wojewody Podlaskiego z 3.10.2001r (Dz. Urz. W.P. Nr45,poz.758)
Dąb szypułkowy	2001	1627	Zabłocie	Rozp.Nr28/01 Wojewody Podlaskiego z 3.10.2001 (Dz.Urz.W.P. Nr45,poz.758)
Dąb szypułkowy	2001	1628	Zabłocie	Rozp. Nr 28/01 Wojewody Podlaskiego z 3.10.2001 (Dz.Urz.W.P. Nr45,poz.758)

Źródło: Program ochrony środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2012 - 2015 z perspektywą na lata 2016 - 2019

Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne są to zazwyczaj pozostałości ekosystemów, mające znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Poniżej zestawiono najważniejsze informacje o użytkach ekologicznych znajdujących się na obszarze powiatu siemiatyckiego.

Tab. 10. Użytki ekologiczna na terenie poszczególnych Gmin powiatu siemiatyckiego

Gmina	Rok utworzenia	Opis celów ochrony
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego bagienka z naturalną roślinnością szuwarową
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej roślinności wodnej i bagiennej
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością
Mielnik	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną
Mielnik	1997-12-04	Zachowanie w naturalnym stanie śródleśnego torfowiska z roślinnością bagienną i torfowiskową

Gmina	Rok utworzenia	Opis celów ochrony
Mielnik	1997-12-04	Zachowanie w naturalnym stanie roślinności bagiennej
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności szuwarowej na śródleśnym bagienku
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności szuwarowej na śródleśnym bagienku
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska wysokiego
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności szuwarowej na śródleśnym torfowisku
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności torfowiskowej.
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego bagienka z roślinnością torfowiskową i wodną
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego obniżenia okresowo podtapianego z naturalną roślinnością nieleśną.
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie zatorfionej polany z naturalną roślinnością nieleśną
Dziadkowice	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną
Siemiatycze	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną
Siemiatycze	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego obniżenia z naturalną roślinnością nieleśną
Siemiatycze	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej polany z naturalną roślinnością nieleśną
Siemiatycze	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego zabagnienia z naturalną roślinnością nieleśną
Siemiatycze	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną
Siemiatycze	1997-12-04	Zachowanie w naturalnym stanie roślinności na śródleśnym torfowisku
Siemiatycze	1997-12-04	Zachowanie w naturalnym stanie roślinności na śródleśnym torfowisku
Siemiatycze	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej polanki z naturalną roślinnością nieleśną
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej polany z naturalną roślinnością nieleśną
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego obniżenia z naturalną roślinnością nieleśną

Gmina	Rok utworzenia	Opis celów ochrony
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego obniżenia z naturalną roślinnością nieleśną
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego zabagnienia z naturalną roślinnością nieleśną.
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej rozległej polany z naturalną roślinnością nieleśną
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej polany z naturalną roślinnością nieleśną
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej polany z naturalną roślinnością nieleśną
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej polany z naturalną roślinnością nieleśną
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej roślinności torfowiskowej
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej roślinności torfowiskowej
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie w naturalnym stanie roślinności nieleśnej
Nurzec-Stacja	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności na śródleśnym mokradle
Siemiatycze	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności na śródleśnym okresowo podtapianym obniżeniu
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie roślinności nieleśnej na śródleśnej okresowo podtapianej polanie
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności nieleśnej na śródleśnym torfowisku
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności bagiennej na śródleśnym torfowisku
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności w śródleśnym okresowo podtapianym obniżeniu
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego bagienka z naturalną roślinnością szuwarową
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie śródleśnej polanki z roślinnością tąkową
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego mokradła z naturalną roślinnością szuwarową
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności wodnej i bagiennej
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością nieleśną

Gmina	Rok utworzenia	Opis celów ochrony
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności bagiennej
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności bagiennej
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego torfowiska z naturalną roślinnością szuwarową
Milejczyce	1997-12-04	Zachowanie śródleśnego mokradła z naturalną roślinnością bagienną
Drohiczyn	1997-12-04	Zachowanie naturalnej roślinności na śródleśnym bagienku
Drohiczyn	1997-12-04	Zachowanie starorzecza Bugu
Mielnik	1997-12-04	Ochrona fragmentu zatorfionej doliny strumienia
Mielnik	1997-12-04	Ochrona zbiornika wody w dolinie strumienia ulegającemu osuszeniu
Mielnik	1997-12-04	Ochrona zbiornika wodnego w ulegającej osuszeniu dolinie strumienia
Siemiatycze	1997-12-04	Ochrona zbiornika wody
Drohiczyn	1997-12-04	Zachowanie spontanicznej roślinności opanowującej nieużytkowaną żwirownię

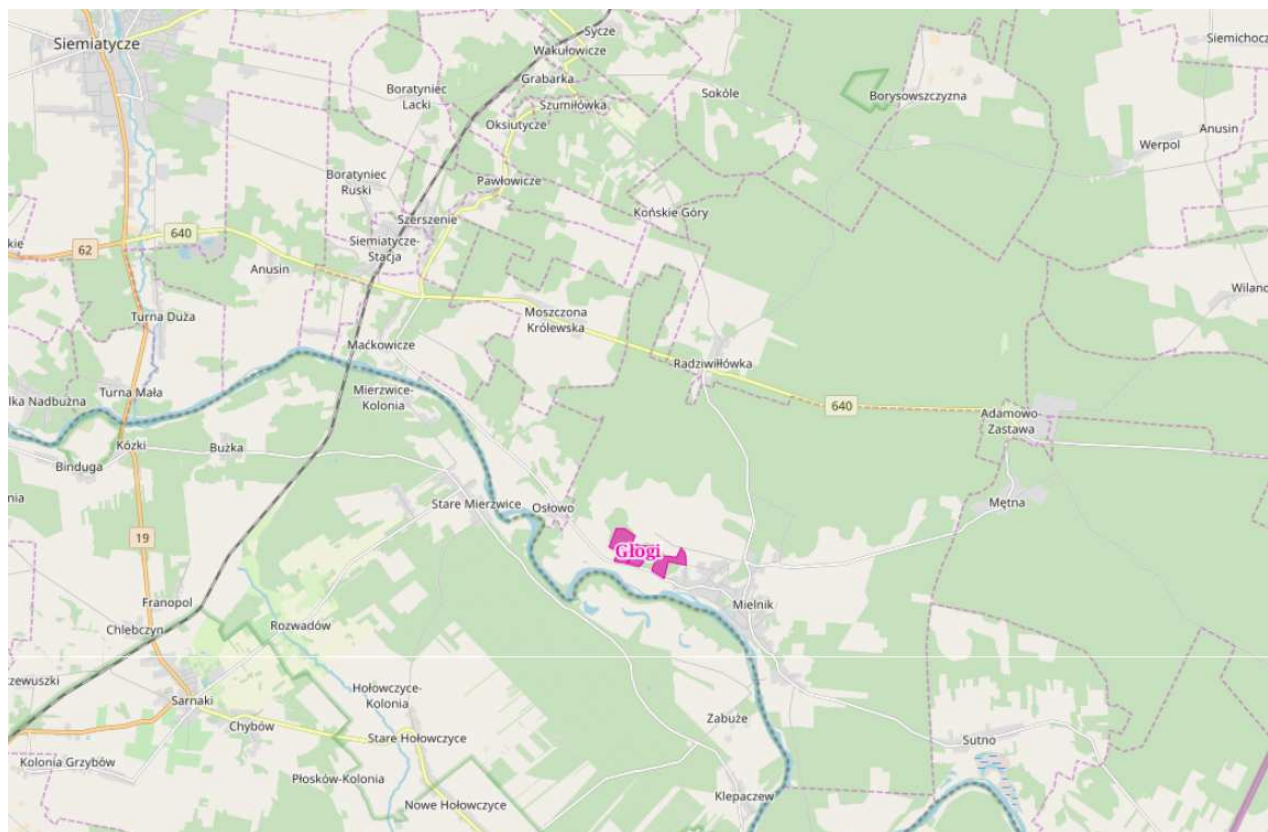
Źródło: Program ochrony środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2012 - 2015 z perspektywą na lata 2016 - 2019)

ZESPOŁY PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWE.

Głogi

Zespół przyrodniczo - krajobrazowy Głogi, został powołany Uchwałą Rady Gminy Mielnik Nr XXIX/132/94 dnia 26 maja 1994 roku. Położony jest w miejscowości Mielnik i posiada powierzchnię 50,85 ha.

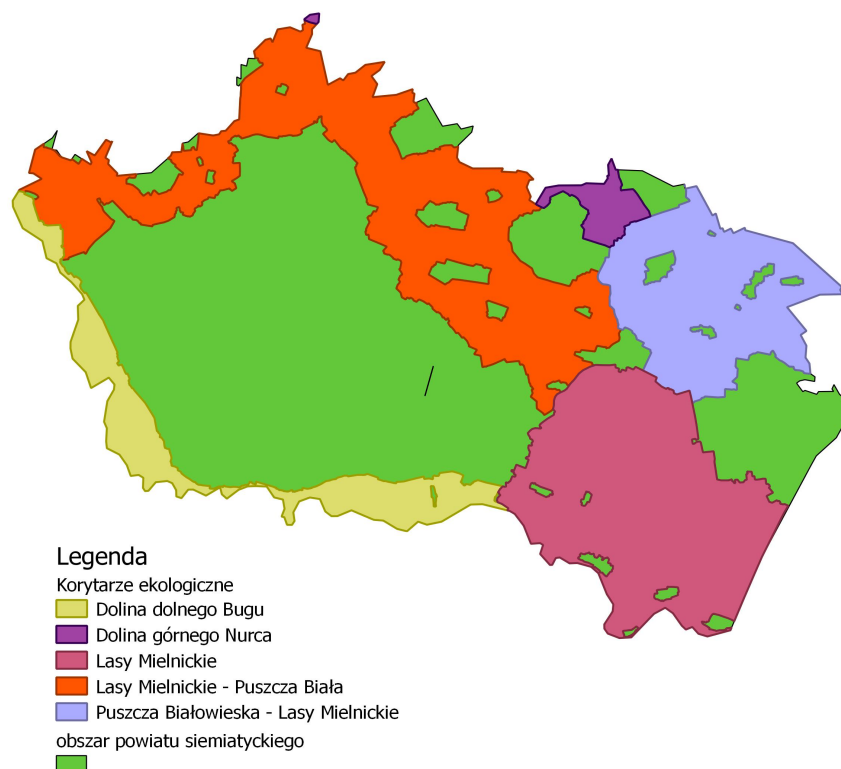
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy obejmuje fragment krawędzi przetłomowej doliny Bugu, charakteryzującej się bogatą rzeźbą terenu, rzadką roślinnością kserotermiczną i wysokimi walorami krajobrazowymi. Celem ochrony jest zachowanie tego fragmentu doliny rzecznej.

Ryc. 14. Położenie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego Głogi.

Zgodnie z danymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na obszarze powiatu siemiatyckiego przebiegają następujące korytarze ekologiczne:

- GKPnC-1A - Lasy Mielnickie - Puszcza Biała,
- GKPnC-4 - Dolina dolnego Bugu,
- GKPnC-2A - Lasy Mielnickie
- KPnC-2B - Puszcza Białowieska - Lasy Mielnickie
- KPnC-1B - Dolina górnego Nurca.

Ryc. 15. Korytarze ekologiczne na obszarze powiatu siemiatyckiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z IBS w Białowieży.

7.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Określenie wariantu „0”, czyli brak realizacji celów założonych w projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027” stanowi punkt odniesienia dla oceny stanu środowiska lub identyfikacji i waloryzacji oddziałujących na nie czynników w wariantcie zakładającym realizację projektu Programu.

W niniejszej Prognozie w celu oszacowania możliwych do wystąpienia zmian w środowisku w przypadku wariantu „0”, przyjęto, iż odstępnie od realizacji zamierzeń określonych w projekcie Programu zmniejszy szanse na ograniczenie występujących już obecnie negatywnych trendów lub na wzmocnienie pozytywnych tendencji w dziedzinie środowiska.

Wśród najistotniejszych negatywnych zmian wywołanych brakiem realizacji projektu Programu można wymienić:

- wzrost niekorzystnych oddziaływań, takich jak emisja zanieczyszczeń do powietrza, nasilenie hałasu i wibracji wynikających z złego stanu nawierzchni dróg, spadek dynamiki i zakresu prac procesów związanych z modernizacją istniejącej infrastruktury drogowej,
- wzrost presji na środowisko oraz pogorszenie jego stanu w wyniku braku wprowadzania nowoczesnych rozwiązań, o zdecydowanie mniejszym negatywnym oddziaływaniu na środowisko niż obecnie, w zakresie infrastruktury technicznej, w tym między innymi: budowa lub modernizacja infrastruktury wodno - ściekowej (kanalizacja, przydomowe oczyszczalnie ścieków),
- zwiększenie zagrożeń nadzwyczajnych powierzchni ziemi i środowiska gruntowo-wodnego spowodowane skutkami katastrof drogowych (będących wynikiem braku poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego lub pogarszania się istniejącego stanu, w wyniku wzrostu natężenia ruchu, przy jednoczesnym złym stanie technicznym dróg),
- dewastacja terenów zieleni oraz ich zaśmiecanie wynikające ze wzrostu antyekologicznych postaw społeczeństwa.

Należy zauważyć, iż niezależnie od realizacji dokumentu poddanego niniejszej ocenie, regulacje prawne w zakresie standardów jakości środowiska oraz prowadzony monitoring środowiska przyczyniać się będą do sukcesywnej poprawy jakości powietrza. Niemniej jednak zakłada się, iż podjęte w ramach Programu działania winny odnieść wymierne pozytywne skutki w postaci zmniejszenia presji antropogenicznej na środowisko w zakresie zarówno źródeł, jak i ładunku substancji odprowadzanych do środowiska. Brak wdrożenia dokumentu spowolni te procesy.

Uwarunkowania prawne wymuszają konieczność wdrażania prawidłowych rozwiązań w zakresie komunalnej gospodarki wodno - ściekowej, w tym budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, realizacji systemów kanalizacji. Jednak wskutek rozwoju powiatu istniejące systemy techniczne mogą stać się niewystarczające. Wobec powyższego bardzo istotne znaczenie ma zabezpieczenie środowiska przyrodniczego poprzez dostosowanie istniejących elementów sieci infrastruktury technicznej. Brak realizacji Programu przyczyni się do sytuacji, w której w mniejszym stopniu oraz wolniej przebiegać będą procesy związane z modernizacją istniejącej oraz budową nowej infrastruktury technicznej, co w przypadku przestarzałych technologii lub awaryjności urządzeń w wyniku ich technicznego zużycia może stwarzać zagrożenia dla środowiska.

Rozpatrując negatywne i pozytywne skutki, jakie może wywołać wybór wariantu „0” stwierdza się, iż korzystniejszym rozwiązaniem dla środowiska przyrodniczego jest realizacja założeń analizowanego projektu Programu. Niemniej jednak należy zaznaczyć, iż wszystkie prace, w szczególności związane z robotami budowlanymi powinny być prowadzone z poszanowaniem środowiska, przez co na etapie budowy negatywne oddziaływanie będzie miało jedynie charakter chwilowy.

„Program Ochrony Środowiska Powiatu dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027” jest dokumentem, którego głównym celem jest uzyskanie stałej i zauważalnej poprawy jakości wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego. Proponuje on spójny system działań proekologicznych wzajemnie się uzupełniających. Brak jego realizacji lub realizacja fragmentaryczna (wrywkowa) spowoduje, że założone cele nie zostaną osiągnięte, a nawet może nastąpić degradacja stanu środowiska w powiecie.

Celem Programu jest określenie drogi do osiągnięcia celów ochrony środowiska, ustalonych wcześniej na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Odstąpienie od wdrażania zapisów przedmiotowego dokumentu oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki. Podsumowując - brak realizacji założeń Programu jest sprzeczne z zapisami Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.”, „Polityki Ekologicznej Państwa” oraz „Programu Ochrony Środowiska województwa podlaskiego na lata 2017 - 2020 z perspektywą do 2024 roku”.

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Biorąc pod uwagę poszczególne komponenty środowiska, powiat siemiatycki charakteryzuje się dużym stopniem naturalności środowiska, posiadając korzystne zasoby wewnętrzne, przejawiające się w walorach środowiskowych. O walorach przyrodniczych świadczą liczne formy ochrony przyrody występujące na tym terenie tj.: obszary Natura 2000, rezerваты przyrody oraz pomniki przyrody. Jednym z głównych zagrożeń, zwłaszcza powierzchniowych form ochrony przyrody jest wzrost terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz rekreacyjną kosztem obszarów o wysokich walorach przyrodniczo - krajobrazowych. Kolejną kwestią są zasoby mineralne, które stwarzają korzystne warunki, pozwalające rozwijać się zakładom produkcyjnym wykorzystując różnorodne materiały budowlane. Zagrożenia dla środowiska powodowane wydobywaniem prowadzonym na podstawie koncesji podlegają stałemu nadzorowi górnictwu. Tereny wyrobiskowe po

zakończonych eksploatacji zasobów powinny zostać poddane rekultywacji i zagospodarowaniu na cele rolnicze, gospodarki rybackiej, bądź rekreacyjne.

Znaczny wpływ na walory krajobrazowe mają inwestycje liniowe -rozbudowa sieci dróg). Istotną kwestią jest także zabudowa mieszkaniowa, której struktura powinna być dostosowana do istniejącej i odpowiednio wkomponowana do warunków krajobrazowych.

Zasady zrównoważonej gospodarki leśnej określa Polityka leśna państwa. Lasy na obszarze powiatu pełnią ważną funkcję gospodarczą, ale również odgrywają dużą rolę w funkcji turystyczno - wypoczynkowej. Ochrona lasów, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej stanowią czynniki decydujące o zachowaniu najważniejszych funkcji lasów.

Stan wód powierzchniowych w powiecie jest zły, a wód podziemnych zadowalający i dobry. Głównym źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych są ścieki z oczyszczalni ścieków, natomiast najpowszechniej występującymi przyczynami zanieczyszczeń wód podziemnych są wycieki z niezisolowanych wysypisk odpadów, baz paliwowych i stacji sprzedaży paliw do pojazdów samochodowych, nieszczelne szamba. Istotnym źródłem zanieczyszczeń są azotany i fosforany pochodzące ze źle nawożonych pól ornych.

Sieć wodociągowa na terenie powiatu siemiatyckiego jest stosunkowo dobrze rozwinięta natomiast słabo rozwinięta jest sieć kanalizacyjna.

Władze samorządowe powiatu będą wdrażały cele ustalone w Programie, poprzez realizację zadań określonych na podstawie Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska. Realizacja zadań zapisanych w Programie może przyczynić się do poprawy stanu konkretnych elementów środowiska, a tym do poprawy jakości życia mieszkańców. Największa część planowanych inwestycji na najbliższe lata to działania z zakresu modernizacji sieci dróg oraz termomodernizacji i wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Po analizie ujętych w „*Programie Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027*” celów i zadań, zidentyfikowano rodzaje działań mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wszystkie planowane przedsięwzięcia charakteryzują się ograniczonym terytorialnie oddziaływaniem na środowisko. Zasięg oddziaływania inwestycji to oddziaływanie krótkoterminowe związane z budową lub modernizacją danej infrastruktury. Finalne oddziaływanie będzie skutkowało poprawą stanu środowiska na danym terenie.

Dokonując analizy istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, zwrócono szczególną uwagę na obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2018

poz. 1614). Na obszarze powiatu siemiatyckiego znajdują się następujące powierzchniowe formy ochrony przyrody:

- 5 rezerwatów: Góra Uszeście, Grąd Radziwiłłowski, Koryciny, Sokóle, Witanowszczyzna;
- 2 obszary chronionego krajobrazu: Dolina Bugu, Dolina Bugu i Nurca;
- 4 obszary Natura 2000 - Ostoja Nadbużańska, Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego, Ostoja w Dolinie Górnego Nurca, Dolina Dolnego Bugu
- 42 pomniki przyrody,
- 64 użytki ekologiczne,
- 1 zespół przyrodniczo-krajobrazowy: Głogi.

Z uwagi na fakt, iż „Program Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027” zawiera często dość ogólne założenia działań inwestycyjnych, w związku z tym na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie ma możliwości dokonania analizy i oceny stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem będzie możliwy do określenia, na etapie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko konkretnych projektów inwestycyjnych, na podstawie której wydawane będą decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.

W przypadku podjęcia decyzji dotyczącej działań związanych z termomodernizacją obiektów wykraczających poza zaplanowane zadania, należy wziąć pod uwagę, że w zakresie zidentyfikowanych problemów, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić realizację zapisów Programu, w szczególności na obszarach podlegających ochronie, na które realizacja dokumentu może wywierać wpływ, istnieje obawa, że nieodpowiednio prowadzone prace modernizacyjne i termomodernizacyjne mogą powodować niszczenie miejsc gniazdowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy oraz mogą uniemożliwiać im późniejsze wykorzystywanie tych obiektów jako miejsc lęgowych bądź zimowisk. Przy realizacji zadań wynikających z założeń Programu należy zwrócić szczególną uwagę na należyte wykonanie prac demontażowych, ponieważ zgodnie z § 6.1 pkt 7) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016, poz. 2183) w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych objętych ochroną ścisłą oraz częściową obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania.

Aby zapewnić ograniczenie negatywnych oddziaływań będących ewentualnym następstwem realizacji Programu przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić wizję terenową, w celu uzyskania informacji o ewentualnym występowaniu w obrębie bryły budynku objętego pracami gniazd ptaków lub nietoperzy. W przypadku stwierdzenia obecności gniazd należy w konsultacji z ornitologiem lub chiropterologiem przeprowadzić rozpoznanie, w celu weryfikacji ewentualnego występowania w tych miejscach gatunków chronionych. Prace remontowe należy prowadzić poza okresem lęgowym i rozrodu stwierdzonych gatunków chronionych. Termin powinien zostać dostosowany do ekologii gatunku zinwentaryzowanego.

Biorąc pod uwagę, że gminy z powiatu siemiatyckiego aktywnie uczestniczą od lat w Programie usuwania azbestu z terenu kraju, należy nadmienić, że powyższa wytyczna odnosi się również do wszelkich działań związanych z ewentualnym usuwaniem wyrobów azbestowych z budynków.

W przypadku konieczności wykonania czynności zakazanych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, o których mowa w § 6.1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016, poz. 2183) np. niszczenie siedlisk, ostoi, gniazd, zimowisk i innych schronień - konieczne jest uzyskanie zezwolenia na odstępstwa od ww. zakazów wydanego przez właściwy organ ochrony środowiska (Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska). Zakaz usuwania gniazd nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne.

W przypadkach, gdy obiekt budowlany wykorzystywany był przez chronione gatunki zwierząt po przeprowadzeniu prac remontowych należy, w miarę możliwości zapewnić nietoperzom dalsze schronienie w czasie dnia, a ptakom dalsze gniazdowanie w jego obrębie. Jeżeli nie będzie to możliwe poprzez wykorzystanie naturalnych szpar i szczelin, należy dążyć do zapewnienia na remontowanym budynku lub w jego rejonie odpowiednich siedlisk zastępczych (np. budek lęgowych), aby zrekompensować utracone miejsca bytowania i rozrodu danych gatunków. Charakter zastosowanych siedlisk zastępczych, ich lokalizacja, parametry techniczne i zagęszczenie powinny być dobrane odpowiednio do preferencji gatunków, które występowały tam wcześniej i skonsultowane z ornitologiem i chiropterologiem.

9. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Przy ustalaniu problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027” wykorzystano m.in. analizę stanu środowiska na terenie powiatu, a także wyniki analizy SWOT. Z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, wśród najistotniejszych problemów na terenie powiatu siemiatyckiego należy wymienić:

- Słabo rozwinięta przesyłowa sieć ciepła oraz sieć gazowa,
- Tzw. „niska emisja” zanieczyszczeń pochodząca z lokalnych kotłowni,
- Wysoka emisja spalin związana z ruchem pojazdów na drodze krajowej nr 19,
- Niska jakość nawierzchni i stan infrastruktury drogowej,
- Zły stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych,
- Niski stopień skanalizowania powiatu i bardzo powolne rozbudowywanie tego rodzaju instalacji,
- Gromadzenie ścieków w nieszczelnych szambach,
- Niewłaściwa gospodarka nawozowa i zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- Duży odsetek gleb kwaśnych i wymagający systematycznego wapnowania,
- Niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- Silna konkurencja w procesie ubiegania się o fundusze unijne oraz inne środki zewnętrzne - prowadzi do zniechęcenia, a tym samym do zahamowania rozwoju lokalnego w zakresie infrastruktury drogowej i turystyczno-wypoczynkowej.

Położenie powiatu na obszarach cennych przyrodniczo, w tym Natura 2000 może również wiązać się z potencjalnymi problemami, zagrożeniami, utrudniającymi lub uniemożliwiającymi realizację zapisów zawartych w Programie.

W odniesieniu do potencjalnego zagrożenia obszarów chronionych (na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody) występujących na terenie powiatu, identyfikacja wpływu zagrożeń została przedstawiona w postaci poniższej tabeli.

Tab. 11. Problemy ochrony środowiska w związku z występowaniem ustawowych form ochrony przyrody

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Zagrożenia
Rezerwaty przyrody	Góra Uszeście, Grąd Radziwiłłowski, Koryciny, Sokóle, Witanowszczyzna	Do głównych zagrożeń zaliczyć należy nasilająca się presja turystyki i zanieczyszczenia środowiska związane z jej rozwojem, nieskanalizowany ruch turystyczny, zanieczyszczenia spowodowane występowaniem dzikich wysypisk
Obszar Chronionego Krajobrazu	Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu, Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Bugu i Nurca	Wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę. Postępująca urbanizacja, konieczność zwiększenia powierzchni pod infrastrukturę przemysłową i mieszkaniową, potrzeba powiększenia powierzchni rolnej, poprawa żeglowności rzek wymuszają zabiegi prostowania biegu rzek (regulacji rzek), pogłębiania koryt rzecznych, budowy stopni wodnych, progów, jazów, zapór, wycinania nadrzecznych łągów, osuszania terenów zalewowych. Nasilająca się presja turystyki i zanieczyszczenia środowiska związane z jej rozwojem, nieskanalizowany ruch turystyczny. Zanieczyszczenia spowodowane występowaniem dzikich wysypisk Zanieczyszczenia wód Likwidowanie zadrzewień przydrożnych i śródpolnych
SOO Natura 2000	Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - PLH200014 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego	Włamania do zamkniętego obiektu, również w czasie zimy, penetracja i niepokojenie zimujących zwierząt, palenie ognisk wewnątrz obiektów, zmiany mikroklimatu podczas okresu hibernacji nietoperzy, turystyka w okresie hibernacji. SDF, jako najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar, wymienia: <ul style="list-style-type: none"> ▪ turystyka piesza, ▪ usuwanie podszytu, ▪ wandalizm, ▪ usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności kartowatej.

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Zagrożenia
OSO Natura 2000	Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 - PLB140001 Dolina Dolnego Bugu	<p>Największe zagrożenie dla tutejszej awifauny stwarzają obwałowania i odcinanie starorzeczy od współczesnego koryta rzeki oraz zabudowa doliny. Zanieczyszczenie wód, melioracje, tamy zaporowe, trasy szybkiego ruchu, przebudowa drzewostanów w kierunku monokultur sosnowych, kłusownictwo, to kolejne czynniki, zagrażające ptakom i przyrodzie obszaru.</p> <p>Obszar podlega działaniom z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Istniejące obiekty i urządzenia związane z ochroną przeciwpowodziową oraz koryto rzeczne wymagają utrzymywania ich w należytym stanie technicznym. Na obszarze będą prowadzone działania zapewniające swobodny spływ wód oraz lodu. Przy wykonywaniu powyższych zadań zachowana zostanie dbałość o utrzymanie dobrego stanu ekologicznego doliny. Wykonywanie tych prac obejmuje różne fragmenty doliny rzecznej i nie ma istotnego wpływu na całość obszaru Natura 2000.</p> <p>SDF, jako najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar, wymienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych, ▪ drogi, autostrady, ▪ inne kompleksy sportowe i rekreacyjne, ▪ polowanie, ▪ uprawa, ▪ zabudowa rozproszona, ▪ inne tereny przemysłowe i handlowe.
SOO Natura 2000	Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - PLH140011 Ostoja Nadbużańska	<p>Obwałowania i odcinanie starorzeczy od współczesnego koryta rzeki; zanieczyszczenie wód, melioracje, tamy zaporowe, trasy szybkiego ruchu, przebudowa drzewostanów w kierunku monokultur sosnowych, kłusownictwo.</p> <p>Obszar podlega działaniom z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Istniejące obiekty i urządzenia związane z ochroną przeciwpowodziową wymagają utrzymywania ich w sprawności technicznej. Na obszarze będą prowadzone działania związane z swobodnym spływem wód i kry. Wykonywanie tych prac obejmuje różne fragmenty doliny rzecznej i nie ma istotnego wpływu na całość obszaru Natura 2000.</p> <p>SDF, jako najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar, wymienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ inne formy zanieczyszczenia, ▪ chwywanie, trucie, kłusownictwo, ▪ składowisko przemysłowe, ▪ polowanie, ▪ inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, ▪ pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych, ▪ uprawa, ▪ inne kompleksy sportowe i rekreacyjne.

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Zagrożenia
SOO Natura 2000	Projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 - PLH 200021 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca	<p>SDF, jako najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar, wymienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych, ▪ nawożenie (nawozy sztuczne), ▪ wydeptywanie, nadmierne użytkowanie, ▪ usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej, ▪ odpady, ścieki, ▪ pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych, ▪ regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, ▪ antagonizm ze zwierzętami domowymi, ▪ restrukturyzacja gospodarstw rolnych, ▪ wycinka lasu, ▪ zmiana sposobu uprawy, ▪ pojazdy zmotoryzowane, ▪ zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie, ▪ wędkarstwo, ▪ zanieczyszczenie gleby i odpady stałe (z wyłączeniem zrzutów), ▪ hodowla zwierząt, ▪ usuwanie martwych, umierających drzew, ▪ tamy, wały, sztuczne plaże, ▪ uprawa, ▪ zabudowa rozproszona, ▪ modyfikowanie funkcjonowania wód, ▪ zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, ▪ międzygatunkowe interakcje wśród roślin, ▪ pożary i gaszenie pożarów.
Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe	Głogi	<p>Scalenie gruntów, zanik miedz i zadrzewień śródpolnych powoduje, że krajobraz staje się monotony. Zagrożone są tradycyjne, ekstensywnie uprawiane łąki i pastwiska, torfowiska, śródpolne oczka wodne oraz stare sady. Agrocenozy, ale i przyległe do nich ekosystemy zagrożone są na skutek chemizacji - skażenia nawozami i środkami ochrony roślin. Zabiegi te, to także główna przyczyna tego, że nasze pola są coraz mniej kolorowe, a dzikie gatunki wycofują się na przydroża i miedze. Negatywne skutki niesie za sobą stosowanie ciężkiego sprzętu, melioracji, wypalania łąk i wprowadzania nowych odmian lub mieszańców roślin oraz gatunków obcych geograficznie.</p> <p>Z drugiej strony zagrożeniem jest nie tylko intensyfikacja, ale także zarzucenie użytkowania, szczególnie w przypadku użytków zielonych. Zanik koszenia lub wypasu już na przestrzeni kilku lat powoduje przemiany struktury znacząco zmieniające te siedliska. Pozostawienie ich naturalnej sukcesji prowadzącej do rozwoju zarośli i lasów generalnie uznaje się za nie korzystne z punktu widzenia ochrony różnorodności biologicznej, choć powstające spontanicznie drzewostany są znacznie bardziej wartościowe od sztucznych nasadzeń.</p> <p>Przemiany walorów krajobrazowych mogą wynikać ze zmian klimatycznych, zanieczyszczenia środowiska pochodzenia przemysłowego, fragmentacji na skutek zagęszczania sieci dróg, rozwoju osadnictwa i przemysłu, budowy dużych zbiorników zaporowych w dolinach rzecznych czy eksploatacji złóż. Ochrona krajobrazu nie jest należycie traktowana w planowaniu przestrzennym.</p>

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Zagrożenia
Pomniki przyrody	Aleje drzew i pojedyncze drzewa	W przypadku pomników drzew, drzewostanów, może wystąpić zagrożenie istnienia z powodu czynników pogodowych, zagrożeń powodowanych przez wystąpienie szkodników owadzych. Brak systematycznego monitoringu stanu pomników przyrody i objęcia właściwymi formami pielęgnacji, ze względu na brak środków finansowych.
Użytki ekologiczne	-	Zagrożenia użytków ekologicznych wynikają przede wszystkim z zanieczyszczenia środowiska związanego ze zwiększoną antropopresją: nasilająca się presja turystyki i zanieczyszczenia środowiska związane z jej rozwojem, nieskanalizowany ruch turystyczny, zanieczyszczenia wód, wnikanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, zaśmiecanie, wydeptywanie, niszczenie runa. Brak środków finansowych na objęcie tych form właściwą pielęgnacją

Źródło: Opracowanie własne EKOTON sp. z o. o.

Największym problemem związanym z ochroną różnorodności przyrodniczej jest silna antropopresja na tereny cenne przyrodniczo. Związane jest to z zajmowaniem tych terenów pod zabudowę mieszkaniową czy lotniskową.

Zagrożeniem jest także przecinanie tych terenów elementami infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Infrastruktura taka w szczególności drogi stanowią barierę dla przemieszczających się zwierząt, zagrożenie dla ich życia lub powodują zmianę ich tras migracyjnych. Zwiększająca się presja turystyczna na tereny cenne przyrodnicze jest także dużym zagrożeniem. Nadmierna penetracja wiąże się z bezpośrednim niszczeniem cennych gatunków roślin, płośzeniem zwierząt, zwiększonym hałasem, zaśmiecaniem i tworzeniem nielegalnych wysypisk śmieci.

Zanikanie cennych siedlisk powodowane jest także zmianami stosunków wodnych np.: niewłaściwym prowadzeniem melioracji, czy użytkowaniem terenu. Intensyfikacja produkcji rolniczej, złe wykorzystanie środków ochrony roślin, likwidacja śródpolnych zadrzewień i oczek wodnych prowadzi do ubożenia i degradacji krajobrazu oraz ograniczenia liczebności wielu gatunków roślin i zwierząt niekiedy nawet zaniku ich lokalnych populacji.

Zidentyfikowane problemy odnoszą się zarówno do obszarów chronionych w ramach krajowego systemu ochrony jak i obszarów objętych ochroną w ramach Natura 2000 oraz innych terenów cennych przyrodniczo.

Istotnym zagrożeniem dla tego terenu są zanieczyszczenia wód. Zagrożeniem dla płazów i ptaków jest niewłaściwie przeprowadzona melioracja prowadząca do szybkiego odpływu wód powierzchniowych i silnego przesuszenia bagien.

Także rozwijająca się w regionie hodowla bydła mlecznego doprowadza do zanikania półnaturalnych łąk i zastępowania ich łąkami, gdzie sieje się mieszanki traw bardziej wydajnych. Coraz większa mechanizacja uprawy użytków zielonych, stosowanie większych i nowocześniejszych maszyn, oprócz tego, że stanowią bezpośrednie zagrożenie dla płazów i ptaków szczególnie w okresie rozrodu, skłaniają rolników do scalania gruntów, co w konsekwencji prowadzi do ujednoczenia terenu. Znikają śródpolne zakrzaczenia i zadrzewienia powodując ograniczanie liczby siedlisk dostępnych dla większej liczby gatunków roślin i zwierząt, zmniejsza się też udział nieużytków. A więc zmiana sposobu gospodarowania może być zagrożeniem dla tego obszaru.

W ostatnich latach intensywne pozyskiwanie drewna w lasach prywatnych prowadzi do zaniku starodrzewów - nie pozostają zatem drzewa dziuplaste a martwe drewno jest usuwane i przeznaczane na opał. Sporadycznie, każdej wiosny obserwuje się wypalanie traw i trzcin - zjawisko to nie ma jednak charakteru masowego.

Powiat siemiatycki ma na swoim terenie obszary prawnie chronione, co świadczy o wysokim stopniu naturalności analizowanego obszaru i jego szczególnych walorach. Położenie powiatu na obszarach cennych przyrodniczo, w tym Natura 2000 może również wiązać się z potencjalnymi problemami i zagrożeniami dla tych terenów, jednak realizacja zapisów zawartych w Programie, którego nadrzędną zasadą jest zasada zrównoważonego rozwoju, powinno przyczynić się do poprawy poszczególnych komponentów środowiska, a więc pośrednio lub bezpośrednio będzie miała pozytywny wpływ na cenne przyrodniczo obszary.

Oprócz powierzchniowych form ochrony przyrody, na terenie powiatu występują pomniki przyrody. Największym zagrożeniem drzew będących pomnikami przyrody jest, oprócz czynników naturalnych (obumieranie, niszczenie przez wichury), niepodejmowanie działań polegających na spowalnianiu naturalnych procesów (obcinanie suchych konarów, impregnacja środkami grzybobójczymi i owadobójczymi).

Skuteczna ochrona wielu gatunków zwierząt wymaga nie tylko ochrony gatunkowej czy obszarowej. Niezbędne jest również zachowanie, łączności ekologicznej pomiędzy płatami siedlisk dostępnych dla tych zwierząt. Jest to szczególnie ważne w przypadków gatunków o znacznych wymaganiach przestrzennych, jak np. duże drapieżniki. Zbyt małe i dodatkowo izolowane populacje zagrożone są wyginięciem ze względu na ich niewielką zmienność genetyczną i silny wpływ czynników losowych. Poszczególne gatunki zwierząt przemieszczają się najczęściej wielokrotnie wzdłuż tych samych obszarów - które dobrze znają i które zapewniają im bezpieczeństwo. Stąd istotna rola korytarzy ekologicznych umożliwiających zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwienie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie, zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów. Korytarze powodują zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie różnorodności

genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobernej a także kształtują obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk, wskutek zachowań terytorialnych.

Przez teren powiatu siemiatyckiego przebiegają korytarze ekologiczne. Należą do nich:

- GKPnC-1A - Lasy Mielnickie - Puszcza Biała,
- GKPnC-4 - Dolina dolnego Bugu,
- GKPnC-2A - Lasy Mielnickie
- KPnC-2B - Puszcza Białowieska - Lasy Mielnickie
- KPnC-1B - Dolina górnego Nurca.

Korytarze ekologiczne spełniają swoją funkcję jedynie wówczas, gdy są drożne na całej swojej długości. Oznacza to, że na obszarze korytarza ekologicznego musi być zachowany, korzystny z punktu widzenia możliwości przemieszczania określonych gatunków, układ siedlisk, a istniejące bariery migracyjne nie powinny znacząco wpływać na możliwości ich migracji. W praktyce szereg czynników, zarówno o charakterze naturalnym, jak i przede wszystkim antropogenicznym, powoduje zakłócenie, a nawet przerwanie ich ciągłości i wynikającą z niej fragmentację i izolację siedlisk.

W konsekwencji utrudnia to lub uniemożliwia migrację i wymianę osobników pomiędzy populacjami. Czynniki powodujące przerwanie łączności ekologicznej określane są mianem barier ekologicznych. Do barier można zaliczyć:

- infrastrukturę komunikacyjną - przede wszystkim drogi o dużym natężeniu ruchu, ogrodzone drogi ekspresowe i autostrady oraz linie szybkich kolei,
- tereny zabudowane - przede wszystkim rozwój zabudowy wzdłuż dróg, terenów przemysłowych oraz składowisk i innych rozległych obszarów zurbanizowanych;
- infrastrukturę związaną z energetyką, w tym farmy wiatrowe (zagrożenie dla ptaków podczas ich migracji) oraz elektrownie wodnych (bariery dla ssaków związanych ze środowiskiem wodnym i innych zwierząt wodnych).

Zaplanowane w analizowanym Programie działania, wynikające przede wszystkim z rozbudowy i modernizacji infrastruktury komunikacyjnej mogą chwilowo zakłócić funkcjonowanie korytarzy. Niemniej jednak realizacja zamierzeń Programu skupiona jest na remontach i przebudowach już istniejących dróg, a więc nie przyczyni się do fragmentacji korytarzy ekologicznych, gdyż nie spowoduje fragmentaryzacji istniejących

siedlisk przyrodniczych, a więc nie wpłynie na wystąpienie zakłóceń w ich funkcjonowaniu.

Realizacja ustaleń zawartych w Programie może zostać utrudniona poprzez następujące problemy, wynikające z potencjalnych zagrożeń środowiska:

- Katastrofy naturalne lub antropogeniczne (pożary lasów i torfowisk, zagrożenia powodziowe, huragany i silne wiatry, transport materiałów niebezpiecznych, awarie przemysłowe),
- Pogłębiająca się nieskuteczność w egzekwowaniu przepisów prawa miejscowego, w szczególności w zakresie ładu przestrzennego i turystyki,
- Niebezpieczeństwo nasilania się różnic między ochroną środowiska a strategicznym dla regionu rozwojem społeczno-gospodarczym (konflikty w zakresie powstawania przedsięwzięć na obszarach chronionych),
- Niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska.

Opisane i wymienione powyżej zagrożenia i problemy odnoszące się m.in. do obszarów objętych ochroną nie utrudniają realizacji zapisów przedmiotowego Programu, ponieważ ma on na celu zrównoważony rozwój gminy i poprawę poszczególnych komponentów środowiska naturalnego. Analizowany Program ma także za zadanie wyeliminować zagrożenia środowiska lub przynajmniej ograniczyć ich negatywny wpływ.

10. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Podstawą do opracowania przedmiotowego projektu „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027” są następujące międzynarodowe i krajowe dokumenty:

- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.”
- II Polityka Ekologiczna Państwa (dokument z perspektywą do 2025 roku);
- Długookresowa strategia rozwoju kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności;
- Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”;
- Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku);
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020;
- Strategia „Sprawne Państwo 2020”;
- Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022;
- Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie;
- Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2020;

- Strategia rozwoju kapitału społecznego 2020;
- Polityka energetyczna Polski do 2030 roku
- Polityka Leśna Państwa;
- Pakiet klimatyczno - energetyczny;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Dyrektywa 2000/60/we Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. Ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (dz. U. Ue l z dnia 22 grudnia 2000 r.) Tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna;
- Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych;
- Narodowy program rozwoju gospodarki niskoemisyjnej
- Program ochrony środowiska województwa podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego;
- Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016 - 2022;
- Strategia rozwoju województwa podlaskiego do 2020 roku;
- Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej;

Główne cele „Programu Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027” wyznaczają działania zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju przy poszanowaniu i promocji zasobów środowiska naturalnego. Jako wiążące przyjmuje się cele Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.” oraz „Polityki Ekologicznej Państwa”. Uwzględnia się także fakt, iż powyższe dokumenty krajowe w dużej mierze adoptowały już cele i założenia europejskiej i światowej polityki ekologicznej, a zatem są w najwyższym stopniu zbieżne z odpowiadającymi im politykami ustanowionymi na poziomie międzynarodowym i krajowym.

„Programu Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027” realizuje cele ochrony środowiska ustanowione na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Świadczą o tym ustalenia Programu w zakresie priorytetów, których realizacja ma doprowadzić do poprawy stanu

przyrody, efektywniejszego wykorzystania zasobów i walorów środowiska w rozwoju społeczno - gospodarczym. Dążenia te mają jednocześnie służyć zachowaniu dóbr przyrody przyszłym pokoleniom, a także sprzyjać rozwojowi gospodarczemu i poprawie atrakcyjności regionu. Realizacja celów z zakresu rozbudowy infrastruktury ochrony środowiska powinna umożliwić osiągnięcie standardów określonych dyrektywami Unii Europejskiej i wynikających z Traktatu Akcesyjnego.

W osiągnięciu założonych w Programie celów mają służyć określone w harmonogramie Programu działania, ze wskazaniem podmiotu odpowiedzialnego za realizację. W Programie określono również zasady zarządzania Programem ochrony środowiska, przykładowe wskaźniki monitoringu jego realizacji oraz szacunkowe koszty planowanych przedsięwzięć.

11. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU A TAKŻE NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Projektowany „*Program Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027*” został stworzony w celu poprawy istniejącego stanu środowiska. Niemniej jednak niektóre z zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć mogą lokalnie oddziaływać na środowisko i mieć krótkotrwały negatywny wpływ na otoczenie, zwłaszcza w czasie realizacji inwestycji. Do działań niosących ze sobą takie niebezpieczeństwo można zaliczyć rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, termomodernizację budynków oraz inwestycje drogowe. Podstawowym celem sporządzenia niniejszej Prognozy jest wskazanie potencjalnych skutków realizacji ustaleń Programu na środowisko i mieszkańców.

Ze względu na znaczny stopień ogólności sformułowań w zakresie priorytetów zawartych w dokumencie, możliwe jest dokonanie ogólnej ich oceny.

Poniżej w tabeli dokonano oceny skutków realizacji „*Programu Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027*”. Określając poszczególne oddziaływania odniesiono się do realizacji celów operacyjnych założonych w omawianym dokumencie. Wyniki analizy oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska oraz obszary Natura 2000 przedstawiono w postaci macierzy interakcji.

Tab. 12. Wyniki analizy przewidywanych oddziaływań na obszary Natura 2000 i poszczególne komponenty środowiska.

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji		Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza	Modernizacja transportu w kierunku transportu niskoemisyjnego	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/B/D	+/P	0	+/D	0	0	+/P	0
		Opracowanie i aktualizacja programów w zakresie ochrony powietrza	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/P	0	+/D	0	0	+/P	0
		Monitoring powietrza	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/P	0	+/D	0	0	+/P	0
		Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/P	0	+/D	0	0	+/P	0
	Poprawa efektywności energetycznej	Rozbudowa przesyłowej i dystrybucyjnej sieci ciepłowniczej i gazowej	0	0	+/P	0	0	0	0	0	0	+/D	0	0	0	0
		Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i prywatnym, w tym termomodernizacja i wymiana oświetlenia	0	0	+/P	0	0	0	0	0	0	+/D	0	0	0	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji		Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu	Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych (słońca, wiatru, wody, biomasy i biogazu) do produkcji energii elektrycznej i ciepłej	+/P/D	0	+/P/D	0	0	+/P	+/P/D	0	0	+/P	0	+/P	0	+/P/D
Zagrożenia hałasem	Ograniczenie emisji hałasu	Uwzględnienie aspektów związanych z ponadnormatywnym hałasem w zagospodarowaniu przestrzennym	0	0	+/P/D	0	0	0	+/P	0	0	0	+/B/D	0	0	0
		Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, realizowana z uwzględnieniem konieczności ograniczenia presji na środowisko oraz życie i zdrowie ludzi (w tym usprawnienie organizacji ruchu)	0	0	+/B/D	0	0	0	+/B/D	0	0	+/P/D	+/B/D	0	+/P/D	+/P/D
		Eliminacja zagrożenia mieszkańców powiatu nadmiernym hałasem	0	0	+/B/D	0	0	0	+/B/D	0	0	+/P/D	+/B/D	0	+/P/D	+/P/D
		Opracowanie i aktualizacja programów ochrony przed hałasem (w tym aktualizacja map akustycznych)	0	0	+/P/D	0	0	0	0	0	0	0	+/B/D	0	0	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji		Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
		Monitoring hałasu komunikacyjnego i kontynuacja kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu	0	0	+/P/D	0	0	0	0	0	0	0	+/B/D	0	0	0
Pola elektromagnetyczne	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi	0	0	+/P/D	+/P/D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Monitoring natężeń pól elektromagnetycznych	0	0	+/P/D	+/P/D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gospodarowanie wodami	Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych	Ochrona zasobów wodnych (w tym ochrona naturalnej hydromorfologii cieków)	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/B/D	0	0	+/P/D	+/P/D	0	+/P/D	0	+/P
		Budowa i odtwarzanie systemów i urządzeń melioracji wodnych (w tym niezbędnych do realizacji zrównoważonego rolnictwa) oraz pozostałej infrastruktury służącej do retencjonowania, regulacji i ochrony zasobów wód	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/B/D	0	0	+/P/D	+/P/D	0	+/P/D	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji	Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
	Odtwarzanie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/B/D	0	0	+/P/D	+/P/D	0	+/P/D	0	+/P
	Ograniczenie presji rolnictwa na wody	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/B/D	0	0	+/P/D	+/P/D	0	+/P/D	0	+/P
	Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania wodami	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/B/D	0	0	+/P/D	+/P/D	0	+/P/D	0	+/P
	Monitoring wód	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	0	+/P/D	0	+/P/D	0	+/P/D
	Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarowania wodami	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	0	+/P/D	0	+/P/D	0	+/P/D
Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania	0	0	+/B/D	0	0	+/B/D	0	0	0	0	0	0	0	0
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej z uwzględnieniem konieczności ograniczania strat wody	0	0	+/B/D	0	0	+/B/D	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywa na lata 2024-2027

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji		Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
		Uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę	0	0	+/P/D	0	0	+/B/D	0	0	0	0	0	0	0	0
	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Realizacja projektów sanitacji w zabudowie rozproszonej	0	0	+/B/D	0	0	+/B/D	0	0	0	0	0	0	0	0
		Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i deszczowej)	0	0	+/B/D	0	0	+/B/D	0	0	0	0	0	0	0	0
		Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja działań w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	0	0	+/B/D	0	0	+/B/D	0	0	0	0	0	0	0	0
		Monitoring wód oraz kontrola jakości wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia	0	0	+/P/D	0	0	+/B/D	0	0	0	0	0	0	0	0
		Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	0	0	+/B/D	0	0	+/B/D	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywa na lata 2024-2027

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji		Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
Zasoby geologiczne	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko i ludność lokalną podczas prowadzenia prac geologicznych oraz eksploatacji i magazynowania kopalin, w tym monitorowanie wydobycia	+/P/D	0	0	0	0	0	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/B/D	0	+/B/D
		Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami	+/P/D	0	+/P/D	0	0	0	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/B/D	0	+/P/D
		Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi	+/P/D	0	+/P/D	0	0	0	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/B/D	0	+/P/D
Gleby	Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Rekultywacja terenów zdegradowanych lub zdevastowanych w celu przywrócenia im wartości użytkowych lub przyrodniczych, w tym rekultywacje z wykorzystaniem odpadów	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	0	0	v	0	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji		Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
		Przeciwdziałanie degradacji gleb i powierzchni ziemi	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/P/D	0	+/P/D
		Monitoring gleb i powierzchni ziemi	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/P/D	0	+/P/D
		Edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi	+/P/D	+/P/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/P/D	0	+/P/D
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalne gospodarowanie odpadami	Zapewnienie funkcjonowania systemu selektywnego zbierania/odbioru odpadów komunalnych	+/P/D	+/P/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/P/D	0	+/P/D
		Zapewnienie sprawnego funkcjonowania procesów odzysku i recyklingu (w tym ograniczenie masy odpadów składowanych)	+/P/D	+/P/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/P/D	0	+/P/D
		Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury służącej składowaniu odpadów	+/P/D	+/P/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/P/D	0	+/P/D
		Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest	+/P/D	+/P/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	0	0	+/P/D	0	+/P/D

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywa na lata 2024-2027

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji	Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	Monitoring gospodarki odpadami	+/P/D	+/P/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/P/D	0	+/P/D
	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarki odpadami	+/P/D	+/P/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/B/D	+/B/D	0	0	+/P/D	0	+/P/D
Zasoby przyrodnicze	Aktualizacja inwentaryzacji oraz stworzenie spójnego systemu informacji, opartego o technologie informatyczne, o zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych województwa wraz z wyceną wartości środowiska przyrodniczego	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Planowanie działań ochronnych na terenach przyrodniczo cennych	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	+/P/D	0	0
	Zwiększanie powierzchni obszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	+/P/D	0	0
	Ochrona siedlisk i gatunków	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	+/P/D	0	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywa na lata 2024-2027

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji	Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
	Wielofunkcyjna, zrównowazona gospodarka leśna	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	+/P/D	0	+/P/D
	Racjonalna gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	0	0	+/P/D
	Minimalizacja ryzyka wprowadzenia do środowiska gatunków obcych oraz usuwanie, kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	0	0	0
	Powiązanie systemów dolin rzecznych (jako naturalnych korytarzy ekologicznych) z zarządzaniem ryzykiem powodziowym, systemem obszarów chronionych i programem zwiększania możliwości retencyjnych, poprzez wykorzystanie naturalnych uwarunkowań terenu	+/P/D	+/B/D	+/P/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/P/D	+/B/D	+/B/D	+/P/D	0	0	0	0

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywa na lata 2024-2027

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji		Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
		Monitoring przyrodniczy różnorodności biologicznej i krajobrazowej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	+/P/D	0	0
		Zarządzanie środowiskiem	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D
Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych		Racjonalne powiększanie zasobów leśnych i dostosowanie składu gatunkowego drzewostanu do siedliska oraz zwiększanie różnorodności biocenoz leśnych, z uwzględnieniem gatunków odpornych na susze i podtopienia	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/P/D	0	0
		Zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	+/P/D	+/P/D
		Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania środowiskiem	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D

Prognoza Oddziaływania na Środowisko dla
Programu Ochrony Środowiska powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywa na lata 2024-2027

Obszar interwencji	Cele i kierunki interwencji		Natura 2000	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
	Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym	Podjęmowanie działań edukacyjnych służących ochronie i zachowaniu bioróżnorodności i dziedzictwa kulturowego oraz zagwarantowanie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska i dostępu do informacji o środowisku	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	+/P/D	0	+/P/D
Zagrożenia poważnymi awariami	Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym	Wspieranie działania jednostek reagowania kryzysowego	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	+/B/D	0	0	0	0	0	+/B/D
	Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego	Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez kompleksowe działania prewencyjne	+/P/D	+/P/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	0	0	0	+/P/D
	Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii	Ograniczenie występowania poważnych awarii	+/P/D	+/P/D	+/B/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	+/P/D	0	0	0	0	0	+/P/D

Źródło: opracowanie własne EKOTON sp. z o. o.

Legenda:

(+) - realizacja zadania spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki,

(-) - realizacja zadania spowoduje negatywne oddziaływania i skutki,

(0) - realizacja zadania nie wpływa na środowisko,

Rodzaje oddziaływań:

P - pośrednie

B - bezpośrednie

W - Wtórne

S - Skumulowane

K - Krótkoterminowe

Ś - Średnioterminowe

D - Długoterminowe

S - Stałe

C - Chwilowe

* Rodzaj oddziaływania został określony na podstawie art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko Identyfikacja oddziaływań:

Obszary Natura 2000

W odniesieniu do celów i przedmiotów ochrony obszarów naturalnych oraz integralności tych obszarów, analiza oddziaływania wykazała jednoznacznie pozytywny wpływ (w sporadycznych przypadkach neutralny). Spodziewanym efektem realizacji zapisów ujętych w *Programie* będzie utrzymanie a wręcz poprawa stanu obecnego. Żadne z działań zaplanowanych do podjęcia nie wpłynie w sposób negatywny na stan środowiska naturalnego w tym szczególnie na obszary Natura 2000. Założenia nie są też sprzeczne lub zagrażające siedliskom przyrodniczym ani walorom krajobrazowym obszarów.

Podczas realizacji inwestycji, zaplanowanych w *Programie*, mogą wystąpić krótkotrwałe, negatywne oddziaływania na zasoby przyrodnicze. Dotyczy to wszystkich prac budowlanych oraz ziemnych. Inwestycje takie jak budowa dróg czy sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych mogą zmieniać wygląd krajobrazu oraz wpływać lokalnie na żywe organizmy. Charakter oddziaływań będzie ograniczony i krótkotrwały, a wraz z zakończeniem inwestycji, rejon prac ma zostać doprowadzony do stanu jak najbardziej zbliżonego do naturalnego. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci wodno-kanalizacyjnej oraz sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślane wybory lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. W przypadku, gdy powiat podejmie decyzję o budowie bądź modernizacji istniejącej infrastruktury zlokalizowanej na terenie obszarów Natura 2000 należy szczególnie uważnie zaplanować prace budowlane, w taki sposób, aby nie powodowały zmian w stosunkach wodnych.

Jak już wcześniej zaznaczono analizowany *Program* został stworzony w celu poprawy istniejącego stanu środowiska, jednak niektóre z zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć mogą lokalnie oddziaływać na obszary Natura 2000 jak i inne powierzchniowe formy ochrony przyrody. Dopiero szczegółowa analiza przedinwestycyjna na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach określi szczegółowo zakres oddziaływania poszczególnych inwestycji. W przypadku realizacji zamierzeń inwestycyjnych, które mogłyby negatywnie oddziaływać na te obszary lub populacje gatunków, powinny zostać przeprowadzone działania kompensujące i minimalizujące w obrębie obszarów Natura 2000.

Różnorodność biologiczna oraz rośliny

Realizacja zadań wynikających z wyznaczonych celów Programu, w sposób pośredni lub bezpośredni będzie oddziaływała pozytywnie na różnorodność biologiczną oraz rośliny. Warto podkreślić tu przede wszystkim działania na rzecz aktywnej ochrony przyrody - związane bezpośrednio ze specyfiką cennych ekosystemów, m.in. rekultywację zdegradowanych terenów poprzez zalesienia.

Ludzie i zwierzęta

Oddziaływanie na ludzi i zwierzęta związane z realizacją planowanych zadań przewidzianych w analizowanym Programie będzie najczęściej pozytywne lub neutralne.

Oddziaływanie realizacji celów Programu ochrony środowiska na ludzi i zwierzęta może mieć tylko i wyłącznie pozytywne skutki. Zadania w zakresie rozwoju infrastruktury wodno - ściekowej, w sposób bezpośredni przyczynią się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, co również wpłynie na zdrowie ludzi i zwierząt. Zadania w zakresie modernizacji i termomodernizacji budynków wpłyną na poprawę jakości powietrza atmosferycznego na analizowanym obszarze. Poprawa jakości powietrza i wód, zmniejszenie natężenia hałasu, ochrona walorów przyrodniczych będą miały w perspektywie długofalowej, jednoznacznie pozytywne oddziaływanie na ludzi i zwierzęta.

Warto jednak podkreślić, iż występowanie oddziaływań negatywnych może nastąpić w wyniku krótkotrwałego i chwilowego wpływu budowy lub modernizacji obiektów, przynoszących w rezultacie długotrwałe oddziaływanie pozytywne.

Woda

W ramach działań związanych z ochroną wód powierzchniowych i podziemnych realizowane będą zadania mające doprowadzić do racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych oraz osiągnięcia dobrego stanu sanitarnego wód - prace przy budowie i modernizacji urządzeń sieciowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Rozwój sieci kanalizacyjnej zmniejszy ładunek zanieczyszczeń przedostający się do środowiska z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych. Efektem tego będzie mniejsze zanieczyszczenie wód i gleby substancjami nieorganicznymi i organicznymi.

Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić krótkotrwałe, negatywne oddziaływania na środowisko. Prace ziemne oraz budowlane, związane z inwestycjami dotyczącymi budowy sieci przesyłowych czy dróg, mogą doprowadzić do zmiany stosunków wodnych w otoczeniu miejsca prac. Dotyczy to zwłaszcza prac ziemnych, do których zalicza się niwelowanie oraz podnoszenie poziomu terenu. Prace tego rodzaju w dużym stopniu ingerują w strukturę gruntu, przez co następują zmiany w odprowadzaniu wód oraz jej

splywie, co może prowadzić m.in. do podtopień okolicznych terenów. Głównymi zanieczyszczeniami zagrażającymi jakości wód podziemnych są przede wszystkim węglowodory ropopochodne i metale ciężkie, pochodzące z zaplecza budowy i bazy budowlano - materiałowej. Należy pamiętać, że oddziaływania te będą krótkotrwałe i powinny zostać usunięte po zakończeniu inwestycji. Wszystkie zamierzenia inwestycyjne związane z infrastrukturą wodno-kanalizacyjną mają na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochronę jakości wód podziemnych i racjonalizację ich wykorzystania, a więc w dalszej perspektywie skutki oddziaływania dadzą pozytywny i długotrwały efekt.

Powietrze

Zadania, wyznaczone w ramach *Programu*, mają na celu, w perspektywie długoterminowej, poprawę stanu jakości powietrza. Na terenie powiatu jest niewiele dużych zakładów przemysłowych. Największe oddziaływanie na stan powietrza ma więc emisja niska związana z indywidualnymi systemami ogrzewania. Pozytywny wpływ może zostać osiągnięty już poprzez działania edukacyjne. Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy, na tematy związane z emisją zanieczyszczeń z tzw. niskiej emisji czy spalania odpadów, doprowadzi do zmniejszenia się ilości zanieczyszczeń przedostających się do powietrza atmosferycznego.

W ramach zadań inwestycyjnych, pozytywny, długoterminowy wpływ na powietrze atmosferyczne, będzie mieć budowa oraz modernizacja dróg oraz termomodernizacja budynków wraz z wymianą kotłowni. Zastąpienie starych kotłowni znacząco obniży ilość zanieczyszczeń przedostających się do powietrza w ramach, tzw. niskiej emisji. Modernizacja oraz budowa dróg będzie wiązała się z poprawą jakości nawierzchni asfaltowej a w efekcie zmniejszeniem się ilości spalin oraz związków organicznych powstających przy ścieraniu się opon, przedostających się do powietrza.

Z zadaniami inwestycyjnymi związane jest niebezpieczeństwo krótkookresowego, negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Do powietrza atmosferycznego, w czasie prac budowlanych, mogą przedostawać się pyły wydzielane podczas prac budowlano-remontowych. Takie działania często wymagają użycia ciężkiego sprzętu budowlanego, który w czasie prac wydziela duże ilości spalin, i czasowo może zwiększyć zanieczyszczenie powietrza spalinami. Należy zaznaczyć, że te oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały, ograniczony charakter i ustąpią wraz z zakończeniem inwestycji.

Ocenia się, że zapisy *Programu* spowodują, w perspektywie długoterminowej, redukcję zanieczyszczeń przedostających się do powietrza atmosferycznego co znacząco poprawi jakość środowiska oraz komfort życia mieszkańców.

Powierzchnia ziemi

Istotą ochrony gleb oraz powierzchni ziemi jest przeciwdziałanie ich degradacji lub, w przypadku gdy niekorzystne zmiany już nastąpiły, przywrócenie ich do stanu właściwego. Odpowiednia gospodarka złożami pozwoli zminimalizować negatywne skutki wydobywania surowców oraz umożliwi sprawną rekultywację terenu. Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi oraz gleby będą miały działania edukacyjne, zwłaszcza popularyzowanie dobrych praktyk rolniczych wśród mieszkańców powiatu. Przyczyni się to do zachowania właściwego chemizmu gleb i będzie zapobiegać ich degradacji. Odpowiednie użytkowanie środków ochrony roślin i nawozów pozwoli ograniczyć przedostawanie się pierwiastków biogennych do wód podziemnych i powierzchniowych. Do celów, zawartych w Programie zalicza się działania na rzecz rekultywacji terenów zdegradowanych. Ich efektem będzie doprowadzenie tych terenów do stanu poprzedzającego negatywne oddziaływania oraz odzyskanie ich dla celów rolniczych lub leśnych.

Zakłada się, iż oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi wiązać się będzie z realizacją wszystkich planowanych projektów kluczowych na skutek fazy budowy. Praca ciężkiego sprzętu mechanicznego wykorzystywanego m.in. do przygotowania terenu, zdjęcia darniny, wykonania wykopów, robót ziemnych doprowadzić może do zmiany struktury gleby, do zagęszczenia powierzchni ziemi, zmniejszenia porowatości i powietrza glebowego.

W fazie budowy dojść może również do zanieczyszczenia środowiska glebowego substancjami niebezpiecznymi pochodzącymi z niewłaściwie prowadzonych prac budowlanych (np. wycieki płynów eksploatacyjnych z pojazdów i maszyn, niewłaściwe gromadzenie odpadów niebezpiecznych) lub zdarzeń drogowych z udziałem pojazdów przewożących materiały niebezpieczne. Niemniej jednak powyższe zdarzenia występują losowo i są trudne do przewidzenia, zarówno w zakresie częstości występowania, jak i zakresu oraz nasilenia potencjalnego, negatywnego oddziaływania.

Oddziaływanie pozytywne wynikające z realizacji większości zamierzeń wiązać się będzie z realizacją infrastruktury technicznej, w szczególności systemu kanalizacji. Realizacja tych zadań bezpośrednio przełoży się na poprawę stanu czystości gleb.

Krajobraz

Realizacja ustaleń Programu może przyczynić się do poprawy walorów krajobrazowych powiatu, np. następstwem przeprowadzanych termomodernizacji jest również renowacja elewacji budynków.

Klimat

Na podstawie analizy można przewidywać, iż osiągnięcie niektórych celów *Programu* będzie w sposób pośredni pozytywnie oddziaływać na elementy klimatu, np. poprzez modernizację lokalnych kotłowni wpływając na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do powietrza.

Klimat akustyczny

Klimat akustyczny powiatu warunkowany jest natężeniem ruchu na drogach, w tym na drodze krajowej Nr 19.

Oddziaływanie na klimat akustyczny można analizować w dwóch fazach - w fazie budowy oraz w fazie eksploatacji danego ciągu komunikacyjnego. Wzmógłony hałas emitowany będzie podczas budowy prowadzonej w ramach realizacji projektów związanych z budową, przebudową i modernizacją dróg oraz towarzyszącej im infrastruktury technicznej. Hałas emitowany podczas prac budowlanych będzie miał charakter okresowy występujący jedynie do czasu zakończenia rozbudowy drogi. Związany będzie wyłącznie z pracą wykorzystywanych maszyn i urządzeń oraz ruchem pojazdów ciężarowych.

Na skutek eksploatacji nowych, przebudowanych i zmodernizowanych dróg również będzie następować emisja hałasu. Jednak należy zaznaczyć, iż hałas ten będzie w znacznym stopniu zmniejszony, poprzez remont nawierzchni oraz rozładowanie ruchu na niektórych ulicach w skutek budowy nowych dróg lub ich przedłużania.

Zasoby naturalne

Realizacja postanowień Programu, zakłada racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju. W dokumencie kładzie się nacisk na działania zmierzające do kontroli nad wydobywaniem surowców naturalnych oraz rekultywacją miejsc gdzie eksploatacja kruszyw została zakończona, można zatem przewidywać pozytywne oddziaływanie analizowanego dokumentu na zasoby naturalne.

Zabytki

Program ma na celu polepszenie stanu powietrza, a co za tym idzie nastąpi zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery, a tym samym zmniejszenie wpływu korozji atmosferycznej na zabytki.

Pozytywny wpływ na zabytki będzie miała także ewentualna przebudowa i modernizacja ulic. Należy tu zaznaczyć, iż drgania odgrywają rolę czynnika niszczącego elewacje i konstrukcję tych obiektów.

Dobra materialne

Pozytywne oddziaływanie na dobra materialne stwierdzone zostało w przypadku realizacji zadań z zakresu zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii (OZE). Realizacja inwestycji tego typu jest często niezwykle droga, jednak w dłuższej perspektywie czasowej przynosi właścicielom oszczędności finansowe, co wpływa bezpośrednio na ich dobra materialne.

Oddziaływania bezpośrednie i pośrednie są związane przede wszystkim z budową i funkcjonowaniem danej inwestycji zarówno na etapie budowy jak i późniejszej eksploatacji. W tym przypadku przewiduje się, iż jedynie na etapie budowy danych obiektów mogą wystąpić chwilowe negatywne oddziaływania tego typu, natomiast późniejsza eksploatacja będzie skutkować pozytywnym wpływem na wszystkie komponenty środowiska.

Planowane w *Programie* przedsięwzięcia mogą wykazywać efekty skumulowane, w momencie, gdy inwestycje nakładają się będą w czasie z innymi planowanymi na tym obszarze i w jego sąsiedztwie przedsięwzięciami. W sytuacji nakładania się harmonogramów prac związanych z budową niektórych obiektów nie można wykluczyć oddziaływania skumulowanego na wszystkie komponenty środowiska. Zwiększy się emisja zanieczyszczeń powietrza w wyniku pracy sprzętu i maszyn w jednakowym czasie. Destabilizacji ulegnie klimat akustyczny, niektóre prace będą generować drgania i wibracje powierzchni ziemi i wody. Będą to oddziaływania, które ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Oddziaływania wtórne, podobnie jak oddziaływania skumulowane, są trudne do przewidzenia, przede wszystkim ze względu na możliwość wystąpienia z opóźnieniem oraz w oddaleniu od źródła pierwotnego oddziaływania. Niemniej jednak oddziaływanie tego typu nie będzie niosło za sobą znaczących negatywnych skutków.

12. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Patrząc przez pryzmat celu w jakim jest opracowywany i realizowany program ochrony środowiska, należy uznać, że środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu na środowisko są rozwiązania zaproponowane w tym dokumencie. Niemniej należy pamiętać, iż w wyniku realizacji zapisu dokumentu mogą powstać negatywne oddziaływania.

Adekwatnie do wskazanych negatywnych oddziaływań, przewiduje się przede wszystkim następujące środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć stanowiących praktyczny wymiar realizacji POŚ;
- ścisły nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją POŚ oraz miarodajny monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z POŚ oraz zasadami ochrony środowiska
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych oraz w przepisach prawnych,
- promowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych w ochronie środowiska, uwzględniających wymogi najlepszej dostępnej techniki oraz zasad dobrej praktyki i rzetelnej wiedzy technicznej i naukowej.

Realizacja założeń zawartych w projekcie Programu dla powiatu siemiatyckiego nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewiduje się podjęcia działań kompensacyjnych, choć nie można wykluczyć że szczegółowy raport oddziaływania na środowisko którejs z planowanych inwestycji wymusi podjęcie takich działań.

Rezygnacja z wdrażania „Programu Ochrony Środowiska Powiatu Siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027”, jako kompleksu celów i zadań, byłaby dla jakości środowiska przyrodniczego i życia mieszkańców rozwiązaniem gorszym niż potencjalne oddziaływania. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono pozytywny wpływ celów Programu na wszystkie komponenty środowiska. Najkorzystniejsze i najsilniejsze skutki dla środowiska może generować realizacja następujących celów:

- Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza,
- Poprawa efektywności energetycznej,
- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu,
- Ograniczenie emisji hałasu,
- Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych,
- Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej,
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni,
- Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- Racjonalne gospodarowanie odpadami,
- Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków,
- Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych,
- Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym,
- Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym.

Realizacja pozostałych ustaleń także spowoduje znacząco pozytywne skutki dla środowiska.

Zapobieganie negatywnemu wpływowi na środowisko planowanych inwestycji powinno odbywać się zawsze już na etapie planowania danego przedsięwzięcia. Ograniczanie wpływu jest tak samo istotne na etapie realizacji celu (zabiegi minimalizujące na etapie budowy, modernizacji), jak i w trakcie eksploatacji inwestycji (np. użytkowania drogi). Należy wziąć pod uwagę, iż problemy z inwestycjami mogą zaistnieć na obszarach chronionych. Rozwiązanie tych problemów będzie wymagało dużego wysiłku i niejednokrotnie poniesienia kosztów. W świetle uregulowań prawnych konflikty te można rozwiązać na trzy sposoby:

- Podjęcie działań minimalizujących i/lub kompensacyjnych
- Zmianę lokalizacji inwestycji, omijając tereny chronione
- Rezygnację z inwestycji

Wszystkie te rozwiązania są trudne w realizacji. Najmniej korzystną sytuacją okazuje się zawsze rozwiązanie trzecie, które jest rozwiązaniem ostatecznym. Rezygnacja powoduje brak rozwiązania ważnych problemów lokalnych społeczności, a w efekcie doprowadza do wykształcenia postaw niechętnych ochronie przyrody. W przypadku realizacji Programu nie stwierdzono zagrożeń na cele i przedmioty ochrony Natura 2000. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie i poprawę obecnego stanu przyrodniczego są wskazane w Planach zadań ochronnych dla poszczególnych obszarów Natura 2000, umożliwiając w ten sposób zarządzanie siecią Natura 2000.

Biorąc pod uwagę powyższe, bardzo ważną rolę odgrywać będą tu procedury oceny oddziaływania na środowisko, które należy prowadzić dla przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska. Na podstawie tej oceny wydawane będą decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach. Ważna także jest ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych oraz w przepisach prawnych.

W przypadku działań związanych z rozwojem infrastruktury liniowej możliwe jest wystąpienie negatywnych oddziaływań. Dla nich konieczne jest określenie rozwiązań zapobiegających, ograniczających lub kompensujących potencjalne szkody środowiska naturalnego. Analiza oddziaływań głównych kierunków działań wykazała, że potencjalnie największe negatywne skutki w środowisku przyrodniczym pojawić się mogą w związku z realizacją zamierzeń związanych z rozwojem infrastruktury drogowej, energetycznej.

Działaniem łagodzącym negatywne oddziaływania ze strony rozbudowy infrastruktury technicznej na elementy przyrodnicze jest, przede wszystkim takie planowanie tras ich przebiegu, aby w jak najmniejszym stopniu ingerowały one w obszary cenne przyrodniczo. Nowe inwestycje powinny być każdorazowo poddane indywidualnemu - screeningowi, aby stwierdzić czy jest konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania na

środowisko. Negatywne oddziaływanie związane z rozwojem infrastruktury technicznej można łagodzić poprzez:

- dokładną analizę środowiskową poprzedzającą lokalizowanie inwestycji na obszarach prawnie chronionych;
- realizację nowych tras komunikacyjnych w sposób minimalizujący/zapobiegający ich oddziaływaniu na korytarze ekologiczne, tj. takie prowadzenie inwestycji, aby nie powodowały one defragmentacji i przzerwania spójności powiązanych ze sobą obszarów przyrodniczych;
- realizację inwestycji komunikacyjnych z zachowaniem odpowiedniej odległości od zabudowy mieszkaniowej (szczególnie od zwartej zabudowy);
- stosowanie rozwiązań technicznych sprzyjających osiągnięciu wymaganych standardów jakości środowiska na terenach zamieszkałych poprzez zastosowanie np.: pasów zieleni izolacyjnej, cichych nawierzchni, stref uspokojonego ruchu, ekranów akustycznych, itp.;
- zastosowanie np.: podziemnych i nadziemnych przejść dla zwierząt,
- właściwe prowadzenie polityki przestrzennej uwzględniającej zarówno potrzeby rozwoju infrastruktury służącej ludziom, ale także sprzyjającej zachowaniu wysokiego potencjału przyrodniczego środowiska.

W przypadku realizacji planowanych inwestycji na terenie powiatu tj. modernizacja i budowa nowych dróg, itp. niewątpliwie oddziaływanie na środowisko związane będzie z etapem budowy, głównie pracami ziemnymi.

Proponuje się następujące działania zapobiegawcze i minimalizujące negatywne skutki środowiskowe:

- oznakowanie terenu prowadzonych prac - należy oddzielić tereny prowadzonych prac remontowych/budowlanych od innych terenów fizycznymi barierami, których nie będzie wolno przekraczać pojazdom i maszynom budowlanym ani robotnikom,
- składowanie ziemi z wykopów - w wyniku realizacji inwestycji zgromadzone zostaną duże ilości ziemi pochodzącej z wykopów, którą należy wywieźć na składowisko lub wykorzystać do rekultywacji innych terenów,
- gospodarowanie odpadami - podczas prowadzenia prac niezbędne jest wdrożenie odpowiedniego systemu gospodarowania odpadami,

- działania zapobiegające zanieczyszczeniu powietrza - są to działania, które należy podjąć w celu zminimalizowania emisji do powietrza podczas etapu budowy tj. uszczelnianie urządzeń do mieszania materiałów budowlanych, przykrywanie materiałów mogących powodować pylenie podczas transportu, zraszanie wodą terenów pyłących, właściwa eksploatacja i utrzymanie pojazdów w zakresie dopuszczalnych poziomów emisji,
- działania zapobiegające powstawaniu hałasu - są to działania obniżające poziom hałasu tj. zakaz prowadzenia prac związanych z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu w godzinach nocnych, właściwe utrzymanie i eksploatacja maszyn i pojazdów spełniających wymagania odpowiednich regulacji dotyczących emisji hałasu, zastosowanie kompresorów i agregatów prądotwórczych o obniżonej mocy akustycznej,
- działania ograniczające negatywny wpływ na gleby - w celu minimalizacji oddziaływań prac budowlanych powodujących degradację pokrywy glebowej, zastosowane będą działania polegające na zdejmowaniu wierzchniej warstwy gleby, a następnie jej ponownym układaniu w tym samym miejscu. Wierzchnia warstwa gleby z terenów budowy będzie selektywnie zdejmowana i osobno składowana w celu późniejszego wykorzystania przy urządzeniu terenów zielonych. Wierzchnie warstwy gleby należy składować na przyzmach,
- działania zmniejszające negatywny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne - w celu zapobiegania przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych należy: uszczelnić bariery osadowe, separatory grawitacyjne, separatory olejowe i odtłuszczacze, sprzęt do oczyszczania ścieków sanitarnych,
- działania mające na celu ochronę flory - są to działania zrealizowane w celu ochrony roślinności tj. ograniczona budowa dróg dojazdowych, realizacja projektu zieleni po zakończeniu prac budowlanych, inwentaryzacja drzew na placach budowy, wykorzystanie wszelkich koniecznych środków w celu uniknięcia pożarów,
- działania mające na celu ochronę fauny - są to działania obejmujące: inwentaryzację gatunków chronionych występujących na danym obszarze, planowanie działań niekorzystnie oddziałujących na faunę poza okresem rozrodczym zwierząt, instalacja tymczasowych kładek nad ciekami wodnymi, bezwłoczna naprawa uszkodzeń brzegów i koryt cieków wodnych,

- ochrona obszarów chronionych - obszary chronione powinny być zabezpieczane przed negatywnymi oddziaływaniami przy zastosowaniu następujących środków: zabronione na tych obszarach będzie wydobywanie kopalin, piętrowanie mas ziemnych, będzie zabronione prowadzenie tymczasowych dróg na tych obszarach,
- działania w zakresie ochrony dóbr kultury - na terenach wchodzących w obręb strefy objętej ochroną archeologiczną, w czasie realizacji wykopów na placu budowy powinien być prowadzony nadzór archeologiczny, który zabezpieczy ewentualne znaleziska przed zniszczeniem oraz zapewni ich odpowiednią identyfikację i ochronę,
- realizacja projektu zieleni - odbudowa roślinności na obszarach, które zostały jej pozbawione i które powinny zostać przywrócone do stanu wyjściowego, zostanie przeprowadzona z uwzględnieniem pierwotnego charakteru usuniętej roślinności.
- środki ochrony krajobrazu - działania polegające na ochronie walorów krajobrazowych.

Mając na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko związanego z termomodernizacją budynków, termomodernizacja budynków powinna być przeprowadzana przy dostosowaniu terminów i sposobów wykonywania prac budowlanych, remontowych i innych do okresów lęgów, rozrodu i hibernacji, ale także przy wspomaganie rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych, i edukacji społeczeństwa oraz właściwych służb w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych, i sposobów ich ochrony. Wobec powyższego wskazana jest dokładna analiza poszczególnych przypadków planowanych termomodernizacji i weryfikacja miejsc lęgowych ptaków (inwentaryzacja ornitologiczna) oraz schronień nietoperzy. Przy planowanych pracach wskazana jest również konsultacja i nadzór ornitologa oraz chiropterologa.

Realizując inwestycje z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (OZE) należy dokonywać screeningu na etapie planowania przedsięwzięcia, tak aby każdorazowo ocenić czy dane przedsięwzięcie wymaga oceny oddziaływania na środowisko i czy konieczne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

13. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

„Program Ochrony Środowiska dla powiatu siemiatyckiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024-2027” przedstawia cele i zadania do wykonania w zakresie inwestycji planowanych do realizacji w latach 2020 - 2027. Plany na najbliższe lata to najczęściej inwestycje w zakresie budowy lub przebudowy dróg oraz termomodernizacji budynków i wykorzystania energii odnawialnej.

Mimo chęci władz do wprowadzania zmian prowadzących do poprawy jakości środowiska przyrodniczego, jak i standardu życia mieszkańców, realizacja wielu z zaplanowanych zadań będzie zależeć w dużym stopniu od pozyskania środków zewnętrznych, głównie z funduszy unijnych.

Realizacja przedsięwzięć planowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska w perspektywie długofalowej ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto, ze względu na strategiczny charakter dokumentu, na wysokim stopniu ogólności, brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań w dużej mierze zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych. W związku z powyższym przy realizacji takich zadań jak choćby budowa nowych dróg, czy urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii należy rozważać warianty alternatywne, w celu wybrania najkorzystniejszego, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. W przypadku wszystkich przedsięwzięć, rozwiązania alternatywne, winny być przeanalizowane na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018 poz. 2081 ze zm.).

Rozważając warianty alternatywne przedsięwzięcia rozważa się: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne, a także wariant

niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Należy jednak pamiętać, że nawet wybór Wariantu „0”, może wiązać się z pewnymi konsekwencjami, ponieważ brak realizacji inwestycji może powodować negatywny oddźwięk środowiskowy.

Podstawowym problemem w dokonywanej ocenie oddziaływania realizacji niniejszego *Programu ochrony środowiska* jest stosunkowo duży poziom ogólności analizowanego dokumentu, w szczególności jeśli chodzi o inwestycje kluczowe. Jednak należy dodać, iż brak szczegółowości jest dość typową cechą tego typu opracowań. Ogólny charakter zapisów, umożliwił w niektórych przypadkach tylko pobieżną prognozę możliwych oddziaływań.

14. OŚWIADCZENIE AUTORÓW

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018 poz. 2081 ze zm.) autorem prognozy oddziaływania na środowisko, a w przypadku zespołu autorów - kierującym tym zespołem powinna być osoba, która:

1) ukończyła, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze:

- a) nauk ścisłych z dziedzin nauk chemicznych,
- b) nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,
- c) nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych z dyscyplin: biotechnologia, górnictwo i geologia inżynierska, inżynieria środowiska,
- d) nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych lub

2) ukończyła, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie i posiada co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko, lub brała udział w przygotowaniu co najmniej 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognoz oddziaływania na środowisko.

Oświadczenie kierującego zespołem autorów zamieszczono w załączniku:

Załącznik 1 - Oświadczenie kierującego zespołem autorów

15. SPIS LITERATURY

1. Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (Ministerstwo Środowiska, 2015 r.).
2. Program ochrony środowiska województwa podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku.
3. Prognoza oddziaływania na środowisko program ochrony środowiska województwa podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku.
4. Plan gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016-2022.
5. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu gospodarki odpadami województwa podlaskiego na lata 2016-2022 oraz planu inwestycyjnego
6. Program rozwoju powiatu siemiatyckiego do 2020 roku
7. Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu siemiatyckiego
8. Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2017 roku, czerwiec 2018.
9. Ocena wyników badań hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2017 roku, kwiecień 2018.
10. Ocena poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacja stref województwa podlaskiego w 2017 roku, kwiecień 2018.
11. Standardowy Formularz Danych Natura 2000 - PLH140011 Ostoja Nadbużańska, data aktualizacji: 2018-09.
12. Standardowy Formularz Danych Natura 2000 - PLH200014 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego, data aktualizacji: 2019-04.
13. Standardowy Formularz Danych Natura 2000 - PLH200021 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca, data aktualizacji: 2017-02.
14. Standardowy Formularz Danych Natura 2000 - PLB140001 Dolina Dolnego Bugu, data aktualizacji: 2017-02.

15. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 5 września 2014 r. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB 140001 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2014 poz. 3204), które zostało zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2016 poz. 3239).
16. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2014 poz. 3132).
17. Zarządzenie nr 20/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 22 sierpnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Schrony Brzeskiego Rejonu Umocnionego PLH200014 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2013 poz. 3243).
18. Zarządzenie nr 22/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 26 września 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca PLH200021 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2013 poz. 3498) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 5 grudnia 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnego Nurca PLH200021 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego 2018 poz. 4893).

16. SPIS RYCIN

RYC. 1. POŁOŻENIE POWIATU SIEMIATYCKIEGO W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM.	55
RYC. 2. POWIAT SIEMIATYCKI.	56
RYC. 3. GRANICE POWIATU SIEMIATYCKIEGO NA TLE PODZIAŁU FIZYCZNOGEOGRAFICZNEGO POLSKI.	57
RYC. 4. ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI POWIATU SIEMIATYCKIEGO W LATACH 2009-2018.	58
RYC. 5. WYDAJNOŚĆ POTENCJALNA STUDNI WIERCONEJ W POWIECIE SIEMIATYCKIM.	69
RYC. 6. ŻŁOŻA KOPALIN NA OBSZARZE POWIATU SIEMIATYCKIEGO	76
RYC. 7. PROCENTOWY UDZIAŁ GLEB BARDZO KWAŚNYCH I KWAŚNYCH W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM (NA PODSTAWIE BADAŃ OSCHR W BIAŁYMSTOKU W LATACH 2009-2012).	77
RYC. 8. POŁOŻENIE REZERWATÓW NA TERENIE POWIATU SIEMIATYCKIEGO.	83
RYC. 9. POŁOŻENIE OBSZARÓW CHRONIONEGO KRAJOBRAZU W POWIECIE SIEMIATYCKIM.	84
RYC. 10. POŁOŻENIE OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW NATURA 2000 DOLINA DOLNEGO BUGU NA TERENIE POWIATU SIEMIATYCKIEGO.	86
RYC. 11. POŁOŻENIE SPECJALNEGO OBSZARU OCHRONY SIEDLISK NATURA 2000 OSTOJA NADBUŻAŃSKA W POWIECIE SIEMIATYCKIM	87
RYC. 12. POŁOŻENIE SPECJALNEGO OBSZARU OCHRONY SIEDLISK NATURA 2000 SCHRONY BRZESKIEGO REJONU UMOCNIONEGO W POWIECIE SIEMIATYCKIM	88
RYC. 13. POŁOŻENIE SPECJALNEGO OBSZARU OCHRONY SIEDLISK NATURA 2000 OSTOJA W DOLINIE GÓRNEGO NURCA W POWIECIE SIEMIATYCKIM.	92
RYC. 14. POŁOŻENIE ZESPOŁU PRZYRODNICZO - KRAJOBRAZOWEGO GŁOGI.	100
RYC. 15. KORYTARZE EKOLOGICZNE NA OBSZARZE POWIATU SIEMIATYCKIEGO.	101

17. SPIS TABEL

TAB. 1. ZESTAWIENIE CELÓW I KIERUNKÓW INTERWENCJI W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU SIEMIATYCKIEGO.	8
TAB. 2. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	50
TAB. 3. LICZBA LUDNOŚCI POWIATU SIEMIATYCKIEGO W PODZIALE NA GMINY W 2018 R.	59
TAB. 4. EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH W POWIECIE SIEMIATYCKIM.	62
TAB. 5. ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W POWIECIE SIEMIATYCKIM W CIĄGU ROKU.	70
TAB. 6. DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ W POWIECIE SIEMIATYCKIM W 2017 R.	72
TAB. 7. ŻŁOŻA KOPALIN NA TERENIE POWIATU SIEMIATYCKIEGO.	74
TAB. 8. LEŚNICTWO WSZYSTKICH FORM WŁASNOŚCI W POWIECIE SIEMIATYCKIM.	80
TAB. 9. POMNIKI PRZYRODY NA OBSZARZE POWIATU SIEMIATYCKIEGO.	93
TAB. 10. UŻYTKI EKOLOGICZNA NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN POWIATU SIEMIATYCKIEGO.	96
TAB. 11. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA W ZWIĄZKU Z WYSTĘPOWANIEM USTAWOWYCH FORM OCHRONY PRZYRODY	108
TAB. 12. WYNIKI ANALIZY PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA OBSZARY NATURA 2000 I POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.	118

18. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1 - Oświadczenie kierującego zespołem autorów